Lydia Lascu Mocanu
UNDE A GREŞIT ŞTEFAN VLAD?
EDITURA ALBATROS 1976
CAPITOLUL UNU

Situată la parterul casei albe cu etaj, la hotarul dintre cartierul modern şi cei vechi, „Vraja mării” apare ca un vestigiu al vechiului port.

Uşa localului larg deschisă în zilele calde de vară marchează colţul dintre strada principală şi o stradelă de-a lungul căreia se întinde grădina, separată de trotuar

printr-un gărduţ verde.

Persoanele venite la odihnă în această parte sunt mai rare.

În schimb, localnicii îşi procură cu regularitate vinul de la „Vraja mării”. Salariaţii orăşelului, amatori de bere sau de o băutură tare, se opresc aici. În pofida aspectului vechi al duşumelei (sau tocmai din pricina ei), au senzaţia intimităţii. Numeroşi lucrători sezonieri apăruţi in ultimii ani în staţiune, care ocolesc restaurantele luxoase, frecventează şi ei bufetul.

Tot la această bodegă situată la răspântie se opresc locuitorii altor aşezări, mânaţi de treburi pe litoral.

Nu este deci de mirare că privirile consumatorilor se întorc mirate către grupul celor trei bărbaţi aşezaţi la una dintre mese în această sâmbătă de început de septembrie.

Niciunul din cei trei nu este un obişnuit al localului. De altfel, ţinuta vestimentară îngrijită, mimica, atitudinea lor rezervată, totul îi separă de clientela bodegii.

Cei care-i cunosc îi salută plăcut surprinşi.

Se remarcă îndeosebi bărbatul zvelt, înalt, îmbrăcat într-un costum gri. Pare cam de treizeci-treizeci şi cinci de ani. Deşi nu are trăsături perfecte, este ceea ce se numeşte un domn distins. Figura îi este uşor prelungă, pielea brună, fără riduri, iar privirea ageră, lucioasă, exprimă inteligenţă şi o anumită rezervă. Pometii obrajilor uşor proeminenţi sugerează fermitate. Maxilarul inferior se arcuieşte subţire, delicat. Nasul, deşi cam cârn, şi buzele, prea subţiri, îi accentuează – mai ales când este privit de departe – fizionomia aparte.

Atenţia consumatorilor este atrasă apoi de cel care stă în dreapta bărbatului în gri.

Pare mai în vârstă cu doi-trei ani decât primul. Întreaga figură îi este dominată de fruntea înaltă, bombată cam prea mult. Uitătura ascunsă de masivitatea osului frontal şi de sprâncenele stufoase este, când te fixează, greu de suportat. Pătrunde dincolo de aparenţe, descifrând străfundurile fiinţei omeneşti, fără să fie însă scormonitoare până la indiscreţie. Costumul albastru

închis, bine croit, nu reuşeşte să atenueze decât parţial masivitatea lipsită de graţie a siluetei.

Al treilea are, văzut de aproape, trăsături mai armonioase. Pare cel mai tânăr. Liniile feţei sale comunică oarecare banalitate. Nasul drept, obrajii rotunzi, buzele senzuale frumos conturate îşi atenuează desăvârşirea sub ochii căprui, obişnuiţi, nu prea expresivi. Se poate spune că bărbatul acesta doreşte să fie deranjat cât mai puţin fie şi de ceva neobişnuit, fie chiar şi de un gând. Stările prin care trece se citesc bine pe faţa sa. Mai simplu decât ceilalţi doi, îşi ascunde cu mai puţină abilitate emoţiile. Costumul bej pe care-l poartă pare şters în mijlocul mulţimii din grădină.

Toţi trei sânt gravi, absorbiţi de discuţia pe care o poartă.

— Nu mai suntem aceiaşi!

Afirmaţia a făcut-o ultimul, cel în costum bej. Pare uşor iritat,

— Am mai îmbătrânit, aminteşte bărbatul distins. îmbrăcat in gri.

— Totuşi in seara asta am devenit intrucâtva cei de altă dată, constată masivul cu fruntea înaltă.

— Ne-ani intiln.it aici să ne regăsim, continuă primul.

S-a străduit să aibă vocea caldă, dar n-a reuşit să înăbuşe o undă ironică,

— Poate ar fi bine să ne întrebăm: „Ce-am realizat intre timp?” sugerează cel cu fruntea înaltă.

Bărbatul în bej se întoarce spre cel cu figura distinsă:

— La această întrebare ar fi cazul să răspunzi primul.

— Crezi?

Un timp întrebarea planează deasupra lor.

— Vi se pare că m-am afirmat cu ceva deosebit? întrebă bărbatul distins, îmbrăcat în gri. Vocea i-a devenit clară, limpede, firească. Şi cum nu primeşte răspuns, adaugă cu glas stins, sugrumat de emoţia sincerităţii; Slut adesea nemulţumit de mine!

Nu e limpede ce vrea să spună.

— De ce?

Cel în bej l-a apostrofat aproape brutal.

Bărbatul distins îşi ridică maxilarul ascuţit, strânglndu-şi buzele. Nu mai răspunde deocamdată nimic.

— Poate pentru că nu ţi-ai întemeiat încă o familie, al cărui cap să-ţi închipui că eşti, sugerează cel cu sprintene stufoase.

Glasul său e lipsit de sarcasm sau ironie.

— Asta nu exclude existenţa unei femei! apreciază omul cu trăsături corecte.

— Nu-i obligatoriu! se hotărăşte cel distins, uşor iritat.

— Presupunind că ai dreptate, spune celălalt întorcândmsesprp omul in bej. îl fericeşti?

Neînţelegând bine, omul cu trăsături corecte fixează fruntea înaltă a celuilalt, străduindu-se să-i urmărească ideea într-o tăcere deplină.

— Crezi că-i fericit un becher? insistă acesta.

— Nu cred, răspunde cel în bej ciupă o scurtă chibzuinţă.

Primul, bărbatul cu fizionomia distinsă, îşi strânge mult buzele, incit pieliţa rozâ a buzelor dispare, în dreptul gurii rămânind doar o tăietură. Tace, dar chipul său nu reflectă neatenţie sau dezinteres. Dimpotrivă, este vizibil că are ceva de spus şi se teme sau nu se hotărăşte să înceapă.

— Depinde!

Masivul a făcut afirmaţia cu o seninătate aproape stranie. Şi cum tăcerea s-a lăsat din nou, continuă:

— De obicei, nu-i nicio fericire să trăieşti de unul singur.

Cuvintele sale au putere de convingere.

Bărbatul distins s-a hotărât să reia discuţia. Priveşte deasupra capetelor celorlalţi într-un spaţiu ales la întâmplare. Acceptând punctul de vedere al masivului, se gindeşte la ceva.

Nu dă însă alte explicaţii şi rosteşte melancolic:

— Asta e tot ce avem să ne spunem?

Masivul cu ochii pătrunzători îi intuieşte adevăratele

gânduri şi-i vine în întâmpinare:

— In seara aceea de vară, când stăteam tot ca acum, eram noi înşine? Sau între timp am devenit mai realişti?

— Şi atunci eram tot noi, şi azi…

Ceva din banalitatea chipului celui în bej s-a destrămat rostind aceste cuvinte.

— După părerea mea, atunci eram noi înşine mai mult decât azi, îl corectează bărbatul în gri.

— Poate! murmură masivul.

Şi pentru că omul în costum bej afişează oarecare nedumerire, primul ţine să lămurească lucrurile;

— Acum avem prea puţin timp liber. ^

— Da! recunoaşte cel ce pare mai în vârstă, aşteptând şi alte păreri.

— Cred că numai în orele hărăzite nouă suntem cei adevăraţi.

Omul cu trăsături armonioase nu e convins:

— Pentru ce crezi asta?

— În colectivitate personalitatea suferă multe influenţe care-o.schimbă… De cele mai multe ori în bine…

— E un punct de vedere, intervine masivul.

Bărbatul zvelt se întoarce, fixând ochii pătrunzători ai omului masiv:

— Credeam că eşti de aceeaşi părere.

E greu de spus dacă aceste cuvinte reflectă ironie sau numai mirare sinceră.

— Personalitatea noastră se împlineşte numai în colectivitate, mai ales aici structura psihologică individuală îşi spune cuvântul, încearcă masivul să lămurească punctul său de vedere.

Din nou se privesc în tăcere, scormonindu-şi gânduriie din străfunduri, brusc înstrăinaţi.

— Poate că atunci, în tinereţe, eram mai romantici, recunoaşte masivul.

— Şi mai generoşi, precizează distinsul. Oricum, e foarte bine că am ajuns să trăim seara asta! Să ne întâlnim cu toţii după atâţia ani, să vedem mai exact ce-am făcut, cine suntem cu adevărat.

Ultimele cuvinte sunt calde, duioase, fără să poată ascunde o anumită nostalgie.

— Eu spun că e foarte bine!

Ochii banali şi dornici să fie lăsaţi în pace ai celui în bej s-au însufleţit.

— N-a fost chiar atât de greu cum credeam la un moment dat, sugerează cel cu fruntea bombată.

S-au înviorat, au devenit mai bine dispuşi toţi trei. Dar distinsul a rămas totuşi mai reţinut. Cei în bei este din ce în ce mai expansiv. Treptat, ceea ce pare comun şi banal pe chipul său dispare fâcind ioc unei fizionomii expresive.

Masivul e pe cale să spună ceva. Dar. deşi nu face impresia unui om ascuns, ezită.

Primul i-a sesizat nehotărârea:

— Ai vreo îndoială?

— Poate. Deşi mă întreb de ce-aş avea…

O clipă se gindesc la acelaşi lucru, la aceeaşi fiinţă. Şi ’tocmai de asta se tem.

Neintuind pe de-a-ntregul glodurile celorlalţi doi. dar simţind tensiunea, cei de-al treilea intervine, încercând să menţină buna dispoziţie:

— Ce tineri eram! Ce tineri!

Vrea să întoarcă glodurile în trecut nu numai pentru a păstra atmosfera senină, ci pentru cî se teme de terenul comun pe’care bănuie că ş-au întiinit tovarăşii săi.

— Peste câţiva ani vom fi şi mai bătrini, anunţă omul cu sprincene groase şi frunte înaltă.

— Care o să fie bilanţul? întreabă primul.

— Se întrevede de pe acum. spune masivul cu o convingere din care nu lipseşte o urmă de sarcasm.

— Ce-aţi spune dacă l-am face acum pentru anii trăiţi?

Hotărârea a luat-o omul in bej căruia starea psihologică a celorlalţi i s-a transmis.

Privirea primului rămâne rece, dar în ea străluceşte discret şi sigur ceva ce se poate numi mândrie.

.Masivul îşi fixează ochii într-un colţ al grădinii. E senin, privirea sa pătrunzătoare a devenit caldă, aproape

că pare naivă. împăcarea, resemnarea pun stăpânire pe el. In viaţa-lui există adevăr sacru, indiscutabil, slujit cu fidelitate. Totuşi, în cele din urmă o umbră de-abia perceptibilă lunecă peste chipul său.

Omul în bej se aplecă spre paharul din faţă. Stingherit, încearcă să nu-şi trădeze intimidarea. Un timp. se forţează să pară degajat, juecind deliberat. Şi-n cele din urmă găseşte punctul de sprijin. S-a înseninat. Descoperirea sensului vieţii îi aprinde treptat pe chip mândria:

— Sin tem mulţumiţi de noi? Asta vă întreb.

Primul trădează îndoiala. De altfel, se simte stânjenit într-un fel, care-l determină să întrebe-:

— De ce mă priviţi în felul ăsta?

— Trebuie să ne mărturisim şi păcatele, aminteşte masivul.

Simţindu-se ţinta celorlalţi, omul în gri continuă, să întrebe:

— Vreţi să începem cu mine?

Ceilalţi doi lasă privirea in jos, jenaţi. Pentru ce-aa dorit ca el să-nceapă bilanţul?

În acel moment un tânăr se apropie de masa lor.

Omul în gri îl vede primul.

— În sfârşit! Bine c-ai venit.

Şi întorcându-se spre ceilalţi:

— Nu v-am anunţat că trece şi Mitică pe aici. Ia loc! îl invită omul in gri pe noul-sosit.

— Ne cunoaştem, încearcă masivul să risipească stinghereala n oului-venit.

— Plec repede, spune tânărul

Fisticii, se scuză. Nu îndrăzneşte să se aşeze.

Bărbatul în gri îl apucă de umeri, silindu-l să ocupe cel de-al patrulea scaun rămas liber la masa lor.

Ultimul sosit are ten alb şi neted. Datorită pielii delicate, figura radiază o puritate neobişnuită, angelică. Mişcările lui, deşi sfioase, trădează o uşoară nervozitate. Pleoapele mai tot timpul cobori te dovedesc nu numai sfiiciune, ci şi amărăciune. Cinci se hotărăşte să-şi ridice

privirea, în ochi se citesc agitaţie, nehotărâre şi intenţia de a-şi Cere iertare. Are douăzeci şi cinci de ani, cu toate că la prima vedere pare adolescent.

Înainte de-a se aşeza aruncă o privire nesigură celui care l-a invitat să ia loc.

— Mulţumesc! murmură de-abia auzit, dând impresia că se teme să vorbească.

Masivul caută un pahar. Nu-l întreabă pe tânăr dacă.bea, socoteşte însă că nu are motive să refuze.

Dar când paharul din faţa sa e umplut constată că băiatul nu manifestă interes pentru băutură.

Priveşte nemişcat pietrişul mărunt şi alb care acoperă grădina.

— Nu ţi-e sete?

. Omul în gri se simte dator să-l îmbărbăteze.

— Ba da.

De-abia îndrăzneşte să ciocnească cu ceilalţi. Bea încet, golind însă paharul până la fund.

Bărbatul în gri, cu trăsături perfecte, îl priveşte protector.

Tânărul simte, pleoapele îi coboară timide, obrazul devine mai liniştit.

Dar bărbatul masiv îi aruncă o privire fulgerătoare.

Deşi tânărul nu şi-a ridicat ochii de pe frunzişul grădinii, două cute îi apar între sprâncene. Simte privirea omului cu fruntea înaltă care-l sileşte să se retragă în sine. Devine întunecat, mohorât.

Jenat de antipatia nemotivată faţă de tânăr, masivul se întoarce spre cel distins. Luptă să pară netulburat de noua prezenţă, deşi, evident, ultimul sosit nu-i place. îl socoteşte un intrus. Nu se poate obişnui cu gândul că trebuie să mai accepte pe cineva la masa lor, între ei, tocmai în seara asta.

CAPITOLUL DOI

N-ar fi trebuit să plece de pe plajă. Şi nu pentru că nu-l întrec mulţi la înot şi nici pentru că în ziua aceea nu şi-a realizat programul. Ci pentru că atunci când destramă apele, atras de linia iluzorie a orizontului, atunci se simte

puternic.

Strania chemare a depărtării! Goana după nemărginire, înfruntarea întinderii lichide! Plecările în larg au asupra lui o atracţie magică.

Şi apoi plăcerea înotului. Tot restul lumii, tensionările, necazurile, grijile, Maria însăşi scad în dimensiuni, nu-l mai tulbură. Neplăcerile se minimalizează, devin suportabile, în timp ce braţele se îndoaie, pentru a se întinde apoi din nou cu hotărâre sprijinindu-se de apă, căutând-o parcă, pentru ca în secundele următoare să o îndepărteze. Valuri ce trebuie cucerite, îmblânzite, izbesc continuu gâtul şi pieptul. Cu orizontul albastru înainte şi ţărmul rămas în urmă, nevăzut, nicio întoarcere nu pare dificilă, înaintează spre larg încă şi încă, adăugind distanţe noi între pământ şi trupul său viguros.

Doar în timpul ceţurilor depărtarea devine sinistră, inhibându-l, strecurându-i o stare asemănătoare fiorului fricii. O teamă vagă pune stăpânire pe el, silindu-l să se întoarcă cu faţa spre mal. Pulbere incertă şi ape spre orizont, doar o mică şuviţă de cer deasupra. Cer, ceaţă, apă. „Aşa trebuie să fi arătat începutul lumii”, gândeşte.

Chiar şi în zilele senine mişcările-spre ţărm nu se aseamănă acelora spre depărtările lichide, albăstrii. Chemarea zărilor dispare. Când porneşte în larg, oboseala braţelor parcă nici nu există – cel puţin nu pentru el.

Străină, purtată între ape şi cer, oboseala îl ajunge la întoarcere.

Ţărmul rămâne încă departe chiar ctnd distanţa se micşorează. Braţele se îngreunează, dindu-i impresia că nu le mai poate mişca, ascultându-l anevoie.

Totdeauna însă continuase să înoate şi de fiecare data ajunsese la ţărm.

Astăzi. Valeriu Manu se depărtase mai mult decât oricând de uscat. În sfidarea primejdiei era ceva plăcut, o beţie unică, ameţitoare. S-a crezut aproape de neînvins.

Şi totuşi a părăsit plaja fără cea de-a doua porţie de înot. Numai pentru că a apărut Maria.

Oare ce fac cei doi? Se plimbă pe nisip? Se joacă cu

valurile?

Tânărul se aşează pe o bancă privind marea printre frunzele pomilor. De sub umbra salcâmilor prăfuiţi şi totuşi verzi, de pe marginea drumului inclinat. spectacolul mării capătă alt farmec. În larg cineva înota cu virtuozitate.

„Maria nu ştia să înoate. îşi spune Valeriu. A început oare s-o facă pe femeia preocupată, plictisită?” După aparenţe, nu încă! Deşi e greu de constatai de la distanţă adevărul în această privinţă. Se află încă in faza în care face pe misterioasa.

Poate Maria îl urmează cu dragoste şi fidelitate pe celălalt, destul de îndrăgostită pentru a fi supusă şi docilă.

A greşit venind în aceeaşi staţiune. Dorise sî o sfideze pe Maria, să pară nepăsător, crezuse că o va putea face. Uneori reuşeşte. Alteori era învins – ca acum. Ar fi trebuit să părăsească plaja mai devreme, Maria şi însoţitorul întârziau ca de obicei.

E sigur că. dintre toţi trei. el, Valeriu Manu. este cel care suferă mai mult. Deocamdată.

Oare celorlalţi doi, îndrăgostiţilor, le pasă câtuşi de puţin de el? Sau, dimpotrivă, prezenţa Lui le intensifică sentimentele? Poate că el a devenit un catalizator care-i face să creadă că se plac mai mult decât în realitate.

Începea să regrete că s-a lăsat pradă unei slăbiciuni de moment. Prea s-a temut că rămânând în preajma Mării se va indispune.

Işi aminteşte de ghiol. Ar fi o soluţie, – chiar un divertisment, o variantă. Se ridică de pe bancă aproape mulţumit.

Şi la Mamaia, altădată, se plimbase între mare şi ghiol. Înotând alternativ in cele două ape.

Undele cuminţi ale ghiolului erau o relaxare, un „altceva”, care îi tăceau plăcere după ce străbătuse valurile viguroase, primejdioase ale mării.

La Eforie Nord ii piac malurile melancolice, înalte şi sălbatice de partea cealaltă alacului. Ierburile pitice ale stepei imprimă minţii sale reverii. Se străduie să compare peisajul cu ceva, dar de câte ori crede că a găsit, etalonul

dispare.

Este în aceste pământuri ceva din imaginea pe care şi-a făcut-o cândva despre surghiunul lui Ovidiu. Sau poate nu e asta? Oricum, ştie că il încearcă un gând, o idee legată de un trecut, depărtat.

A ajuns pe şoseaua principală. Soarele îl luminează din plin, puternic, canicular. Traficul rutier zguduie pământul, in văzduh bâzâie motoarele. Căldura, zgomotul şi lunecarea necontenită a vehiculelor îl obosesc.

Totuşi pare un turist obişnuit, nu mai bine dispus decât majoritatea, dar nici nemulţumit. Un om de-abia ieşit-de pe plajă, toropit după orele petrecute sub soaiele torid.

Doreşte şi el in ziua asta să fie un turist oarecare. Să nu se vadă minutele pustii şi goale pe care le poartă în sine.

În general, ştie să-şi îmbogăţească viaţa. Într-un fel, chiar şi in clipa asta e dispus sufleteşte. Însă in unele momente pare că-l chinuie o povară rea, chinuitoare.

Traversând şoseaua, se simte aidoma fugarului, asemenea celui care poartă o încărcătură primejdioasă.

Nu doreşte să remarce nimeni rămăşiţele dragostei sale pentru Maria. Nici el însuşi.

Oricum, dimineaţa nu şi-a petrecut-o într-o atmosferă de bună dispoziţie.

Niciun prieten în jur.

Există undeva, în urmă, un dig deasupra căruia marea are mireasma depărtărilor, iar pietrele de pe margini par ţărmuri stâiicoase. Dar el fugise de puterea metamorfozantă a digului.

Lăsase în urmă terase albe, scaune din răchită şi şezlonguri pe care le ocolise.

Şi faleza, suspendată deasupra mării între tufe de stepă şi flori roşii, peste care nici nu păşise bine în acest concediu.

Primul concediu din viaţă se anunţa nefast.

De-a lungul şoselei totul lasă impresia de trepidaţie surmenantă, îmbâcsită, gălăgioasă.

Brusc, imaginea Măriei, gândul la ea revine insuportabil.

Începe să-i observe pe cei ce trec pe lingă el, oameni pe care n-a vrut să-i vadă, a căror prezenţă nu-l interesase, ba chiar îl stânjenise, fiind prea răvăşit de propriile sale trăiri.

Impuls născut nu din curiozitate, ci din nevoia de-a se încuraja.

Este cu adevărat într-o stare mai vulnerabilă decât ceilalţi?

Toţi care trec pe lângă el par fericiţi, în deplină armonie cu viaţa.

Priveşte o pereche tânără însoţită de o fetiţă îmbrăcată în roz. Sint fericiţi cei trei, mai exact cei doi părinţi? Femeia şi bărbatul îşi impun tovărăşia în special de dragul omuleţului roz, sau pentru că se simt născuţi unul pentru altul?

Trei băieţi tineri, mai tineri decât el, formează deliberat gruparea, sau aşa s-a nimerit şi fiecare tânjeşte după altă companie?

Priveşte două femei tinere, însoţite. Toţi patru – cele două şi cei doi bărbaţi – mănâncă îngheţată şi rid. Se veselesc din toată inima. Nu cumva se amăgesc, minţindu-se că se distrează la mare?

Nu, el nu se va duce printre oameni, nu le va căuta compania doar ca să nu se simtă.singur! Doreşte să-i fie bine cu adevărat, nu doar să-şi imagineze că îi este.

Ocoleşte intrarea principală amenajată pentru plaja ghiolului.

Porneşte de-a lungul lacului. Priveşte mecanic hotelurile şi terenurile sportive, dorind să le lase în urmă. Caută stepa, linia întâlnirii câmpiei dobrogene cu apele ghiolului. Obişnuit, doar localnicii poposesc prin părţile astea.

Singurătatea într-un loc bine ales e uneori tămăduitoare, bun ajutor în limpezirea gândurilor. Aşa crede el păşind de-a lungul stepei în apropierea imensului ochi de apă căptuşit cu nămol.

Totdeauna iubise natura. Insuficient de talentat pentru a fi devenit artist, alesese biologia dintr-o înclinaţie certă, fără frânturi de echivoc. Anii de studii îi întăriseră convingerea că nu se înşelase.

În sfârşit, se aşează pe o piatră privind buruienile. Are înclinaţie pentru studiul frunzelor şi ierburilor.

Zgomotele staţiunii, deşi prezente, s-au estompat mult, lăsând auzului viaţa murmurată, fină şi tumultuoasă dintre firele vegetale.

Câmpia trăieşte intens rămânând paşnică, neîncruntată.

De ce atâta dramă? Maria nu este unică, de neînlocuit. I-a rănit ambiţia, nu inima.' Nu investise sentimente prea mari, dar investise prost cât investise. Ar trebui să fie supărat pe el însuşi. De ce s-a încăpăţânat? Fata a fost un simbol, ceva mai mult decât sentiment. Afecţiunea penti'u ea era doar pe jumătate sinceră.

Este la începutul vacanţeb Harul de a face ca această vacanţă să fie frumoasă poate zace în el. Pustiu în jurul său şi-n suflet, atita vreme cit el vrea să fie aşa. Într-o zi. eând va dori cu adevărat să nu fie singur, va izgom singurătatea.

De altfel, chiar în aceste clipe, pe bolovanul eolţuros, ascultând şoaptele ierburilor şi privind malurile bizare care se înalţă de partea cealaltă a lacului începe să se simtă împăcat.

Regăseşte ceva din el în viaţa pământului.

Deşi staţiunea este aproape, are impresia că se află undeva departe, în mijlocul naturii. Neliniştele lăuntrice se estompează, se simte mai stăpân pe dorinţele sale, pe viaţa sa.

Se îndreaptă aproape fericit spre undele liniştite, domoale, care pipăie malurile negre.

Îşi doreşte ceva neobişnuit mai mult decât oricând, şi totodată se teme. O stare neclară, în care bucuria şi spaima se amestecă, îi dă târcoale. Gata să se declare pe deplin mulţumit, o presimţire nu-l lasă. Într-un fel, pe Mari a a reuşit s-o minimalizeze, s-o îndepărteze. Natura îl înconjoară, îi simte pulsul, Hi înţelege sensul, iubind-o, şi

totuşi brusc este speriat de ceva.

Păşeşte adine în apă aruneându-se precipitat înainte pentru a regăsi lumea liniştei cunoscute. Dornic de înot, sătul de incertitudini, vrea să scape de tot ce poartă ambiguu în el.

Şi într-adevăr, o vigoare sănătoasă începe să-l stăpânească. Capătă senzaţia că trăieşte intens. Percepe cu acuitate neobişnuită priveliştea din jur, situându-se în mijlocul decorului şi totodată detaşat, undeva, deasupra îşi armonizează mişcările cit poate mai bine, ritmul este egal, ca şi cum participă la un concurs sau dă lecţii.

Înfruntă apa lin, armonios, fără mişcări de prisos: aidoma unei vieţuitoare acvatice.

Apa ii aminteşte o stare confuză. Însă trăită. Poate perioada dinaintea naşterii, când viu, din imatur trăise In. pântecele mamei.

.De aici impresia că simt ceva ciudat, cunoscut'şi tulbure de câte ori înot! Nu-mi este străină senzaţia că am vieţuit cândva într-un mediu lichid '

Probabil^că la început a fost apa.

Pământul s-a născut din trupul nemărginit ai apelor. Oricum, omul trăieşte evident întii in apă şi abia după moarte devine pământ.

Dar despre ceea ce simţi in pâmint n-a povestit niciodată nimeni nimic".

Se simte purificat ca un prunc.

Gândurile ii vin cu uşurinţă. neaşteptate, liniştite, tainice.

.Oare această stare de bine s-a născut in mine din cauza înotului?'-

Soarele scinteiază. malurile se unduiesc, calme, relaxindu-se sub raze, cerul înalt, senin, aproape, foarte aproape…

O clipă viaţa îi pare har ceresc, minune. În această fracţiune de timp ii este imposibil să creadă că va imbătrârii şi, ofilindu-se. va pierde tinereţea, vigoarea.

Se întoarse pe mal aproape fericit.

O vilă frumoasă, una dintre cele mat interesante din

staţiune, se ridică nu departe.

.Cine o fi trăind între pereţii acestei clădiri?” I-ar ct plăcut ca zidurile să aibă glas povestind vieţile celor pe care le ocrotiseră. Ce-ar putea spune pereţii acestei frumoase locuinţe? Ce văzuseră, ce auziseră, ce taine păstrau?

Dar dintr-odată o crispare ciudată, un fior straniu infiltrat până-n mădulare ii zguduie trupul

Un strigăt scurt îi scăpă. De fapt, nu are să ştie niciodată dacă a ţipat intâi lăuntric sau dimpotrivă. Alarma interioară a încercat să treacă pragul tăcerii, transformându-se în chemare de ajutor, când a înţeles că a atins un om ţeapăn.

S-a ciocnit de trupul cuiva care a avut un nume, o viaţă…

CAPITOLUL TREI

La ora douăsprezece locotenentul Radu Rusescu priveşte fix geamul, nu atât plictisit de dosare, cit victimă a deprinderilor de până atunci.

Continuă să fixeze sticla transparentă prin care nu vede decât coroanele încă verzi ale pomilor.

Figura nu-i exprimă dezinteres. Ochii îi trădează frământarea pe care nu-şi permite s-o dea in vileag.

Se cunoaşte cit de colo că se gândeşte la altceva decit la dosarul din faţă. Avea să remarce şi maiorul Bureanu că simte copleşitor de intens nevoia unei pauze.

Afară, sticla face să inunde de lumină construcţia în care se află, născând iluzia că în interior domneşte un confort ideal.

Desigur, clădirea este predestinată unei activităţi bine definite, şi privind lucrurile din acest punct de vedere, a fost concepută cu maximum de rafinament, fără a se ignora însă utilul, scopul căreia îi este hărăzită.

Dar Radu nu s-a obişnuit încă cu contrastul, discrepanţa dintre faţada holului, a cărei sticlă sclipeşte cristalin în soare, şi încăperea cu două birouri nu tocmai noi, pe care maiorul o împarte cu el, deocamdată.

De altfel, nu s-a deprins cu multe şi uneori nu-şi

maschează îndeajuns neadaptarea.

— Vă plictisiţi?

Vocea maiorului sună binevoitor, uşor amuzată, aproape prietenească.

— Nu ştiu! răspunde Radu.

Ar fi înţelept să pronunţe doar negaţia. Este conştient de asta.

.Oare pentru ce nu-mi câştigă încrederea, simpatia adevărată?”

Gândurile lui Radu se fixează asupra maiorului.

Ghiceşte sub aerul binevoitor al superiorului său, dincolo de aparenta dorinţă de a-i veni în ajutor, siguranţa omului cu mai multă experienţă dar descoperă şi gelozia mascată a celui care munceşte de mult, aflat deodată în faţa tinereţii şi a lipsei de uzură, a celui ieşit recent de pe băncile facultăţii, la punct cu cele mai noi studii de specialitate.

Psihologia maiorului îl amuză, iritându-l uşor totodată. Continuă să se poarte sincer, firesc şi deschis, ignorând conştient activitatea de înlăturare a stângăciilor sale de către celălalt.

Şi asta pentru că Radu crede în raporturile bune, omeneşti dintre colegii de serviciu. Ceea ce remarcă el este intuiţie (după părerea profesorilor o intuiţie excepţională). Dar din punct de vedere al realităţilor vieţii el este încă doar un „teoretician44. Nu s-a lovit încă de nedreptăţi şi – mai ales – de pericolul loialităţii excesive.

De fapt, nici nu se gândeşte la o loialitate naivă, care uneori se deosebeşte greu de prostie sau gafă. Când e cazul devine rezervat, prudent, fără să se observe bine asta, mascat tocmai de obişnuita lui francheţe. De fapt, nu e deloc un prefăcut. Continuă să fie cinstit şi deschis, neexprimând însă chiar tot ce gândeşte.

Conversând cu omul din birou pune preţ pe aprecierea, chiar admiraţia pe care i-o poartă şefului dintr-un anumit punct de vedere.

În mintea Iui crede în triumful relaţiilor neîncordate.

— Am ajuns la ora când nu mai dau randament.

(Explicaţia sa poate trece drept o neghiobie). Să nu vi se pară curios, adăugă.

Nu se justifică, nu încearcă să-şi impună modul de viaţă, personalitatea. S-a mărturisit, sperind ca ora de la amiază să devină pentru el, treptat, prin exerciţiu, timp cu randament.

Şi are impresia că maiorul (pentru a-l obişnui eu slujba) va avea deosebită grijă de-acum încolo să-l facă să-şi schimbe obiceiul. S-a dat pe mina maiorului pentru a învinge mai uşor ora critică.

— De ce?

Vocea ofiţerului superior iradiază curiozitate mai mult decât autoritate.

— Am mers mult timp la şcoală după-amiaza.

Nu mai menţionează că şi la facultate a avut majoritatea cursurilor în a doua parte a zilei. Conjunctura j-a creat acest ceas.mort", pe care nu a reuşit încă să-l suprime, de aici tendinţa de-a da randament maxim în muncă după-amiaza.

Facultatea l-a obligat, desigur, să se scoale uneori foarte devreme. Dar la douăsprezece, datorită împrejurărilor, şi-a permis ani de zile o pauză de prânz. Deprinderea lăsase stigmat neplăcut. Dacă nu mănâncă, resimte o uşoară ameţeală. Flămând, la ora când ani de zile şi-a luat cu regularitate dejunul, percepe-o vagă nelinişte.

Simte că maiorul a înregistrat bine mărturisirea făcută. În acelaşi timp Radu a depăşit momentul critic.

Scăpat de spaima ceasului nefast, întoarce privirea spre dosarul de pe birou. I se pare interesant. Pauza l-a ajutat să se întoarcă înviorat.

Totuşi, recunoaşte în sinea sa, munca pe care o face este altceva decât şi-a imaginat.

— Ce v-a făcut să intraţi in miliţie?

Maiorul zâmbeşte binevoitor.

Dar este întrebarea sa dorinţă de apropiere? Reproş?

Tactică?

Toţi ştiu că maiorul simte nevoia să se

adreseze.tuturor (chiar tinerilor angajaţi civili şi femeilor de ’Serviciu) cu „dumneavoastră11.

„Mocneşte în întrebare ceva maliţios?” se întreabă Radu.

Îl vede pe maior plimbi ndu-şi cu atenţie privirea de-a lungul hârtiilor din faţă. şi atunci crede că înţelege.

Omului de alături îi place să obţină informaţii directe. Pune întrebări simple, care par binevoitoare, fireşti, foarte la obiect. Numai că nicio altă persoană din clădirea asta nu o face cu tactica şi abilitatea maiorului A ghicit nemulţumirea lui Radu, a perceput că,,ceva” nu-i în regulă în pulsul activităţii tânărului. Ori tocmai în punctele slabe simte maiorul nevoia să se amestece, tatonmdu-le prin întrebări simple, dar neaşteptate. Slăbiciunea îi repugnă. Orice urmă de oboseală îl irită. Fără să-şi trădeze nervozitatea. îl trezeşte pe cel moleşit, antrenându-l într-o activitate spontană, uneori neînsemnată, căreia are grijă să-i dea importanţă. În faţa unora ca Radu ii face plăcere să-şi etaleze trupul voinic. O face jumătate conştient. Ignorând legile fiziologice care susţin că sănătatea este invers proporţională cu depunerile adipoase, maiorul rămâne masiv şi totodată suplu, mobil, inepuizabil.

Radu se preface că a înţeles altceva. Păstrează pentru sine rezultatul investigaţiilor psihologice întreprinse asupra interlocutorului său.

Dă răspunsul cel mai practic şi cel mai depărtat da adevăr:

— Voiam să rămân în capitală!

Este prea complicat adevărul, riscă să nu fie înţeles, ba chiar să ridice un zid definitiv între el şi maior. Cu toată tinereţea şi – fără a fi un bun diplomat – Radu intuieşte că nu-i bine să braveze etalându-şi aspiraţiile care altora pot apărea savante ori de-a dreptul puerile.

Nu adaugă, nu recunoaşte cit de intens şi-a dorit detaşarea temporară pe litoral, unde există climatul imaginat. Poate să aibă şansa ca primul său caz să fie şi un prim test asupra sa.

Este mai bine, desigur, ca măcar pentru moment

maiorul să creadă că el se află într-un mic exil.

Nu mai adăugă de altfel nimic, ca să nu regrete. Nu e cazul să se confeseze. Ar comite grabă nejustificată mărturisind cit stătuse pe gânduri înainte de-a îmbrăca haina militară.

În facultate a fost recunoscut ca unul dintre cei mai buni, mai înzestraţi psihologi ai anului. În acelaşi timp i se atrăgea atenţia asupra sensibilităţii sale exagerate. La teatru nu o dată se înfiora urmărind peripeţiile personajelor. Citea, şi de multe ori se trezea exclamând. Se exterioriza când emotivitatea îl copleşea.

„Această construcţie psihică este potrivită carierei militare? Nu-i oare o slăbiciune? Oricum, va trebui să mi-o înving, ştiu”.

. Se afundă în dosar. Puterea de concentrare îi revine. Dar un fel de atragere de la distanţă îl face să ridice din nou capul.

Încercarea de zâmbet se stinge pe chipul maiorului.

„De fapt, mai întâi de toate trebuie să ştiu bine ce vreau”.

Radu doreşte să facă studii de specialitate, să lucreze pe tărâm ştiinţific, să cunoască în profunzime psihologia infractorilor; poate c-o să scrie şi o carte.

În plus, iubeşte într-adevăr sălile de spectacol şi cărţile.

„Asta-i iot? îşi sondează Radu conştiinţa mai departe. Tot şi nu chian tot. Profesiunea pe care mi-am ales-o este în slujba adevărului, dar drumul spre adevăr nu este aşa cum mi l-am imaginat”.

Vrea să adauge ceva, dar pe figura maiorului s-a întipărit dominant preocuparea profesională.

— Ce crezi? aude Radu.

Superiorul său arată spre dosar grav şi protector în acelaşi timp.

— Nu e atât de greu pe cit pare.

Figura celuilalt nu exprimă nimic. Este mulţumit, ori dimpotrivă decepţionat?! Este vizibil că se concentrează asupra unui gând.

.Din păcate, îşi spune Radu, sunt în primul rând teoretician. Nu caut firele cele mai drepte, fug de ceea oe se potriveşte prea bine, caut imprevizibilul”.

— E mai simplu decât îţi închipui, s-a hotărât maiorul.

Maiorul se descurcă cu abilitate in desişul infracţiunilor curente, pornind de la elementele cele mai simple, la indemână, uşor palpabile. Aici intervine admiraţia sinceră a lui Radu. A constatat că superiorul său nu ignoră niciodată uzualul chiar şi atunci când pare depăşit. Înlocuieşte fantezia cu rutina obţinând cele mai bune rezultate. Din deprindere, maiorul poate sta douăzeci şi patru de ore nedormit, fără semne vizibile de oboseală. Pe Radu îl fascinează, îl uluieşte reconfortarea maiorului numai după o singură oră de somn. Doarme profund, somn regenerator.

Îl priveşte dintr-o parte înainte de-a se decide să-i răspundă. Prin prisma vârstei sale, deşi îi recunoaşte calităţile, celălalt i se pare totuşi rutinat.

Luptă cu sine, încercând să împrumute ceea oe-i place la superiorul său. Munca îl înviorează, menţinându-i vioiciunea mai preţioasă decât neeleganţa trupului gros.

Ca şi cum i-ar fi citit gândurile, maiorul spune:

— Porneşte totdeauna de la amănunt, de la simplu la compus. Nu căuta spectaculosul.

Metodă folosită cu măiestrie de maior, in majoritatea cazurilor.

Maiorul câştig’ă prin simplitatea cu care abordează cazurile, prin felul în care ştie să nu complice lucrurile.

„Nu cumva asta îmi displace? se întreabă Radu.

Şi pentru că eu obişnuiesc să despic firul în patru, oare felul lui de-a fi mă deranjează? *

Telefonul începe să sune iritat, anulând orice altă preocupare. Timbrul aparatului e prea sonor pentru încăperea în care obişnuit se află doar două persoane.

Radu vrea să ridice receptorul, pentru că poziţia maiorului rămas nemişcat pare să i-o sugereze. Dar de îndată ce se ridică, celălalt întinde mina spre receptor.

— Să trăiţi, aude locotenentul.

În tăcerea ce urmează simte cum maiorul s-a încordat, ascultând vocea de pe fir.

— Am înţeles î

Convorbirea s-a terminat repede. Radu aşteaptă rezultatul.

Ceva a coborât în odaie, *o* prevestire. Prin fir a sosit o veste neaşteptată, Radu o simte rotindu-se în jur reală, chiar dacă formularea ei verbală nu s-a făcut.

’- La comandant! spune simplu maiorul, ridicându-se.

Vocea este poruncitoare. îl solicită şi pe subaltern. Exprimarea însă Radu o socoteşte neclară.

— Cine?

Radu s-a ridicat şi el de pe scaun. Pe figura sa este întipărită acum gravitatea şi cumpătarea, promptitudinea caracteristică tinerilor sârguincioşi.

— Amândoi! anunţă laconic maiorul.

CAPITOLUL PATRU

Strada e învăluită în răcoarea dimineţei.

În drum spre vila arhitecţilor, Ana Suciu se întreabă cum să-şi împartă ziua de lucru. Azi are multă treabă, dar o să fie singură în toată casa. Absenţa celorlalţi o liniştеşte întrucâtva.

La arhitectul Vlad vine de obicei cu plăcere. Singurătatea lui o scuteşte’de pisălogeală. Trebâluieşte mai bine fără cicăleala locatarilor. În afara privirilor siräine se simte stăpână pe sine şi are spor.

Chiar rămasă singură în vilă, azi este o zi plină de lucru. S-ar putea spune că are o zi grea. Dar are un avantaj: cunoaşte bine locuinţa.

Se gândeşte că mai bine ar fi dacă ar începe cu apartamentul lui Silvestru, situat la parterul vilei.

De obicei, îi place mai puţin ziua când trebuie să lucreze pentru familia Silvestru. Şi asta fiindcă soţia arhitectului o supraveghează. Oarecum. Nu pas cu pas, dar e destul o observaţie cit de mică pentru ca ritmul Anei să nu mai fie acelaşi. Nu poate zice că doamna Corina îi este nesuferită, însă o socoteşte prea pretenţioasă. Prea o

dădăceşte şi pentru lucruri pe care ştie cum să le facă, de unde să înceapă.

De aceea se simte mai bine când munceşte pentru celălalt arhitect, care ocupă de curând etajul vilei.

Ştefan Vlad nu este căsătorit şi lipseşte aproape totdeauna din apartament când Ana deretică şi spală.

Sigur, domnul Vlad ţine la ordinea stabilită de el. Ana şterge praful de pe o serie de obiecte, dar are grijă să le pună în acelaşi Ioc.

Deşi în sinea ei râde uneori cu oarecare trufie de tipieăriile lui Vlad. Ana Suciu îi este devotată. Mai mult, burlaci a lui dezvoltă in ea spiritul matern. Uneori îl dojeneşte în glumă, din ataşament.

Astăzi şi locuinţa Silveştrilor este pustie. Doamna Corina e la Predeal cu copiii. Domnul arhitect Silvestru a rugat-o să vină în lipsa soţiei chiar de două ori pe săptămână.

Pensionată de un an, Ana se simte la cei cincizeci şi opt de ani ai săi încă în putere. Socotind într-un anumit fel. prin toate gospodăriile în care merge lucrează cu plăcere.

Nu are liberă nicio zi lucrătoare. De aceea azi uneşte cu plăcere ziua de lucru rezervată lui Vlad cu cea solicitată de arhitectul Silvestru, în lipsa doamnei Corina.

Cu toată simpatia pentru Vlad, recunoaşte că sosirea acestuia în vilă a deranjat rostul lui Silvestru. Vlad a luat o bună parte din spaţiul vilei, silind familia Silvestru să se înghesuie la parter. Apartamentul de jos nu corespunde unei familii alcătuite din patru persoane.

Curios, între arhitectul Vlad şi arhitectul Silvestru există'totuşi relaţii bune.

„Oare ce-o fi gândit totuşi doamna Corina când, cedând etajul noului-sosit, a îngrămădit mobila odăilor de sus in apartamentul de la parter *Z*

Faptul că bărbaţii se cunoşteau din şcoală a menţinut liniştea? Oare pentru că se vor muta curând în apartamentul proprietate personală din Constanţa, Silveştrii nu s-au supărat?

Probabil gândui că împart vila provizoriu a menţinut

liniştea între cele două familii”.

I’ntrând pe poarta grădinii, Ana ignoră intrarea din faţă, ocolind clădirea spre uşa de serviciu. Ştia unde se află cheia, pe stinghia gardului, mascată de un piron din lemn.

Deschide. Tăcerea o învăluie. Şi dintr-odată singurătatea nu o mai bucură, i se parc apăsătoare, neplăcută. Şovăie înainte de-a se hotărî cu ce să înceapă. Ciudat că deşi o aşteaptă o groază de treabă, are senzaţia că nu e binevenită.

Închide uşa în urma ei să se asigure că a pătruns în casă. Întuneric. In faţă, scara de serviciu urcă spre etaj. In dreapta – bucătăria Siiveştrilor; în stingă – odăiţa Iui Bogdanei, pe vremuri cămăruţa slujnicei.

Intră în bucătăria Siiveştrilor cu gândul de a-şi face aici chef de lucru.

Cunoscută pentru cinstea ei, Ana Suciu e lăsată singură în casă de majoritatea gospodinelor.

Cu mişcări repezi îşi prepară ochiuri şi cafea neagră la aragazul Siiveştrilor.

Încearcă să-şi alunge starea de amorţire. De obicei îi place să vină la lucru. Se convinge, muncind, că e de folos şi mai ales că e sănătoasă. I se pare insuportabilă ziua în care nu va mai putea munci. Chiar după eforturi mari, se simte seara mai împăcată şi puternică, decit atunci când stă acasă. Mai ales că face economii.

Rămasă văduvă în urmă cu câţiva ani, Ana s-a hotărit să-şi facă o casă proprie şi a reuşit.

Şi-a plătit aproape în întregime mica garsonieră de la ultimul etaj al unui bloc-turn.

Dar îşi doreşte rezerve pentru zile negre, pentru bătrâneţea care-i stă în faţă, care-i aproape. Gânduri negre îi trec prin minte. Dacă, Doamne fereşte, ajunge paralitică, va fi nevoită să-şi plătească o infirmieră!

După ce se vor mută Silveştrii la Constanţa va căuta clienţi pentru ziua rămasă liberă. Şi asta încă de pe acum.

Nu e vorba doar de un mic capital de rezervă. Ana mai are o dorinţă pe care o ţine ascunsă. E marea ei taină.

Râvneşte un cavou, visează că va ajunge să-l cumpere. Nu lasă nimic în urma ei. O rudă depărtată va moşteni garsoniera. Vecinii, orăşelul o vor uita.

Cavoul însă va rămâne peste generaţii. Pe el va fi scris: *Ana Suciu* şi nimeni nu va putea şterge numele ei de pe inscripţia funerară. Toţi care, trecând prin cimitir, vor avea curiozitatea să privească puţin în jur, or să ştie că a existat o Ana Suciu pe lume.

Şi-a băut cafeaua pe-ndelete. Răscolirea visului său tainic şi băutura neagră au înviorat-o.

Urcă treptele scării de serviciu spre etaj. O să facă mai târziu curat în camerele de la parter. S-a hotărât să înceapă cu spălatul rufelor arhitectului Silvestru.

În clădire există o singură odaie pentru baie. la etaj.

La parter, în afara bucătăriei şi a odăiţei lui Bogdănel, o mică toaletă şi două camere mari. despărţite prin gj as vânt (dormitorul soţilor şi salonaşul-sufragerie în care, de la apariţia lui Vlad în vilă, doarme Angelica, fiica Silveştrilor).

Suind spre etaj, Ana are impresia că cineva străin a trecut nu de mult pe acolo.

Ştefan Vlad lipseşte. Silvestru urcă uneori dimineaţa să; se bărbierească la baie, dar în ultimul timp se rade în bucătărie.

Ajunsă pe palierul de sus, femeia se opreşte.

Impresia că cineva a trecut pe aici o urmăreşte. Holul de sus, aproape gol, nu a fost aerisit de mult. Un iz neplăcut, necunoscut, străin, stăruie. De aceea, înainte de a intra în baie deschide uşa balconului.

Intrările în baie şi balcon se află vizavi, pe doi pereţi paraleli. Pe unul dintre pereţii dintre balcon şi baie dau două uşi spre camerele ocupate de Vlad.

Ajunsă în baie, Ana, trage uşiţa unei mici debarale, scoţârid din dreapta rufele murdare ale lui Silvestru. Nu se atinge de cele ale lui Vlad – aflate în stingă.

Ştefan Vlad probabil va mai aduce rufe murdare din micul concediu în care a plecat; pentru el o să spele săptimâna viitoare.

Aruncă rufăria în cadă şi se duce să pregătească un cazan, pe terasa unde Vlad şi-a amenajat bucătăria.

Balconul e mai frumos de când Vlad şi-a instalat aici bucătăria. Aragazul, mobilă albă în mijlocul unei sere, flori şi plante agăţătoare multe, pretutindeni. Spre afară, dă un perete din sticlă, mobil.

Palierul e în întregime acoperit cu un covor de iută.

Ana stă pe gânduri. Vrea să-l mulţumească cit mai bine pe Viad, când se va întoarce din concediu.

Stringe covorul şi, făcându-l sul, se străduieşte să-l Urască pe scara de serviciu, în curte.

Ziua de lucru a început.

Spală apoi rufe, fără pauze. Soarele s-a ridicat sus pe cer. când pune rufele lui Silvestru la fiert.

Coboară în bucătăria Silveştrilor, începe apoi curăţenia dormitorului de la parter.

A trecut de amiază, totuşi nu are spor. Uşa spre grădină e închisă, cimentul răceşte încăperea şi răcoarea îi face bine.

Sub geamul bucătăriei se aud paşi. Hotărâţi, precipitaţi…

.Or fi sezonişti. căutând camere de închiriat!”

Aude o bătaie fermă în lemnul uşii din spate.

„Să se fi încercat mai întâi intrarea principală? N-am, auzit. „

Bătaia se repetă stăruitoare, fermă. Ana se scoală nedumerită şi iritată.

„Cine se anunţă astfel, este în stare să deschidă singur; fără să fie poftit!”

Preferă să deschidă ea. Un om voinic, sigur pe el, lingă trepte. Alături, un bărbat înalt, cu părul alb, un domn mai în vârstă pe care Ana parcă l-a mai zărit undeva.

Anei Suc iu i se pare că noii-sosiţi nu se aşteptau să o găsească acolo, deşi bătuseră la uşă.

— Bună ziua! spuse bărbatul cu părul alb.

De după colţul vilei apare încă un bărbat tânăr.

— Locuiţi aici? o întreabă cel voinic.

— Nu.

Cei trei bărbaţi aşteaptă, vor lămuriri. Aşa i se pane. Tăcerea lor îi impune. Dar nu se fistâceşte. Ridică trufaşă capul. Mai întâi are ea ceva de întrebat. Pe cine caută dânşii?

Dar nu apucă.

Omul cu tâmple albe scoate o hârtie.

— Procuratura judeţului Constanţa.

Ana se crispează, carnea i se furnică fără voie. Procuratura nu vine degeaba.

Voinicul scoate la rândul său o legitimaţie.

— Maiorul Bureanu de la miliţie.

Ana vrea să pară naturală, netulburată. Dar teama, nelămurirea, surprinderea i se citesc pe faţă.

Doar tânărul care a sosit ultimul nu se recomandă. Probabil are un grad mai mic. O priveşte într-un fel ciudat. Atent şi Încurcat, încurajator şi mirat.

Inima Anei bate foarte repede. E înspăimântată, dar şi mirată, indignată.

Ce-a făcut? Dar de câte nu poate fi bănuit omul că; săvârşit?!

Poate că ăştia îşi închipuie că a pătruns clandestin acolo. Ea care e lăsată, în gospodăriile unde lucrează, nesupravegheată!

Chiar şi acum, înspăimântată, se simte stăpână în vilă. Răspunzătoare.

Să-i poftească înăuntru? Să-i lase să hotărască ei singuri?

— Domnul Silvestru vă aşteaptă? îndrăzneşte să-i întrebe.

— N-aţi înţeles? intervine bărbatul masiv, cu grad de maior.

Sigur că nu înţelege nimic. Procurorul se simte dator să explice:

— Avem mandat de percheziţie pentru apartamentul arhitectului Ştefan Vlad.

— Dumneavoastră la cine staţi? o întrebă maiorul.

— Noi ne ocupăm de locuinţa arhitectului Vlad, precizează procurorul.

— Vin o dată pe săptămână la curăţenie, încearcă Ana să explice.

— La cine? întreabă procurorul.

— La amindoi.

Crede că oamenii legii ştiu cine locuieşte în clădirea asta. Au dovedit-o.

—; Cum vă numiţi? întreabă maiorul.

— Ana Suciu.

Deocamdată cei trei nu par că vor să intre în casă.

— Lucrez şi pentru arhitectul Silvestru şi pentru arhitectul Vlad, insistă Ana.

Simte că trebuie să explice bine acest lucru.

— În aceeaşi zi?

— Nu.

— Acum la cine aţi venit?

— Azi am venit la amindoi.

Toţi (până şi tinărul) o privesc curioşi. Anei nu-i place ceva.

— Să începem! hotărăşte în cele din urmă procurorul. Pătrund în. vestibul şi se opresc. Uşa spre bucătăria arhitectului Silvestru e deschisă.

— Bucătăria e comună? întreabă maiorul, fără să treacă pragul.

— Nu! O foloseşte doar familia Silvestru.

— Nu ne-aţi precizat în care dintre odăile acestei vile aţi intrat azi, o întreabă procurorul oprit şi el în vestibul.

— Aici, la parter, numai în bucătărie şi dormitor. Sus… mai mult în baie. Dar am intrat şi pe terasă.

— De ce lucraţi azi pentru ambii?

— Doamna Silvestru este la Predeal. Domnul Silvestru m-a rugat să mă ocup şi de gospodăria lui în ziua când vin pentru domnul Vlad.

Stau toţi patru în vestibul – nu s-au hotărât să plece mai departe.

— De fapt, e ziua în care veniţi la arhitectul Vlad?

se Incăpăţânează maiorul.

§ – Undo a greşit Ştefan Vlad?

— Da.

— Unde locuieşte arhitectul Vlad?

— La etaj.

Maiorul se uită spre procuror, cermdu-i din ochi consimţământul. Cum l-a descifrat anunţă:

— Să urcăm!

„Dacă nu mă găseau pe mine aici, cum ar fi procedat? se întreabă Ana. Pe domnul Silvestru nu i-au chemat şi nici nu vor să-l cheme. Ştiau că sunt aici? Pentru ce au venit?”

— Aţi vorbit cu arhitectul Vlad de dimineaţă? o Întreabă procurorul, în timp ce suie pe scara de serviciu.

— Nu.

— De ce?

— E plecat.

— Aţi venit totuşi să lucraţi pentru el?

— Da 1

— Când v-a anunţat să veniţi azi la lucru?

— Săptămâna trecută.

— In ce zi.

— Luni.

Au ajuns la capătul de su.s al scării, dar bărbaţii nu eânt hotărâţi să intre în holul etajului.

— Ce anume trebuia să faceţi?

Ana tace, neînţelegând.

— Ce-a trebuit să faceţi azi în apartamentul arhitectului Vlad? repetă întrebarea procurorul.

— Am spălat rufele domnului Silvestru.

— Altceva?

— N-am apucat...

— Ce trebuia să mai faceţi?

— Să curăţ odăile.

— Le-aţi terminat?

— Nu încă... Am spălat...’

Ana a început să se bilbâie. Sigură pe sine de obicei; simte acum că nu e crezută, mai mult, că ceva ameninţător pluteşte in jur.

— Aţi intrat in camerele ocupate de arhitectul Vlad?

— Nu!

Nu se arată răvăşită, dar îi este frică, simte ce înseamnă să tremure carnea pe tine.

— In nicio cameră?

— V-am spus de la început… m-aţi mai întrebat… atu fost doar în bucătăria de ia parter, iar sus – în baie şi pe terasă.

— Cine v-a deschis uşa?

— Am descuiat-o singură. Ştiu unde-i cheia.

Ceilalţi tac brusc şi Anei nu-i place tăcerea lor.

— Slnt lăsată mai mult singură când fac curăţenie.

Tinărul o priveşte atent, parcă nedumerit, dar şi neîncrezător. Procurorul şi maiorul sunt iritaţi, aproape nervoşi.

— De obicei, îl vedeaţi pe arhitectul Vlad la sfârşitul zilei ce muncă?

— Nu totdeauna. îmi lasă banii pe masă.

Crede necesară precizarea făcută şi adaugă:

— Lunea trecută a venit mai devreme.

— Mai există o scară in afara acesteia? întreabă maiorul.

Uşa principală e in faţă, există şi o scară. Cu toată „spaima, Ana face acest raţionament.

Doar nu şi-au închipuit că vila are doar scară de serviciu? Probabil vor să audă din gura ei un lucru ştiut.

— Da! ’

Iii fine, bărbaţii au intrat în holul de sus. Discuţia purtată pe scări, intârzierea anume căutată aveau rost. Voiau să afle ceva înainte de-a fi ajuns în apartamentul lui Vlad.

Se simte mirosul încăperilor neaerisite, remarcat de dimineaţă de Anal

— Domnul Vlad nu foloseşte aproape deloc scara de serviciu, se simte datoare Ana să explice.

Cu ochii întreabă deschis, insistent: „Ce vreţi? De ce aţi venit? Pentru mine?”

— Deci eând l-aţi văzut ultima dată pe arhitectul yiad?

„De ce mă priveşte aşa sever ofiţerul?”

— Lunea trecută.

Nu s-au hotărât încă să intre în vreo cameră.

— Ce v-a comunicat atunci?

— Că va lipsi trei zile.

— Ştiţi unde se ducea?

— La Cheia… Mai avea o rămăşiţă de concediu… Mi-a spus să vin ca de obicei la lucru… să găsească curat.

I se pare că nu s-a exprimat prea bine.

„Ce vreţi? De ce aţi venit?" întreabă într-una ochii ei 'măriţi din cauza semiîntunericului. Faţa-i este crispată, mâinile se agită sub şorţ.

Îi e teamă că nu a fost înţeleasă, că nu vor să priceapă.

Şi bărbaţii simt că au speriat-o prea tare, poate fără rost. Tânărul o priveşte binevoitor, maiorul e – mai puţin iritat, procurorul rămâne rece, distant, dar calm, reţinut.

„Ce-aş putea să le mai spun?"

— Cit lipseşte doamna Corina Silvestru, domnii mă lasă să lucrez cum cred, pentru amândoi în aceeaşi zi.

Ana nu ştie ce trebuie să mai explice. In holul aproape lipsit de mobilier, aburii răzbat de pe terasa unde fierb rufele. Foloseşte aragazul lui Vlad şi pentru lenjeria familiei Silvestru, îi este la neîndemână să coboare cazanul cu rufe în bucătăria de la parter.

Tânărul priveşte cu insistenţă parchetul neacoperit.

— Aţi strâns covorul astăzi?

Este prima întrebare pusă de bărbatul care probabil e mai mic în grad. Până atunci tăcuse.

— Da!

— L-aţi şi scuturat?

— Nu!

— Unde l-aţi dus?

— Pe sârmă, în curte.

— Pe ce scară?

— Din spate.

Procurorul şi maiorul nu intervin, par mai interesaţi şi atenţi la întrebările tânărului decât la răspunsurile Anei. Procurorul pune o întrebare:

— Putem «vedea şi intrarea principală?

A.na deschide cea de-a doua uşă de pe peretele holului, opus zidului cu intrări în odăi.

O scară interioară bine întreţinută acoperită cu covor nou coboară din hol la parter. Nimic deosebit nu atrage atenţia bărbaţilor, nici Anei care cunoaşte amănuntele casei.

Maiorul îşi întoarce.privirea spre procuror.

— Aici cercetăm mai târziu, hotărăşte procurorul.

Dar nu se depărtează. Priveşte în jos micul vestibul al intrării principale. O uşă din glasvand marchează graniţa dintre' apartamente.

— Uşa din^faţă e încuiată?

— Cred că da, răspunde Ana. N-am încercat-o.

— Ci te chei există pentru fiecare intrare?

— Nu ştiu exact.

— Cu aproximaţie.

— Cred că trei.

— Dumneavoastră ce cheie aţi folosit azi?

— Pe-a doamnei Silvestru, de la uşa din spate.

— Vreţi să vedeţi dacă uşa din faţă e încuiată? se adresează maiorul tânărului.

Ana e din nou înfricoşată, după felul curp i se adresează. Probabil o urmăresc pentru ceva. Uneori s-a gândit cum s-ar comporta într-o anchetă sau o simplă cercetare. Are o garsonieră locuinţă personală, ceva economii şi visul de-a avea cavoul ei. Totul la un loc nu valorează mai mult decât poate dovedi că a câştigat legal. Şi totuşi uneori s-a întrebat dacă nu cumva va trece cuiva prin cap să i se facă controlul averii. Totdeauna şi-a imaginat liniştea desăvârşită şi curajul cu care ar putea explica cum şi-a obţinut bunurile materiale. Acum însă nu se poartă cum şi-a închipuit, niciodată n-a fost mai răvăşită şi înfricoşată. Mai ales că nu ştie pentru ce-a trebuit să răspundă la atâtea întrebări.

Tânărul s-a întors. Uşa din faţă e încuiată.

— Domnul arhitect Silvestru ce intrare foloseşte în mod obişnuit?

— Amândouă.

Bărbaţii mai aşteaptă puţin în holul aproape gol, căruia lipsa covorului îi dă un aspect de cameră fără stăpâni.

— Unde e dormitorul? aude Ana.

Arată uşa de lingă baie:

— Acolo!

— Spuneţi că aţi intrat numai în baie? continuă s-o întrebe maiorul.

— Da!

Ana îşi saltă bărbia spre uşiţa camerei de baie.

— Baia e acolo.

Privirea ei insistentă, aproape autoritară, trece de la unul îă altul. Ştiu ceva, ceva tăinuiesc bărbaţii din faţa ei. Dar ce?

Procurorul se apropie de uşa camerei de lingă terasă.

— E tot a arhitectului Vlad?

— Da.

— Aici ce-i?

Procurorul arată uşa îngustă din sticlă mată, dincolo de care fierb rufele.

— Terasa, Domnul Vlad a transformat-o în bucătărie.

— Uşile celor două camere sunt încuiate?

— Probabil. Nu le-am încercat.

— Deloc?

— Deloc! Dar ştiu unde sunt cheile.

Trage sertarul cuierului din hol, dar maiorul intervine:

— Lăsaţi-le acolo, deocamdată.

Se îndreaptă spre camera de zi a lui Vlad. cea de Ungă terasă. Priveşte clanţa cu grijă, scoate o batistă şi uşor, aproape cu gingăşie, apasă clanţa. Uşa se deschide fără zgomot.

— Poftiţi!

Crede că invitaţia e adresată procurorului şi Umărului. Dar maiorul se întoarce spre ea, după ce ceilalţi au pătruns în cameră:

— Şi dumneavoastră, vă rog î

Pe masă, pahare (unul aproape plin cu vin), farfurii cu resturi alimentare, platouri cu câteva produse de patiserie.

Jos, lingă un scaun, sticle goale de şampanie, şi ambalaje cu înserpnele cofetăriei din centru.

Ana începe să creadă că nu pentru ea se află acolo procurorul şi miliţianul. Se mai linişteşte. De fapt, neliniştea ei îmbracă o altă formă, se manifestă altfel.

La început a fost gata să-i întrebe pe aceşti bărbaţi ce caută in casa care-i este încredinţată.

Dar ceea ce vede pe masă o uimeşte. Faptul că Vlad a plecat în concediu, lă3Ând dezordine în camera de lucru, o tulbură.

Uşa descuiată a impresionat-o mult mai puţin. Normal, orice om închide apartamentul când pleacă in concediu. Numai că Vlad avea doar două camere cu intrare separată. Iar ei ii spusese însuşi arhitectul Vlad să le deschidă înainte de sosirea lui.

Lui Vlad îi plăcea curăţenia şi tocmai pentru astalăsase Anei cheile camerelor. Biroul, biblioteca şi şifonierul sunt totdeauna încuiate, Vlad poartă cheile cu el, Ana nu a zărit niciodată nici chiar în treacăt ce se află in sertare.

Numai că privind farfuriile şi paharele de pe masă Ana se întreabă:

„Cum de a plecat domnul Vlad în concediu lăsând vesela murdară, şi asta chiar pe masa camerei de zi? De ce n-a dus totul în bucătărie? Poate că nu a mai avut timp să spele paharele. Şi apoi ştia precis că ea va trece să-i deretice încăperile, să spele tot ce-i de spălat. Dar nu era în felul domnului Vlad să plece din localitate, iâsându-şi camera de lucru în starea asta.

Probabil avusese musafiri sâmbătă până noaptea târziu. Fiind prea obosit, s’e culcase fără să mai care vesela pe terasă. Duminică dormise până aproape de plecarea trenului şi, grăbit să nu-l scape, a lăsat strângerea şi curăţarea camerei de zi în grija mea.11

Era insă în toate astea ceva ce nu se potrivea cu felul

de a fi al lui Vlad.

— Ştiaţi că urma să primească musafiri înainte de plecare?

— Nu!

Fără să-i mai pună altă întrebare, încordaţi, aproape supăraţi, cei trei pornesc spre dormitor.

Uşa dormitorului este deschisă cu aceeaşi pradenţă.

Aici mirosul străin şi greu, care se simţea intermitent în hol, e mai puternic.

Pe patul lat, doar salteaua. Cearşafurile nu se văd nicăieri.

Ana n-a controlat, in debara, rufele lui Vlad. Probabil că acesta a dus lenjeria de pat acolo, dimineaţa, înaintea plecării, pentru ca ea să-i aştearnă cearşafuri curate.

Maiorul se apropie de pat.

Şi încet, fără să fie poftită, fără să ştie dacă trebuie să aştepte sau nu, Ana păşeşte şi ea spre pat. Aproape nu mai ştie ce fac ceilalţi.

Salteaua goală o atrage halucinant, inconştient.

Pe pânza saltelei e o pată ciudată.

Ana priveşte fără să înţeleagă, fără să vrea să priceapă.

Ceilalţi trei exclamă ceva. Curios, nu sfnt mai supăraţi decât înainte, parcă s-ar fi aşteptat la aşa ceva.

’ – Să-l chemăm şi pe arhitectul Silvestru.

Nu ştie cine a vorbit.

— Şi echipa, mai aude Ana.

În sfârşit, femeia înţelege că a văzut bine ce-a văzut şi deci trebuie să creadă.

Pe salteaua lui Vlad este o pată de sânge.

CAPITOLUL CINCI

Cerul şi-a schimbat albastrul cu un gri întunecat. Marea repede dinţi albi şi lacomi de spumă spre ţărm. Nisipu’ umed care mai păstrează o frintură de soaire potoleşte magic freamătul undelor. De îndată ce apeie-l ating, le transformă în şuviţe subţiri, care se culcă cuminţi pe marginea plajei. Firele de apă fug pe nevăzute înapoi, în nemărginirea mării.

Digul întâmpină mai aspru valurile, prefăcându-le în stropi care zboară sus. ca nişte cioburi zornăitoare. Lovite, apele se fring strigind, încercând să înece cu ultimele forţe zidul dur. Dar pietrele uriaşe le rostogolesc, învinse, în adâneul undelor reci.

Bărcile amorţesc pe nisip.

Oaspeţii staţiunii se plimbă pe faleză, privind marea.'

O bună parte s-au îngrămădit pe dig respirând suflarea sărată, ferindu-se însă de atingerea brutală a apelor' dezlănţuite.

Radu păşeşte de-a lungul falezei gânditor, totuşi conştient de prezenţa mării, urmărit de frământarea ei tenace.

Nu are prea mult de mers pină la vila din apropierea ghiolului.

Trăieşte sentimente contradictorii. E uşor încordat şi agitat înainte de-a fi început lupta propriu-zisă. Un sentiment tulbure, apăsător, îl urmăreşte continuu. Simte presiunea evenimentului macabru cu etape ce trebuie elucidate. Somnul i-a devenit neodihnitor, presărat cu vise terifiante, coşmaruri.

/ Totodată e stăpânit de o vioiciune nouă, dezmorţită din adâncuri, care-l ţine într-o stare de luciditate extremă şi-i goneşte nu doar până la vila arhitecţilor, ci mai departe, acolo unde are să clarifice evenimentul care a pus stăpânire pe întreaga lui fiinţă. În. stare de veghe şi in somn, este minat la fel spre dezlegarea cazului.

Această primă anchetă l-a smuls din monotonia studierii unor dosare de arhivă. Munca aceea îi pare acum paşnică, interesantă şi plăcută.

Mimase de minune calmul, apăruse netulburat, lipsit de emoţii chiar, indiferent.

Însă tot ce maschează în faţa celorlalţi se deşteaptă, amplificându-se când este singur. Răzbunându-se că a fost gâtuită, emoţia creşte, îl urmăreşte, transformându-se înt.r-o obsesie tenace, aproape imposibil de alungat de îndată ce rămâne cu el însuşi.

Echilibrul său aparent, răbdarea de care dă dovadă,

disciplina pe care şi-o impune, satisfac pe superiorii săi.

Dar Radu este permanent urmărit de trupul inert al arhitectului Ştefan Vlad, întins pe mâlul de la marginea ghiolului.

Îşi pune tot felul de întrebări, unele neimportante.

ţ'igura gravă, fără urme de griji, a lui Manu Valeriu oare era reală? Neîndoielnic, băiatul fusese probabil mai răscolitdecât se manifestase. Lui Radu i se păruse şocat, dar stăpânindu-se bine. fără excesele logoreice ale unora când descoperă o infracţiune.

După găsirea omului neînsufleţit, o tehniciană din localitate a fost prima persoană care, la chemarea biologului Manu, s-a precipitat spre lac.

Tehniciană, cea dinţii, recunoscuse tulburată figura arhitectului Ştefan Vlad.

Ochii lui Radu fixează valurile mării. În drum spre vila in care locuiseră cei doi colegi se simte când foarte bine, când apăsat de responsabilitatea anchetei, frământat şi neliniştit.

Azi trebuia să vorbească încă o dată doar el cu Silvestru, colocatarul şi prietenul lui Vlad.

Fuseseră cu adevărat amici cei doi arhitecţi? După faptele culese se putea spune şi *da* şi *nu*. Prietenia lor părea relativă.

Radu ţine la ceea ce află despre un om nu din dosare şi din spusele altora, ci discutând personal cu cel în cauză. Intonaţia, ochii, mâinile cuiva îi spun foarte mult. O frază oarecare, o concepţie, o remarcă, sau o preocupare îi relevă mai multe decât o lungă referinţă.

Indiciile indubitabilei tentative de crimă l-au' impresionat mai mult decât se aşteptase. Arhitectul Ştefan Vlad fusese lovit cu un obiect dur în ceafă. Obiectul nu fusese încă descoperit.

Singurele amprente descoperite în dormitorul arhitectului Ştefan Vlad erau ale lui.

Pe paharele de vin din camera de zi a lui Vlad se descifraseră amprentele soţilor Tomescu, ale arhitectului Silvestru şi ale victimei.

Mai descoperiseră, prin metode speciale, fire albe, albastre şi bej din ţesături diferite, pe salteaua victimei.

Ceva din plăcerea vânătorului, din emoţia adâncă a pescarului, din cutezanţa alpinistului pe marginea abisului îl încearcă pe. Radu Rusescu în drum spre vilă.

Marea se agită, se frământă, năpustindu-şi valurile albe spre maluri.

O clipă, Radu priveşte siluetele bărcilor, încercând sî nu se gindească la nimic, admirând peisajul din faţa sa. Este porţia de calmant pe care şi-o administrează înainte de discuţia personală cu arhitectul Silvestru.

Născute pentru apă, trăind cu adevărat doar pe coamele valurilor, bărcile de pe ţărm privesc nemişcate, cu regret, spre mare.

Dar grijile nu-l lasă să admire.

În locuinţa lui Silvestru nu a intrat încă. Şi în identificarea unei case Radu pune preţ pe informaţia directă.

Ana Suciu a remarcat ieri, în cele din urmă, că din apartamentul victimei lipsea servieta.

Echipa a stabilit apoi dispariţia actelor victimei.

La sugestia arhitectului Silvestru – chemat ulterior – s-au căutat diploma şi lucrarea de doctorat ale arhitectului Ştefan Vlad. Printre hârtiile din biroul victimei nu s-au găsit, şi nici în altă parte a locuinţei.

Aseară s-a luat legătura telefonică cu sora lui Vlad, care trăia în casa natală. Deşi traumatizată, femeia fusese întrebată de actele fratelui său. Nu ştia unde sunt şi nici nu şi le putea închipui în altă parte decât în apartamentul lui Vlad.

Pe plaja pustie se roteşte vântul, întinzându-se lacom pe întreaga fâşie de nisip. Femei cu şaluri pe umeri se plimbă pe faleză.

Radu încearcă din nou să-şi alunge încordarea.

Un bărbat înaintează în mare înotând, sfidând valurile înalte, copleşitoare. Băieţii de ’la Salvamâr fug de-a lungul ţărmului fluierând, înd-reptând braţele agitate, poruncitoare, spre cel care se avlntă în larg.

*

X,

★ *

Arhitectul Silvestru priveşte trandafirii încă înfloriţi din grădina sa.

Se gândeşte că, lucrând în aer liber, poate să-şi recapete o parte din liniştea zdruncinată.

Noaptea trecută a vorbit cu Corina la telefon şi a rugat-o să se întoarcă de pe Valea Prahovei.

Singurătatea îl privează de orice suport moral, tăcerea casei i-a devenit insuportabilă.

Ceea ce s-a întâmplat este atât de neobişnuit, neaşteptat şi grav, incit Silvestru nu poate accepta adevărul. Nu s-a adaptat gândului că evenimentul s-a petrecut cu adevărat.

Vrea să-şi îmbrace hainele de lucru, să iasă în grădină, dar un sentiment neclar îl reţine.

Când soneria destramă tăcerea nu tresare, deşi sunetul iritant a survenit brusc.

Este în acelaşi timp dornic de vorbă, deşi-i circumspect.

Spre intrarea principală oglinda din vestibul îi reflectă chipul: trăsături regulate, aproape frumoase, cuprinse de gravitate şi hotărâre. Buze senzuale, strinse a nemulţumire, ochi căprui cam banali, trăsături armonioase.

Deschide uşa încercând să pară natural. Afară, un chip care-l linişteşte întrucâtva.

— Poftiţi! spune simplu arhitectul Silvestru.

Pe noul-venit l-a cunoscut încă de ieri. Totuşi în salonul-sufragerie are loc o pauză din care nu lipseşte stânjeneala. Le vine. În ajutor încetineala cu care musafirul se mişcă printre mobilele odăii supraîncărcate.

Paşii – epilog ai conversaţiei ce urmează, tăcerea însăşi – ii familiarizează cu ideea că se află în aceeaşi odaie pentru a discuta despre crimă, sau tentativă de crimă, în orice caz ceva foarte neplăcut.

Silvestru se aştepta ca Radu să fie un tip rece, grav

şi, cel puţin aparent, foarte sigur, pe el. Arhitectul nu pretinde că ştie să analizeze fizionomiile, cu atât mai puţin caracterele. Face însă pentru sine constatarea că tânărul are o faţă cu trăsături fine, bărbie ovală, doi ochi albaştri mari, deosebit de expresivi şi vii care-i dau aerul unui tânăr actor în vacanţă.

— L-aţi cunoscut în timpul facultăţii pe Ştefan Vlad- Introducerea îl încurajează pe Silvestru. Radu Rusescu nu s-a prefăcut că ştie mai puţin decât cunoaşte de fapt.

— Am fost colegi de an.

Se întreabă ce-ar mai putea adăuga şi amintindu-şi un amănunt spune:

— Vlacl era de fapt cu doi ani mai mare decât majoritatea colegilor.

Încă i se pare a trăi un vis urât. Cine îl poate ajuta mai bine decât ofiţerul de miliţie care stă alături, într-un fotoliu?

Totuşi nu-şi poate alunga crisparea. Vrea să stea de vorbă, să înţeleagă, să se dumirească.

Este o fire discretă, izolată, totuşi neobişnuit de sinceră.

Pentru a vorbi mult face eforturi care deseori îl indispun.’ Gândul că miliţianul, deşi simpatic, doreşte să-l prindă cu ceva. tinde să-l inhibe. Ştie. că până la adevăr trebuie să treacă prin purgatoriul tuturor suspiciunilor, al tuturor întrebărilor. Pentru firea sa, indiscreţia căreia trebuia să i se supună echivalează cu un supliciu. Certitudinea că şi atunci când nu va fi urmărit făţiş, totuşi va fi supus acestui procedeu, cu discreţie, din culise, îl măreşte neliniştea.

Conştient de faptul că pentru a scăpa de toate, pentru a se dumiri el însuşi pe deplin, simţi nevoia de a vorbi cu locotenentul Rusescu, omul legii.

— De ce v-aţi împrietenit?

Silvestru nu ştie ce să creadă. Dacă întrebarea este tactică, îl depăşeşte. Probabil locotenentul aşteaptă ca el să vorbească mult. Când te întinzi la vorbă nu-ţi controlezi fiecare cuvânt. scapi şi ce nu trebuie, sau ce nu vrei să

spui. Intenţia lui sinceră este să vorbească, numai că nu ştie exact cu ce să înceapă.

— Eraţi prieteni buni? îi vine Radu în ajutor.

— In timpul studenţiei, foarte buni!

Locotenentul tace. Arhitectului i se pare că nici nu aşteaptă deocamdată o relatare amănunţită asupra relaţiilor din ultima vreme dintre el şi Vlad. Totuşi felul în care a formulat ultimul răspuns cere explicaţii.

— Ştefan se schimbase între timp, adaugă Silvestru. Poate că nici noi nu mai eram aceiaşi. Vorbesc de mine şi de doctorul Tomescu.

Silvestru ştie să fie şi volubil, apropiat, deschis, dar numai într-un cerc restrâns de prieteni. În general, cu toată firea sa interiorizată – sau tocmai de aceea – nu complică lucrurile, nu despică firul în patru. Prea multele reflexii îl obosesc, ca însăşi indiscreţia.

— Doctorul Victor Tomescu e soţul verişoarei mele primare. Am uitat să vă spun.

— Când l-aţi cunoscut pe doctorul Tomescu?

— Am fost colegi de liceu. Victor este singurul prieten pe care l-am avut in adolecenţă.

— Şi acum?

— Ne înţelegem foarte bine. Ne-am mai schimbat unii…

— Cum v-aţi schimbat?

— Victor, mai mult fizic. S-a cam împlinit şi asta-l dezavantajează. Pare cu câţiva ani mai bătrân clecât în realitate. Firea şi-a schimbat-o mai puţin.

Ajuns aici, arhitectul Silvestru se opreşte. Se întreabă dacă n-a spus banalităţi.

Pe figura locotenentului se citeşte oarecare interes.

Dar Silvestru constată că celălalt nu stă la pândă cum s-a temut, sau poate nu-şi trădează curiozitatea de care el se fereşte. Radu Rusescu pare mai. mult un oaspete care stă relaxat de vorbă cu el in camera de primire.

„Să aduc o cafea, sau poate ceva de băut?” se întrebă arhitectul Silvestru în sine.

Nu ştie dacă se cuvine sau nu, dar el însuşi fiind

foarte obosit doreşte un stirpulent.

:- Beţi o cafea?

— Da! soseşte răspunsul fără ezitare.

— O prepar aici, la fierbător.

Începe să i se pară totul dacă nu mai simplificat, mult mai uşor de suportat.

— De fapt, Victor a fost cel care ne-a apropiat.

— Da?

Locotenentul îl priveşte cu interes.

— Fără Victor nu l-aş fi cunoscut bine pe Vlad nici vremelnic, deşi am fost colegi de facultate.

Celălalt ascultă, aşteptând.

— F. aşa cum vă spun!

Silvestru pleacă în bucătărie după apă şi ibric. Se simte surescitat, parcă ar fi băut o băutură alcoolică tare. La urma urmelor, omul care a venit pe capul lui n-are decât să nu-l înţeleagă. Doreşte să se mărturisească, trebuie negreşit. Recunoaşte, înţelege brusc ceva ce pâ'nă atunci a intuit doar. Pentru a fi înţeles trebuie să spună lucruri semnificative.

Se întoarce precipitat în sufrageria-salon-dormitor, cu aceeaşi senzaţie de om uşor ameţit, poate de aceea mai logoreic decât obişnuit.

Întors o clipă cu.spatele la anchetator, pentru a pune fierbătorul în priză, capătă mai mult curaj.

— În anul întâi, toamna, mă simţeam stingher la facultate printre noii colegi…

Ridică umerii şi capul şi aşezându-se în faţa unui birou continuă relatarea fixând lampa cu picior aşezată pe un colţ al mobilei:

— Nu-i cunoşteam, eram prea mulţi şi atmosfera familiară cu care fusesem deprins în liceu lipsea.

S-a hotărât să-l privească în ochi pe locotenent, pentru a se controla.

— Înţeleg, spune Radu.

— Prea ne străduim să părem maturi.

— Şi la noi în an a fost la fel… la început!

Lui Silvestru i se pare că e ascultat cu mai multă

atenţie decât oricând, deşi ceea ce povesteşte este depărtat de evenimentul tragic, petrecut de curând.

— Alergam la Victor îndată ce aveam timp liber. Deşi foarte studios, Victor nu-şi utiliza duminica pentru învăţătură. De la el am învăţat să mă odihnesc duminica.

— Şi reuşiţi?

— Mă străduiesc.

Remarcă că, până acum, convorbirea are ceva intim.

— Victor m-a dus la câteva spectacole încă din prima toamnă a studenţiei.

5 e opreşte încercat din nou de gândul că spune ceva de prisos, banal.

— Vă ascult! îl îndeamnă Rusescu,

— Într-o duminică dimineaţa, la un matineu, l-am găsit în sală pe Victor Tomescu, stând de vorbă cu Ştefan Vlad, care ocupa scaunul din stânga.

— Nu-l cunoşteaţi încă pe Vlad?

— Doar din vedere. Ştiam că suntem colegi de an.

Se opreşte iar, întrebându-se ce anume trebuie exprimat din conglomeratul stărilor prin care trecuse.

Ce putea să-l intereseze în mod deosebit pe omul legii? Ce legătură avea cu drama lui Vlad? Erau multe lucruri de prisos în tot ce simţise el, dar poate tocmai acest surplus conţinea adevărul.

Oricum, nu-i putea explica exact ofiţerului simţământul neplăcut pe care-l încercase în dimineaţa aceea de duminică. Întirziase puţin. Victor Tomescu se instalase deja pe, unul din cele două locuri ale lor, rândul doi la balcon. Vlad se nimerise alături. Silvestru n-a cerut niciodată amănuntele asupra felului în care făcuseră cunoştinţă singuri, ce anume îşi spuseseră prima oară. Faptul se petrecuse aievea. La apariţia lui, Vlad şi Victor vorbeau cu însufleţire, lăsând impresia că se înţeleg foarte bine. ll izbise acest lucru mai mult decât faptul că deşi făceau parte din acelaşi an universitar, el, personal, şi Vlad

Ştefan nu-şi vorbiseră încă niciodată. Doar după câteva minute de apropiere întâmplătoare, Victor purta cu colegul pe care îl cunoştea numai din vedere o discuţie

aprinsă. Datorită lui Tomescu a dat pentru prima oară mina cu colegul său de an. aflându-i numele. Până atunci nici nu ştiuse cum îl cheamă pe Ştefan Vlad.

— Această cunoştinţă, se hotărăşte Silvestru să continue cu voce tare, nu a rămas fără urmări. Suntem şi acum toţi trei prieteni. Oarecum…

Nu vrea să recunoască faptul că iniţial Vlad nu i-a plăcut. Era prea ironic, aproape cinic, şi firea lui Silvestru mai puţin spontană, neexteriorizată, a suportat anevoife umorul ascuţit, uneori jignitor al lui Vlad.

Nu uită ochii lui Vlad din dimineaţa când s-au cunoscut. In timp ce-şi strângeau mina, pupilele negre sticloase iî fixau. Ironia nedisimulată strălucea în irisul colegului său, atenţionându-l asupra faptului că se cunoscuseră prin. intermediul unui student de la o altă facultate.

— Vă întâlneaţi deseori?

Locotenentul Rusescu a pus întrebarea ca să-l învioreze.

— Duminica… nu întotdeauna… dar destul de des în primul an!

Dăduse curs dorinţei lui Tomescu de a-l mai revedea pe Ştefan Vlad, deşi felul de-a fi al colegului său de an îl iritase.

Lui Victor Tomescu fiecare clin cei doi îi era apropiat în alt fel. Fiecare însemnase un alt fel de legătură, de prietenie.

Mai apropiat rămăsese poate tot el, Silvestru, prietenul anilor de liceu, amicul adolescenţei care nu se poate uita. Victor îi mărturisea mai departe bucuriile şi frământările, neliniştea şi necazurile.

Cu Vlad, Victor purta discuţii pe teme filosofice şi artistice.

Ion Silvestru a înţeles singur că Victor Tomescu, amicul său, nu i-ar fi mărturisit lui Ştefan Vlad că n-are destui bani pentru masa de seară, că un împrumut de câţiva lei i-ar fi de mare folos. In schimb, se lansau în conversaţii psihologice, artistice şi filosofice care pe el îl

ţineau la distanţă.

Totuşi, ca să nu pară ridicol, încercase să se apropie de Vlad, la facultate.

Fără să fie un psiholog prea fin, remarcase că. intuitiv. ager şi capabil. Vlad devenea veninos când ceva nu-i era pe plac, sau se socotea neînţeles. Un asistent care-i dăduse notă medie fusese ridiculizat aproape pătimaş de, Vlad. Ii imitase – între patru ochi – cu ironie şi autenticitate gesturile, expresiile şi ticurile. Reuşise să redea uimitor de bine mişcările, fizionomia şi timbrul vocii asistentului.

Pentru Silvestru, prezenţa lui Vlad. felul său de-a fi, însemnase efortul de-a se obişnui cu el. De obicei, colegul său îl obosea. îl suportase să nu pară ridicol în ochii lui Victor Tomescu. Nu dorise să pară potrivnic noului amrc al iui Victor.

Cu timpul, începuse să aibă nevoie de Vlad. Constatase că dincolo de ironie, Vlad se lega sincer de cineva şi era un prieten constant. Şi cu toată firea sa complexată. Silvestru simţise şi el uneori nevoia unei înţelegeri colegiale. Vlad, datorită împrejurărilor, devenise mai apropiat decât alţii. Treptat. îl acceptase din ce în ce mai mult. Dar ni’ciodată nu-l simţise gata de orice sacrificiu prietenesc, ca pe Victor Tomescu.

— De obicei mergeam la vernisaje şi la spectacole toţi trei, încearcă arhitectul Silvestru să-i explice ofiţerului relaţiile dintre el şi ceilalţi doi.

— Cine stabilea programul?

— Victor.

— Şi Ştefan Vlad?

— Victor făcea parte dintre puţinii care încercau să impună ceva lui Vlad. Faţă de Victor Tomescu, Vlad era foarte rar ironic. îl accepta cu un fel de respect.

— Dumneavoastră l-aţi simpatizat pe Vlad încă de la început. Parcă aşa m-aţi făcut să cred?

— Nu chiar. Iniţial, Ştefan nu prea mi-a plăcut. Nu era genul meu.

— Totuşi aţi afirmat că în timpul studenţiei eraţi

prieteni.

— La început i-am acceptat compania ca să nu-l supăr pe Victor.

— Ţineţi mult la Victor Tomescu?

— Da.

— Şi azi?

— Mai mult.

— V-a devenit rudă.

— Uneori asta înrăutăţeşte relaţiile.

— De obicei, rudenia rămâne mai presus.

— Nu totdeauna. Am rămas prieteni pentru că Victor Tomescu este acelaşi.

’ – Adică?

— Nu are inconstanţe, ciudăţenii în comportament.:

— Să presupun că arhitectul Vlad avea?

— Din totdeauna.

— La început, în timpul studenţiei, mă făcuse totuşi să cred că cel mai puţin fidel felului lui de-a fi eram eu.

— Cum aşa?

— Fiind egoist, era totdeauna pretenţios. Cerea mult de la cei apropiaţi. Această trăsătură s-a accentuat cu anii. Vlad a devenit din ce în ce mai egocentrist.

— Aţi fost totuşi prieteni…

— Apropierea din timpul studenţiei m-a forţat să-i cunosc şi calităţile: era abil, ager, avea fantezie…

Tace, dar îi cere sprijin lui Rusescu, doreşte să-i vină în ajutor privind lămurirea psihologiei lui Vlad.

— Încă şi acum mi se pare uneori că în timpul facultăţii cel indiferent eram eu.

— De ce faceţi această afirmaţie?

— S-a considerat destul de repede amic. Eu am avut rezerve în privinţa sentimentelor sale şi chiar în ce mă priveşte.

— Interesant.

— Totuşi, cu trecerea anilor, m-am deprins să-l consider pe Vlad prieten.

— Şi-n ultimul timp?

— Mai puţin.

— Deşi locuiţi în aceeaşi vilă…

— Asta nu ne-a apropiat mai mult ca înainte.

— Poate, dimpotrivă, v-a depărtat.

— N-aş putea sţmne.

Locotenentul Radu nm-l mai întreabă nimic pe Silvestru. îl lasă să se reculeagă, să-şi clarifice şi să-şi definească exact ceea ce simte.

Tăcerea se prelungeşte. Locotenentul se simte dator să intervină:

— V-aţi reştrâns mult spaţiul după sosirea arhitectului Ştefan Vlad în vilă.

— Da. Totuşi nu m-am plâns de asta.

,,Oare nici în sinea mea n-am fost supărat pentru că Vlad mi-a luat două camere? Ştiam că în curând aveam să mă mut în casa mea. Până atunci mi-ar fi plăcut să locuiesc lejer ca la început, când Vlad nu apăruse încă pe şantierul de pe litoral. Cu toate astea, i-am oferit odăile de sus cu prietenie".

Locotenentul nu-l zoreşte, dar el se simte dator să adauge:

— A existat o anumită conjunctură. Indirect şi această locuinţă comună a influenţat într-un anume fel relaţiile noastre. Nu pretind că le-a înrăutăţit. Le-a schimbat, le-a dat o formă nouă.

De data asta îl simte pe locotenent încordat, atent, interesat în mod deosebit. Asta îl dispune intrueitva.

„Aşteaptă să cunoască fisurile dintre mine şi Ştefan", îşi spune Silvestru, iritat.

— Schimbarea a survenit, de fapt. la terminarea studiilor. Imediat după absolvire ne puteam numi încă buni amici.

— Aţi lucrat de la început împreună?

— Nu!

Il doare că trebuie să spună, dar presupune că ofiţerul ştie deja.

— t Vlad a plecat în Transilvania imediat după absolvire. A lucrat mai bine de cinci ani acolo. Pe urmă, la Iaşi.

— Iar dumneavoastră sânleţi pe şantierul de pe litoral de zece ani.

— Aproape.

„Din când în când, locotenentul arată deschis ce ştie”, îşi spune Silvestru.

Ii este greu să lămurească pentru sine însuşi unde a început conflictul aproape mut dintre el şi Ştefan. Oare animozitatea ivită la un moment dat s-ar fi putut evita din timp? Cu mai puţină mindrie personală ar fi putut stinge încordarea născută între ei la un moment dat? Răceala, neînţelegerea nu bătuse la ochi. Totuşi câţiva colegi de, serviciu simţiseră, intuiseră…

— Eraţi, după cite am aflat, unul dintre cei mai buni studenţi din an.

Vocea ofiţerului este entuziastă.

— Asta nu spune mult 1

Radu Rusescu nu-l contrazice. Dimpotrivă.

— Poate! confirmă locotenentul pe gânduri, şi Silvestru are impresia că ofiţerul îşi analizează propria-i existenţă.

— Se spune că premianţii nu ştiu să se descurce în viaţă.

fn glasul arhitectului nu vibrează ironia, ci amărăciunea nedisimulată.

— Mă întreb dacă în afara celor doi copii am mai realizat cu adevărat ceva mare în viaţa mea, continuă Silvestru.

Aparent, nu are de ce să fie nemulţumit. De doi ani conduce şantierul din localitate.

„Cred că reapropierea de Ştefan Vlad l-a făcut să aibă complexe”, gândeşte Radu. Aflase despre acesta că. inadaptabil şi tenace până la încăpăţânare în susţinerea propriilor sale idei, avusese fantezie creatoare. Silvestru lucra foarte bine datorită puterii de concentrare, stăpânirii, discreţiei, şi mai ales pentru că nu se pierdea în lucruri mărunte. Fără să fi avut echilibrul şi puterea de muncă a lui Silvestru, Ştefan Vlad fusese înzestrat cu mai mult talent şi spirit creator. Mutat de şase luni pe litoral,

era subalternul imediat al lui Silvestru şi în pofida prieteniei de odinioară, între ei se iscaseră citeva neînţelegeri. După unii, tocmai vechea lor amiciţie fusese cauza dezacordului ivit. Oricum, la un moment dat dăduseră la iveală un fel diferit de a privi lucrurile.

— Aţi fost de părere să locuiască în aceeaşi vilă cu dumneavoastră?

Radu revine la problema locuinţei.

— Da.

Şi după o mică pauză

— Oricum, cineva în afară de noi trebuia să mai locuiască aici.

— Ani de zile aţi locuit singur… cu familia.

— Aşteptând să cedăm altcuiva etajul, sau o parte din el.

— Şi s-a ivit Ştefan Vlad!

— Noi oricum ne mutăm în curând. Ştiam asta la sosirea lui Vlad.

— Bănuiesc că într-o locuinţă proprietate personală.

— Exact.

Silvestru se gândeşte la altceva, nu la noua sa casă. îl priveşte pe ofiţer şi încordarea îi provoacă o grimasă de care nu este conştient.

— Ciudat este altceva, se hotărăşte să vorbească.

— Ce anume?

— Că Ştefan a acceptat să locuiască aici… fie şi provizoriu.

— De ce vă miraţi?

— Avea prea multă personalitate. Pe astfel de oameni apropierea cunoscuţilor îi stânjeneşte.

— /Sau, dimpotrivă, se consideră atât de independenţi, incit aproape nimic nu le ştirbeşte libertatea acţiunilor.

— Cred că aţi definit aproape exact psihologia lui Vlad!

Silvestru îl priveşte pe Radu cu uimire dezlănţuită nefiresc faţă de obişnuita sa rezervă. O bună parte din reţinere i s-a topit de altfel treptat pe parcursul discuţiei

cu ofiţerul. Începe să semene cu cel care a petrecut într-o circiumă alături de presupuşii săi prieteni, cu câteva zile în urmă.

— Nu-l cunosc doar de când locuiesc în aceeaşi clădire…

— Ce l-ar fi împiedicat să-şi aleagă vila asta?

— Lipsa confortului.

— Se instalase mai mult decât bine. În detrimentul familiei dumneavoastră…

— Cu toate astea, în sezonul rece ar fi locuit mult mai comod într-un bloc nou.

— Într-un spaţiu mai mic. Şi poate împărţind bucătăria' şi baia cu altcineva.

— Da. Însă Ştefan a sosit aici primăvara, când focul cu lemne nu este o problemă.

— Poate că era atât de deprins' cu asta, incit nu i se părea incomod. Vă stânjenea prezenta lui?

— Nu.

Vocea arhitectului este convingătoare, fără să ascundă o anumită îndoială.

— Aveam impresia că noi îl incomodam. Familia mea…

Locotenentul fixează un colţ al covorului. De fapt, priveşte în jos concentrându-se, încercând să-l intuiască pe Ştefan Vlad, să se transpună în psihologia victimei.

— Oamenii uită deseori ce datorează celorlalţi, preocupaţi să trăiască cit mai comod. Cu alte cuvinte, înţeleg că Ştefan Vlad era destul de egoist…

— Poate că ascundea mai puţin decât alţii această trăsătură.

— Era sociabil?

— Aici doream să ajung.

Silvestru are ceva din ţinuta şcolarului silitor care se străduieşte să reproducă lecţia cit mai bine.

— Odinioară, dintre toţi trei, eu eram cel mai puţin sociabil. Revederea lui Vlad după clţiva ani m-a făcut să constat că între timp devenise mult măi retras. Mai singuratic…

— Se izola?

— N-aş spune asta. Avea perioade în care se închidea în el. Vorbea puţin şi nu-i plăcea să fie deranjat.

_ – Nu v-aţi dat seama de ce?

— Cred că da. Studia mult. mai mult decât noi.

Chipul lui Silvestru este plin de bună credinţă. Vede privirea oarecum ironică a locotenentului Rusescu şi urmează:

— A fost nu numai exigent, dar şi migălos şi totodată poate prea frământat când cu teza de doctorat.

E greu de spus dacă Radu Rusescu s-a lăsat convins sau doar se străduie să înţeleagă.

— A fost singurul din an care-a ajuns în acest stadiu. Calificative maxime la toate examenele pentru doctorat, o teză considerată „operă de artă”, cu referat elogios din partea profesorului.

— Şi-a susţinut teza?

— Urma s-o facă peste o lună.

— Deci eând a venit aici trecuse partea cea mai grea a muncii pentru doctorat.

— De finisarea lucrării s-a ocupat şi aici. Şi după părerea mea a fost cea mai dificilă perioadă.

— Se pare că l-aţi înţeles bine pe colegul dumneavoastră.

— Încerc să fiu obiectiv.

Rusescu doreşte evident să mai spună ceva, dar în cele din urmă se răzgândeşte.

— Când nu studia, în rarele momente de răgaz pe care şi le permitea, încerca să se alăture prietenilor, redevenind sociabil.

— Ce prieteni avea?

— Victor Tomescu. soţia doctorului, şi să zicem familia mea.

— Altcineva? /

— Se spune că secretara mea.

— Se spune?

— Era o legătură foarte discretă… Pot afirma asta cu convingere.

— Totuşi văd că ştiaţi de existenţa acesteia.

— Întrucâtva.

— De unde?

Silvestru tace, clar nu din discreţie. Se gândeşte. Şi cum bănuieşte că arhitectul e sincer, Radu Rusescu îl ajută:

— I-aţi văzut vreodată împreună?

— Da. Deşi, în public, Ştefan nu ieşea aproape deloc cy Luci Simion… O singură dată, într-o duminică, a venit însoţit de ea pe plajă… Noi… vreau să spun familia mea eram deja împreună cu Victor Tomescu şi soţia lui, Sorina, pe plajă… De câteva ori… mai mult i-am bănuit prezenţa sus, în apartamentul lui Vlad…

Silvestru cade din nou pe gânduri. preocupat să-şi amintească foarte bine totul.

— Mai era cineva care obişnuia să vină la Ştefan' continuă după eâteva secunde, fericit că nu mai este nevoit să vorbească de Luci.

— Da?

— Un fin de-al său. L-am condus!a gară sâmbâtî seara. Şi Ana, femeia care ne face curăţenie,

— Aţi serbat ceva sâmbătă?

— Da!

. „Cit de tir/.iu se interesează?! îşi spune Silvestru. Şi de unde ştie că de fapt sărbătoream un eveniment?"

— Ar fi exagerat să spunem că serbam. Ne aminteam de trecut.

— Din câte am înţeles, nu prea obi.şnuiaţi s-o faceţi în ultimul timp.

— Până acum vreo zece zile, Vlad, Victor şi cu mine simţeam că nu mai suntem prietenii de odinioară.

Radu nu întreabă nimic, dar privirea-i spune:,.De ce?"

— Tinereţea dispăruse din noi. murmură Silvestru.

— Şi cum aţi aranjat o seară ca aceea de sâmbătă?

— Tot datorită lui Vlad.

— Interesant!

— În urmă cu două săptămâni, într-o duminică, era să

se înece…

Radu nu-şi ascunde mirarea.

— Eraţi acolo?

— Nu. Doctorul Tomescu a fost de' faţă. L-a salvat Panait, finul său de care v-am spus.

— Aţi comentat întâmplarea cu Ştefan Vlad?

— În treacăt. Fiind prea dramatică, am evitat.

— Totuşi, Vlad era dispus să vorbească despre accident?

— Nu. Amănuntele mi le-a povestit Tomescu. Dar de la acel incident, Ştefan a început să fie mai apropiat de oameni, mai comunicativ…

— Din păcate, doar pentru două săptămâni.

— Dacă n-ar fi vorba decât de paisprezece zile, aş putea afirma că devenise mai simpatic decât cel din anii studenţiei.

— Cum se manifesta această schimbare în bine?

— Devenise amabil, mai modest, mai sociabil…

Silvestru se opri, convins că mai are de precizat:

— Devenise chiar capabil să-l înţeleagă şi pe altul.

— Unde-i cel care spuneaţi că l-a salvat?

— A plecat.

— Unde?

— Acasă. La Bucureşti.

,- N-aţi fost de faţă în duminica când l-a salvat de la înec?

— Nu. A

— Sunteţi sigur că omul acela, Panait, a vrut sâ-l salveze?

Silvestru e şocat. Ce vrea să insinueze ofiţerul?

— Cred că da.

— Da ce?

— Tomescu nu l-a suferit niciodată pe Panait. Şi tocmai el mi-a relatat întâmplarea.

,- Ce v*-a povestit?

— Panait stătea pe dig. Tomescu se afla şi el acolo, pe o piatră. Erau valuri. La un moment dat Panait a ţipat arătând spre mare. Ştefan dispăruse.

— Stranie întâmplare.

— Apoi Vlad a apărut deasupra apei şi parcă a reuşit să strige ceva. Dar un val l-a acoperit din nou.

Silvestru se opreşte, întrebându-se dacă relatează exact nişte fapte la care nu a participat.

— Aşa am înţeles, urmează după o scurtă ezitare. Victor Tomescu mi-a spus că Panait s-a aruncat în valuri fără nicio reţinere.

— Altcineva nu a mai intervenit?

GO

— Ba da, dar băiatul, deşi. epuizat, îl adusese deja pe Ştefan Vlad în apropierea malului.

— Curios şi straniu, repetă Radu.

Un timp Radu nu mai spuse nimic, reflectând la ciudatul preludiu.

— Cum a decurs întrunirea de sâmbătă? întrebă.

Nu se arătase prea interesat de seara în care a fost atacat Ştefan Vlad. Lui Silvestru i se pare că locotenentul a ajuns în cele din urmă cu întrebările la seara aceea din necesitate profesională, fără prea multe convingeri personale.

— Mai întâi am fost la „Vraja Mării”.

— De ce tocmai acolo?

— E localul unde ne-am jurat prietenie pe viaţă în prima noastră vacanţă studenţească.

Silvestru se opreşte.

„Am aflat de la verişoara mea Sorina că la -«Vraja mării», în urmă cu şaisprezece ani, Victor se holărâse să se căsătorească cu ea”.

— Am serbat un fel de reîmpăcare şi totodată am făcut bilanţul realizărilor noastre, urmează Silvestru.

— Au fost aceleaşi persoane ca odinoară?

— Lipsea tocmai Sorina.

— Tocmai?

— Acum şaisprezece ani era fiinţa în jurul căreia ne învârteam toţi. Dar sâmbăta trecută nu a venit cu noi.

— Ştiţi de ce?

— Bănuiesc că a socotit mai nimerit să lipsească.

— Era totuşi soţia unuia şi vara primară a altuia.

— Adunarea de sâmbătă a îmbrăcat alt aspect faţă de situaţia de odinioară. Sorina a vrut să ne lase să ne desfăşurăm ca între bărbaţi. A intuit de altfel foarte bine.

— Deci acelaşi grup ca acum şaisprezece ani, mai puţin ea?

— Spre sfârşitul petrecerii a apărut şi Panait.

— Era invitat?

— Da. Pleca din localitate în aceeaşi seară. Iar Vlad, după accidentul cu înecul. îi era îndatorat şi ţinea la el.

— Cu ce se ocupă Panait?

— Tehnician. Mi se pare că a urmat doi-trei ani Politehnica.

— Deci credeţi că doamna Tomescu s-a temut să nu vă stânjenească întâlnirea… Panait, care n-a participat la seara de acum şaisprezece ani, s-a adaptat uşor reuniunii speciale de sâmbătă?

— A stat foarte puţin. Vlad îl invitase doar ca să-şi ia rămas bun de la el. Evident, băiatul s-a simţit cam stingherit.

— Spuneaţi că Panait a plecat în aceeaşi seară?

— Da. Eu şi Vlad l-am condus la gară. Sosirea sa la' „Vraja mării" a însemnat totuşi sfârşitul primei părţi a petrecerii.

— Ştiţi cumva ce oră era când v-aţi ridicat de la masă?

— Exact zece seara. La zece jumătate pleca trenul pentru care Panait avea bilet.

— De Panait nu v-aţi despărţit la restaurant?

— Nu. Eu şi Ştefan l-am însoţit pe peron.

— Care peron?

— Eforie Sud. Tomescu şi-a luat rămas bun de la Panait în apropierea gării, întrucât dorea să-i dea Sorinei telefon.

„Să-i povestesc cum am continuat să petrecem sâmbătă aici, în vilă?" se întrebă Silvestru.

— Cit aţi stat la gară? întrebă locotenentul.

— Pină la plecarea trenului. Trebuie să ştiţi că, ia

rândul lui, înainte de întâmplarea cu înecul, Ştefan a făcut foarte mult pentru Panait.

—, Adică?

— Îl ocrotea şi din câte am înţeles, fără să cunosc prea multe amănunte, îl urmărea îndeaproape, dornic să-l vadă că lucrează cât mai bine.

Locotenentul este atât de cufundat în gânduri, incit de data aceasta Silvestru este cel care aminteşte că trebuie continuată conversaţia.

— Până când trenul a început să se mişte, Panait şi Ştefan Vlad au tot vorbit. Apoi Panait ne-a salutat de la fereastra vagonului până ce nu l-am mai putut urmări.

— Şi apoi?

— Am sosit toţi trei aici la vilă. În curând a venit şi Sorina, pe care Victor a convins-o la telefon.

— Vă cunoştea bine pe toţi trei. Mă refer la doamna Tomescu.

— Evident. ’

Acum Silvestru simte că locotenentul se gândeşte la acelaşi lucru. Sorina, vara sa primară, soţia doctorului, a fost sau nu iubita lui Vlad? îl iubea, sau îl antipatiza? Silvestru nu ştie! mai ales pentru că Ştefan Vlad s-a. comportat totdeauna puţin cam ciudat cu femeile. În studenţie fusese ironic şi nestatornic. Unora le plăcea* genul lui, nu însă Sorinei. Dar arhitectul Silvestru nu pretindea că îşi cunoaşte verişoara bine.

— A fost o seară reuşită?

— A avut ceva din atmosfera petrecerilor noastre de odinioară.

— Gazda era bine dispusă?

— Neobişnuit de bine dispusă. Păream cu toţii mai tineri cu zece ani.

Ce ştie locotenentul despre prietenia lor?

Şi despre vara aceea depărtată, rămasă în urmă cu şaisprezece ani! Pe atunci Sorina nu-i acorda atenţie lui Vlad. Poate că era prima fată căruia Vlad i-a fost cu adevărat indiferent. Iar în prima lor vacanţă studenţească, Sorina avea o frumuseţe stranie, care nu-l lăsase rece nici

chiar pe Vlad.

— Se poate afirma că aţi petrecut o seară foarte plăcută?

Vocea lui Radu este caldă, dai' străbate din ea întrebarea. Locotenentul doreşte să scape el însuşi de prea numeroasele frământări şi întrebări.

— O seară cu totul aparte, maialps aici, în vilă. La „Vraja mării" am fost cam rezervaţi la început, poate chiar puţin ciudaţi. Aveam de iertat câte ceva unul altuia.

Uşor crispat, Radu fixează iar covorul. Întrebările care-i vin în minte sunt numeroase, dar niciuna nu pare să aibă legătură cu evenimentul tragic.

Silvestru nu-i remarcă tăcerea; avind nevoie el însuşi să-şi recapituleze faptele.

Vlad fusese în ultimele ore o gazdă desăvârşită. De altfel, şi-n cealaltă seară, odinioară, în urmă cu şaisprezece ani, el a fost cel care â pronunţat cuvintele minunate:,,Să fim prieteni toată viaţa". Şi totuşi în ultimele luni de cinci sosise Vlad…

— Sorina, vara dumneavoastră, se ocupă cu literatura?

Silvestru nu-şi ascunde prudenţa faţă cţe noua întrebare, care-l surpinde şi pe care o bănuie ţintind altceva.

— Este redactor la o revistă.

— Scrie şi romane, din câte am aflat.

— Da.

Vocea arhitectului sună neconvingător.

Discuţiile literare uniseră odinioară pe Victor şi Sorina. Din câte îşi amintea, Sorina fusese însă şi prima femeie căreia Ştefan Vlad ii acordase atenţie în vacanţa aceea când soarta-i adunase pe toţi la Eforie Sud. Silvestru venise să stea trei săptămâni la mătuşa sa. Premiant, Tomescu primise un bilet de odihnă gratuit, iar Vlad nimerise cu alţi trei colegi într-un cort.

Frumuseţea şi dezinvoltura Sorinei îl şocaseră pe Vlad. îşi dublase ironiile fără niciun rezultat. Fata nu le remarca, n-o iritau. Vlad simţise sinceritatea indiferenţei

cu care-l trata Sorina. Ambiţionat, încercase să devină serios în faţa fetei. Dar Victor i-o luase înainte. Găsise repede un limbaj comun cu fata care iubea cu adevărat literatura. În lungile vacanţe liceale, Tomescu citise foarte mult. Şi chiar dacă nu se apucase de scris, îi admira pe cei care intenţionau s-o facă. În afară de asta, sobrietatea lui Victor îi plăcuse Sorinei mai mult decât ironiile lui Vlad.

Ce ştia Radu despre toate astea? Şi de fapt ce ştia el, Silvestru însuşi, despre adevăr?

— La ce oră v-aţi despărţit?

— La unu noaptea.

— N-aţi stat prea mult.

— Destul ca să fim ca odinioară.

— Ce-aţi discutat?

— Am ascultat muzică şi am vorbit despre articolele Soi'inei.

— Bănuiesc că niciunul nu eraţi străin de ele.

— Bineînţeles.

— Dumneavoastră vă plac?

— Nu-mi stârneau acelaşi entuziasm ca lui Vlad.

— Deşi era ironic de obicei.

— Poate in-am. exprimat greşit. Vlad avea obiecţiile lui, uneori devenea cinic. Dar dintre noi toţi, în ultimul timp. el discuta cel mai mult cu Sorina.

— Dar doctorul Victor Tomescu?

— Nu ştiu cum s'ă vă explic... Victor o voia ceva mai profundă în scris. A rămas adeptul formelor litei'are vechi.

S-a oprit, încercând să-şi aleagă cuvintele, aveî senzaţia că nu s-a exprimat prea clar.

— Doctorul e mândru de Sorina, dar în acelaşi timp aşteaptă mult de la ea. Odinioară literatura i-a unit.

— Altă dată discuta tot atât de mult cu Vlad?

— Nu.

„Oare află ceva concret din aceste amănunte.? se întreabă Silvestru. îl ajută la rezolvarea cazului lui Vlad aceste amănunte despre preocupările Sorinei?"

5 – Unde a greşit Ştefan Vlad?

— Doamna Tomescu aprecia opiniile arhitectului

Vlad?

— Aproximativ.

Este greu de explicat de ce odinioară nu-l apreciase. Şi mai greu este însă de aflat dacă în ultimul timp deveniseră prieteni.

— Acum şaisprezece ani Vlad n-a crezut că Sorina se va apuca cu perseverenţă de scris.

Privirea lui Silvestru a devenit tulbure. Face un efort de care nu s-a crezut în stare, emiţând mai multe păreri decât îi stă în fire.

— Aţi discutat până la ora unu despre profesia doamnei Tomescu?

— Aproape.

— r Interesant.

— Sorina ne-a apropiat ca şi odinioară. La „Vraja mării" era ceva forţat între noi, eram destul de rezervaţi, ironici... Aici, sus, poate şi datorită faptului că ne aflam într-o locuinţă particulară, s-a creat o altă atmosferă. Iar Sorina ne-a silit să fim mai puţin rezervaţi, mai apropiaţi, mai înţelegători cu fiecare dintre noi.

— Ce-aţi mai discutat în afara perspectivelor literare ale doamnei Tomescu?

— Am mai făcut o dată bilanţul fiecăruia. Mă refer la realizări. Cu mai multă căldură şi prietenie decât la restaurant.

„Oare nu greşesc faţă de Sorina?" se întreabă Silvestru.

— Verişoara mea s-a ridicat prima. Considera că am vorbit prea mult despre ea.

— Era supărată?

— Dimpotrivă.

— V-aţi culcat numaidecât?

— Aproape.

— In cât timp?

— Cincisprezece minute.

— Şi aţi adormit imediat?

— Adorm aproape totdeauna imediat.

— N-aţi auzit nimic suspect?

— În prima parte a somnului dorm profund. Spre dimineaţă m-am trezit de câteva ori. Însă nu mi s-a părut nimic neobişnuit.

Amurgul străluceşte dincolo de geamurile vilei. Întrebarea lui Radu sună stranie:

— Sunteţi sigur că n-a stat nimeni ascuns undeva, prin apartamentul dumneavoastră?

Uluit, Silvestru priveşte fix spre Radu. Nu e sigur, deloc, v

— Nu cred să fi fost cineva. Dar nu pot garanta.

— Aţi intrat în toate încăperile înainte de culcare?

— Cu excepţia bucătăriei, a cămarei şi a dormito-; rului lui Bogdan, băiatul meu.

— S-ar fi putut ascunde acolo cineva?

Radu gândeşte cu voce tare:

— Ar fi fost riscant. Niciuna din aceste odăi nu pre-; zintă condiţiile unei ascunzători. Riscul era mare.

— ’ţ’entativa de crimă a fost oricum deosebit de în-; drăzneaţă.

Silvestru tace, lipsit de argumente.

— Încă o întrebare. Ultima…

Arhitecul Silvestru aşteaptă cu întreaga fiinţă ultima întrebare a locotenentului.

— Dumneavoastră aţi confirmat ca fiind reală declaraţia femeii de serviciu privitoare la dispariţia servietei victimei. Mai mult. Ne-aţi îndreptat atenţia spre actele de valoare ale lui Vlad.

— Da.

— Aveţi idee pe cine ar fi interesat diploma şi teza de doctorat a victimei?

— Absolut deloc.

CAPITOLUL ŞASE

Nervozitatea şi neastâmpărul pun stăpânire pe el.’ Dragostea de fiu, datoria, respectul se transformă în iritare crescândă. Totdeauna se enerva când mama îl asalta cu îngrijorările. Ea zăcea în pat, palidă, ehinuindu-l cu întrebări de prisos.

— Eşti în concediu? Ai vreo recuperare? Ţi-au dat

voie să pleci?

Îi este imposibil să-i explice că îşi luase trei, zile fără plată tocmai datorită bolii ei.

De nenumărate ori se gândise, încercase să fie mai răbdător şi înţelegător cu mama lui. Mar mult decât oricând în noaptea asta, în dimineaţa asta, îşi dorise să fie tandru, liniştit şi înţelept cu fiinţa care-i dăduse viaţă. Şi totuşi de-abia îşi poate stăpâni iritarea născută din neliniştele ei.

— Cum merge munca?

Mama era veşnic înspăimântată că el nu lucrează îndeajuns. Înfricoşată că fiul ei nu se descurcă în viaţă.

— S-a terminat…

Mama îl priveşte atât de speriată, încât el se grăbeşte să adauge:

S-au isprăvit necazurile. Mă descurc mai bine decât oricând.

— Te ajută Vlad?

„Iar Vlad”, gândeşte, răspunzând:

— Aşa crede el!

— I-ai dat cadoul lui Vlăd?

— Da.

— Nu pari convins.

— Prea eşti bănuitoare!

Nu-şi poate reţine ironia şi dispreţul, nici nu vrea.

— Nu te mai îndrumă?

Revolta şi mirarea de pe chipul mamei sunt alarmante.

— Ba da!

Şi cum ea nu înţelege, precizează:

— Se ţine cam mult de capul meu.

— Foarte bine!

— Îşi închipuie că mă ajută. De fapt, mă enervează.

— De ce?

— Mă bate la cap! Mă cicăleşte! Mă derutează! Mă obligă!

Ţipa. Şi ar fi vrut să ţipe mai tare şi mai mult.

Mama încremeneşte, străduindu-se să înţeleagă.

— Ce tot spui, Mitică?

— Nu-mi place să fiu tutelat! Asta-i!

— Neajutat ţi-ar fi mai greu!

Este din ce în ce mai neliniştită şi disperată.

Lui i-ar fi plăcut să-şi vadă mama calmă şitonică pentru a putea să se scoale din pat.

Ea se ridică într-adevăr printr-un efort destul de mare şi îmbrăcă halatul întins pe pat deasupra păturii. Spaima o face să-şi uite propria-i boală.

— Nu înţeleg… Nu pricep de ce nu merg lucrurile aşa cum trebuie. Şi doar Vlad se ocupă de tine.

Aflată în picioare, mama lui îl enervează şi mai mult, are impresia că fusese mai inofensivă întinsă în pat. Şi totuşi pentru ea venise acasă. Aflase că este bolnavă, mai suferindă decât de obicei, aşa i se scrisese. De mic îl chinuiseră bolile mamei, suferinţele ei. Cea mai mare parte din copilărie şi-o petrecuse sub teroarea veşnicilor ei îmbolnăviri, înspăimântat de afecţiunile care o ţintuiau aproape continuu la pat. În plus, mama suferea şi de o boală gravă pe bază nervoasă.

Iar el tânjise veşnic după mamă. Nu fusese orfan. Mama lui exista, era în faţa lui. Dar făcuse prea puţin pentru el, deşi îl iubea şi era singura fiinţă pe care şi el o iubea. Dar de câte ori îşi pusese nădejdea în ea, o regăsise suferindă, neputincioasă. Totuşi dincolo de boala ei simţise totdeauna dragostea pe care i-o purta.

— t Pari foarte obosit.

Când o vede speriată din pricina lui se enervează, deşi ştie că spaima ei trădează dragostea pe care i-o poartă.

— Ţi se pare.

— Arăţi prost.

— N-am dormit astă-noapte.

Şi bucuros că poate schimba vorba, sperând că o bucură, adăugă:

— Ţi-am adus un cadou!

Îşi scoase economiile dintr-o pungă de plastic şi i le întinse.

Dar mama nu primi nimic. Pe chipul ei apăru repulsia.

— Nu pot suferi banii!

Într-adevăr, niciodată nu-i plăcuseră banii, ci doar lucrurile bune, traiul îndestulat. O dezgusta zgârcenia pe care o putea genera strângerea banilor.

— Îţi trebuie!

Era adevărat, ea avea nevoie de ceva bani. Trebuiau reparate uşile, apartamentul trebuia văruit, în baie şi bucătărie erau necesare reparaţii. Şi mai ales medicamentele ei costau destul de mult.

— Eşti tânăr. îţi trebuiesc bani…

— Mi-am oprit destul. Pe şantier se câştigă bine.

Mitică îi vârâ cu sila banii în buzunarul halatului. Indispusă că trebuie să-i accepte, mama îi puse în dulap vădit nemulţumită.

— Să-ţi pregătesc dejunul!

O lăsă să se ocupe de treburile gospodăriei. Poate că pentru ea e un efort, dar lui îi făcea plăcere şi nu vrea să renunţe la mulţumirea de a fi servit de ea.

— Totuşi…

Mama nu se poate linişti.

— Mă bucur că ai venit.

Deşi dorise să se văicărească, ea schimbă vorba sub privirea lui speriată, tulbure.

Mitică o priveşte stăruitor.

*

* *

Oare fusese necesar să vină în capitală? Rătăceşte pe străzi, regretând. Aşteptase mai multă bucurie de la vizita astă, acasă. Nici întâlnirea cu mama nu i-a adus prea multă linişte. Deşi banii pe care îi oferise erau câştigaţi cinstit din munca lui, gestul nu-i conferise suficientă mulţumire sufletească.

— Ce faci, Mitică Panait?

Adrian, colegul de şcoală şi liceu, stă în faţa sa.

Mitică zâmbeşte palid. Întâlnirea îl nemulţumeşte. Nu simte nevoia să stea de vorbă cu cineva, făcea eforturi

să poată întreţine o conversaţie.

Înălţă din umeri. Dar îşi aminteşte de Ileana, fosta lor colegă de clasă.

— Unde lucrezi?

Adrian se străduieşte să creeze o legătură psihologică între ei. Doar fuseseră colegi în aceeaşi clasă.

„Poate o mai vede pe Ileana”, gândi Mitică.

Răspunse:

— Pe litoral.

Şi fiindcă socotea că Adrian are o slujbă bună, se grăbi să adauge:

— Deocamdată.

Poate că Adrian, odinioară cel mai bun elev din clasă la matematică, dorea să-l încurajeze:

.

— Şi eu rătăcesc.

— Eşti aici?

— Lucrez pe un şantier din Bucureşti, dar nu pentru multă vreme. Şi plec mereu în deplasări, în provincie…

— Erai strălucitor la matematică.

— Mi-a ajutat să mă mut de colo-colo. Vorba ta f ’„deocamdată”.

Mitică ştia că Adrian s-a realizat totuşi mai bine decât el. deşi nu ajunsese arhitect cum visase, ci inginer cons-ţ trucţor.

— Ai renunţat la arhitectură?

— Da. i

Răspunsul era confuz. Adrian strecurase atâla regret şi obidă, incit Mitică schimbă vorba:

— Ce fac ceilalţi?

— Colegii? Doar despre unii mai ştiu cile ceva.

— Carers?

— Călin, colegul tău de bancă, a terminat Politehnica.’ Ileana şi Gabriel sunt medici. Dar cea mai fericită e Cătălina. A terminat arta dramatică. E foarte talentată, apreciată. Joacă deocamdată la Piatra Neamţ, dar are mari şanse să fie adusă pe una din scenele capitalei.

— Bravo ei!

De fapt, nu-l interesa prea mult soarta Cătălinei oricât de norocoasă ar fi fost. Il preocupa Ileana.

„Va să zică, ea terminase facultatea de medicină!”

Întrebă, silindu-se să pară indiferent:

— Gabriel şi Ileana sunt în Bucureşti?

— Gabi, nu. A plecat la ţară. Ileana a dat în schimb nişte examene şi a mai rămas pentru un timp în Bucureşti.

Faţa lui Mitică se însenină fără voie.

— Nu vrei să bem o bere într-o grădină? propuse Adrian.

— Nu cred că mai am timp. Trebuie să mă întorc în seara asta la Eforie.

Dorea să treacă măcar şi pe sub geamul locuinţei Ileanei.

— La ce oră ai tren?

— Mi-a murit o rudă. Trebuie să-i conduc sora până acolo.

Şi cum Adrian nu înţelegea, îi explică 3 v

— Se pare că a murit arhitectul Viad. Sora lui i-a telefonat mamei aseară. Trec pe la ea. plecăm împreună.

— Ce tot spui? Vorbeşti de arhitectul Ştefan Vlad?

— Chiar el.

— Dar era tânăr!

— A fost atacat pe plajă.

— De cine?

— Nu se ştie.,

— Vlad! De necrezut. Tocmai urma să-şi susţină teza de doctorat.

— De unde ştii?

— Din deplasări. Şi apoi n-am rupt relaţiile cu cei de la Arhitectură. Pe cel care i-a făcut referatul îl cunosc bine.

— Oricum, acum s-a terminat cu totul!

— De ce? Se poate publica o carte, şi încă una interesantă. Familia lui ar avea o oarecare mângâiere… Ştefan Vlad ştie să persevereze…Poate că şi eu… N-aş vrea să renunţ la Arhitectură. Deşi sunt propus pentru o bursă în străinătate, ca inginer constructor.

— Dar ai terminat o facultate.

— Nu-mi place. Mă atrage Arhitectura. Eu, dacă plec, mă oblig să rămân constructor… Oricum, mi-ai adus o veste stranie, tristă.

Mitică fixează palid, răvăşit, un punct din spaţiu. Întreabă:

— Tatăl tău mai are maşină?

Mitică vrea să schimbe negreşit discuţia, întâmplarea cu Vlad îl oboseşte.

— Da. Cu garajul nu stă însă prea bine.

— Dar aveaţi garaj!

— Magazia aia? Vrem să construim un garaj nou.

Mitică zâmbeşte palid, fără urmă de invidie. De altfel,

Adrian ştia, Mitică nu era niciodată gelos pe succesele altora.

Suferind mereu, mama lui Mitică Panait a devenit mai puţin impresionabilă. Totuşi ştirea tragediei lui Vlad a răvăşit-o. Prea tânăr şi sănătos fusese Ştefan Vlad şi prea dramatic sfârşise.

Mama îl zoreşte să se înapoieze la Eforie împreună cu sora lui Vlad. Dar el, Mitică Panait, vrea să o vadă, măcar să o zărească pe Ileana. Se întuneca. In odaia Ileanei ardea lumina…

Este acasă? Nu are curaj să sune la uşa ei. Să-i telefoneze nici atât…

Se plimbă un timp prin faţa casei şi tocmai cîncl vrea să renunţe, o vede pe celălalt trotuar. Se pregătea să traverseze, strada, dacă se grăbeşte o poate întâlni ca din întâmplare.

Faţa lui se sileşte să fie indiferentă, în timp ce spune:

— Bună seara, Ileana!

Ridicind ochii, fata zâmbeşte uşor surprinsă.

— Ce faci, Mitică?

Simţise, odinioară, în timpul şcolii, simpatia lui Panait faţă de ea. Băiatul nu-i displăcea. Era frumos, iar timiditatea îi conferea o aureolă interesantă.

.

— Mă uit la tine…

Devenise îndrăzneţ, mai curajos decât era cunoscut;

— Eşti schimbat. Bronzat…

Nu a constatat încă dacă el a scăpat de ursuzenia lui proverbială.

— Şi mai cum?

— Te lupţi să scapi de timiditate.?

Rămăsese aceeaşi fată deşteaptă, cu putere de pătrundere.

— De bucurie că te văd.

Căpătase brusc curajul straniu al oamenilor timizi.

— Am auzit că ai terminat facultatea de medicină, urmează el.

— Da. Deocamdată sunt internă la Spitalul Brâncovenesc.

— Eu lucrez pe un şantier. În provincie.

— Unde?

— La Eforie.

— O să plec şi eu din capitală!

— N-am terminat Politehnica. Sunt doar tehnician.

!

— Deocamdată.

— Cred că pentru totdeauna.

— Sunt sigură că ai să continui facultatea într-un fel. Da r nu-i nicio nenorocire dacă rămâi tehnician.

— Te pot interesa aşa cum sunt?

— Am fost colegi. Sigur că mă interesezi.

Răspunsul ei este ambiguu. Este prea femeie ca să dea un răspuns direct. Brusc, curajul lui Mitică Panait se destrămă:

— Trebuie să plec… Nu te invit nicăieri, deşi mi-ar face plăcere… Pentru că trebuie să plec…

— La Eforie?

— Da.

— De ce călătoreşti noaptea?

— Ca să fiu dimineaţa la lucru… şi pentru că mai pleacă cineva cu mine, cu acelaşi tren…

Este răvăşit, iar Ileana se uita la el într-un fel care-l sileşte să adauge:

— Mi-a murit o rudă, naşul meu... acolo... pe malul mării... Plec cu sora lui, o conduc spre Eforie...

Acum doreşte să plece cit mai repede.

— Era bătrân?

— Tânăr.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu. L-au găsit pe plajă.

— Pari foarte afectat.

r-Buimac. Ameţit. Speriat. Dar nu afectat.

'>- Nu ţineai la el?

*- Ţin la o singură persoană: mama. Poate că şi la tine...

Este atât de emoţionat, incit Ileana nu mai putu rosti niciun cuvânt, molipsită de emotivitatea lui.

— Sărut mina, spuse el repede.

— La revedere.

«- Să te mai caut?

— Nu ştiu!

Nici el nu mai este sigur de nimic, deşi doreşte să o aibă tot timpul în preajmă.

ţ CAPITOLUL ŞAPTE

Sorina Tomescu a părăsit sediul revistei cu o jumătate de oră mai devreme decât oficial. Speră că afară, la aer, va uita, va fi mai puţin terorizată de gândurile ei.

Lumina fără pete întunecoase, vrăbiile ciripind pe trotuarele cenuşii, clădirile albe, razele începutului calm de septembrie o liniştesc câteva minute.

. Se despovărează de obsesie întâlnind iarba verde a peluzelor din jurul coloanelor vechiului Tomis.

Are impresia că se va linişti. Involuntar îşi închipuie că aşterne pe hârtie frământarea prin care trece.

În Sorina sălăşluiesc două fiinţe. Una merge pe stradă, vorbeşte, lucrează, se preocupă de gospodărie. Cealaltă trăieşte pentru a descrie sentimente şi stări sufleteşti, natura şi viaţa. Treptat şi fără graniţe bine delimitate aste când o fiinţă, când cealaltă.

Acum caută împăcare, fuge de zbucium. Se opreşte privind de-a lungul bulevardului. Strada aceasta îi plăcea

mult în timpul liceului, când castanii, asemenea unor făclii uriaşe, se ridicau de o parte şi alta a trotuarelor. Fără arbori, artera a devenit spaţioasă, albă şi aridă.

Imaginile de odinioară alungă scurta fracţiune, de timp, coşmarurile care au hărţuit-o noaptea întreagă.

Face câţiva paşi în direcţia autobuzului care pleacă spre Eforie.

Însă pentru prima dată, imaginea localităţii în care trăieşte o îngrozeşte şi o deprimă. În această aşezare a avut loc drama pe care nu şi-o poate explica şi mai ales n-o poate accepta. Gândul întoarcerii,,acolo" o sperie, deşteptând fantomele de care nu a scăpat toată noaptea. Chiar reprezentarea căminului ei nu-i trezeşte liniştea şi mulţumi re ş. obişnuită. Închiderea între patru pereţi (fie chiar ai casei sale) o nelinişteşte, stârnindu-i spaima.

Întoarce spatele autobuzului de Eforie, întorcându-se spre centrul oraşului Constanţa.

Străin de drama lui Ştefan Vlad, oraşul acesta ajută la evadarea gândurilor Sorinei din cercul vicios al întrebării: tragedia prietenului ei este reală. Chiar parte din oboseala generată de insomnia nopţii trecute se risipeşte sub lumina soarelui din Constanţa.

Totuşi, pulsul străzii nu o captivează. Sorina nu vede faţadele albe, nu remarcă trecătorii. Dar se simte mai bine decât dacă s-ar întoarce în localitatea unde s-a petrecut fapta. De obicei grijile, neplăcerile rămân în afara pragului locuinţei Sorinei.

Astăzi fuge şi de propriu-i cămin. Nu poate uita noaptea albă, agitaţia soţului ei chinuit, ca şi ea, de insomnie.

Hotărâtă să-şi găsească o distracţie, Sorina se opreşte sub zidul verde de mozaic, cu harta oraşelor antice din Dobrogea. Colţul acesta din oraş îi aminteşte anii de şcoală, liceul. Atunci era, aici, o răscruce de străzi, răspântie pe care o ţine încă minte. Se încrucişau în acest loc două străzi „cu presonalitate". Bulevardul, cu vilele şi blocurile bogătaşilor, şi Scarlat Vârnav, strada din spatele gării vechi.

Staţia de cale ferată arunca în acea intersecţie şuvoi de oameni. Elevi navetişti, feroviari cu mici lădiţe de lemn în care-şi ţineau prânzul, ţărani cu legături şi coşuri pline cu produse pentru piaţă, bolnavii ţinutului în căutarea medicilor oraşului, intelectualii aşezărilor apropiate încercând să-şi alunge blazarea în pulsul Constanţei.

Răscrucea celor două străzi a dispărut.

Au trecut ani de atunci, Sorina a împlinit treizeci şi trei de ani. îşi analizează viaţa studiindu-se dinafară, ca şi cum ar fi o persoană străină.

A scris patru cărţi, dintre care două au avut succes. Munca ei de redactor e mai importantă. A încurajat cinstit scrierile bune, s-a zbătut pentru cei în care credea, a pierdut ceasuri din nopţi corectând pagini. S-a străduit să lanseze şi pe alţii, n-a fost pizmaşă, nu s-a amestecat în polemici. Ar fi putut face şi mai mult. Dar atât au ţinut-o puterile.

Acum totul păleşte, rămâne arzătoare o întrebare.

E realitate ceea ce s-a întâmplat cu Ştefan Vlad?

Drama acestui om îi înăbuşă optimismul, vitalitatea.

Oare se va descoperi adevărul?

Fuge pe străzi să nu se gândească la cele întâmplate. Nu vrea să stea închisă într-o cameră, fie în odaia ei de culcare, sau în biblioteca la care ţine foarte mult.

Se plimbă pe o alee a parcului din mijlocul oraşului, e mai bine în mijlocul verdeţei, la distanţă de locul tragediei.

Nu l-a iubit pe Ştefan, dar în ultimul timp i-a fost necesar. Convorbirile cu el o ajutaseră, sporindu-i forţele spirituale. Ştefan Vlad a înţeles-o cu întârziere, dar mai bine decât ceilalţi. Spunea cuvântul de care ea avea nevoie, chiar atunci când nu-i dădea dreptate.

Într-adevăr, pretinsese că o plăcea ca femeie, mai mult, că era îndrăgostit de ea.

Dar ea nu-l încurajase, limitându-se, cu tact, să-i rămână prietenă.

Nu se gândeşte la tragedia lui Ştefan când cugetă astfel. Evenimentul dramatic nu are nicio justificare. Dar Ştefan Vlad din ultimele luni era oare aceeaşi persoană *cu

studentul de acum şaisprezece ani?

...Era elevă în ultima clasă de liceu. Ştefan Vlad – coleg de facultate cu vărul ei Ion Silvestru – fusese dispreţuitor, gelos şi invidios nu atât pe atenţia pe care i-o acorda Victor Tomescu (amic comun al celor doi studenţi la Arhitectură), cât pe faptul că, preferând-o, Victor îl neglijase pe el. Evidenta simpatie a lui Victor faţă de Sorina micşorase prietenia cu ceilalţi doi. Ion Silvestru nu se prea sinchisise. Fusese verişoara lui preferată. Preţuindu-l pe Victor, se bucura văzându-i împreună. Ii plăcuse ideea unirii în viitor într-o căsnicie a bunului amic cu verişoara primară.

Dar pentru Ştefan Vlad, din fire mai egoist, orice interpunere între el şi un prieten însemnase chin, enervare, iritare. Victor o alesese ca soţie, forţându-l pe Ştefan să se considere înfrânt. Să se considere înfrânt el, Ştefan Vlad, acelaşi care reuşise să se impună lui Victor într-o sală de spectacol! Acelaşi Ştefan Vlad care-l. forţase pe Ion Silvestru să-l accepte în anturaj numai şi numai pentru că Victor Tomescu îl agrea.

În vara aceea depărtată, Ştefan încercase s-o jignească pe Sorina, ironizând-o. Avusese poate chiar ceva nedemn în comportare. Urmărise cuvintele, atitudinile şi reacţiile Sorinei, o imitase, încercând s-o scoată din sărite, ridiculizând-o faţă de Victor.

În zadar. Victor o plăcuse din ce în ce mai mult.

Ajunsă în mijlocul parcului, Sorina se aşează pe o bancă liberă.

Un bărbat îi aruncă priviri insistente.

„Las impresia că aştept pe cineva? se întreabă Sorina, cu amărăciune. Fug doar de drama lui Ştefan. Nu-mi pasă ce impresie fac, ce gândesc alţii despre mine, nu vreau să mai ştiu nimic!”

Însă imaginea lui Ştefan o urmăreşte, înspăimântând-o. Nici nu-i trece prin minte că cineva ar putea fi bănuit de infracţiune. Nici ideea că ea ar putea fi implicată nu o torturează, ci dispariţia lui Ştefan.

Cită vervă a avut Ştefan sâmbăta trecută, în locuinţa

lui! Cu câtă însufleţire vorbise despre cărţile ei! Renunţase la ironiile lui, la maliţiozităţile de odinioară. Renunţase de mult la ele…

Cum ajunsese să se schimbe atât de mult? Devenise distant faţă de Victor şi Ion Silvestru evita compania lor, nemaifăcându-i plăcere. Încercase, în schimb, să stea de vorbă cu Sotina deschis, dezarmant de sincer, aproape supus.

Cineva se opri în faţa ei.

— Sorina Tomescu. Chiar tu eşti!

Victorie şi entuziasm în glasul care a pronunţat cuvintele.

Ridică ochii fără să se bucure. Vrea să fie singură. Discutând cu altcineva uită doar pe moment.

Un coleg de facultate, redactor undeva în Bucureşti, stă alături.

Sorina încearcă să zâmbească.

— Mă întrebam: „Să fie? Să nu fie Sorina?”

Se jenează să arate ursuză. Colegul nu ştie ce o apasă şi poate n-ar înţelege.

— Trebuie să-ţi spun părerea despre cărţile tale.

E amatoare să asculte, o interesează, deşi se şi sperie puţin.

— Ai idei frumoase, spune colegul.

Sorina zâmbeşte, e flatată. Dar celălalt nu-i dă timp:

— Prima dată, acum doi ani când am citit „Plaja”, am fost entuziasmat. De unde ţi-a venit ideea?

N-o lasă să se explice, parcă ar vorbi doar pentru el:

:- A urmat „Vin ceţurile”’. N-aş vrea să spun că nu mi-a plăcut. Dar este o carte făcută, nu trăită. Nu te supăra…

Sorina a trecut de perioada în care se irita. A ajuns înţeleaptă, matură, receptivă faţă de critici. Ştie că nu toţi trebuie să aibă părerile ei, nu se poate s-o înţeleagă toată lumea la fel. Despre,,Vin ceţurile”’ s-a spus că poate place doar cititorilor de calitate. Dar ce înseamnă cititor de calitate? Ciudat, tocmai „Vin ceţurile” a apropiat-o de Ştefan!

— Nu-i chiar aşa de simplu să scrii bine. Tu ştii!

A vorbit, în sfârşit. Mai mult. L-a sensibilizat pe celălalt, măgulindu-l. Nu e în stare astăzi să suporte o discuţie serioasă, deşi în genere este mare amatoare de conversaţii literare, chiar critice la adresa cărţilor ei.

Colegul o priveşte îngândurat, îi analizează trăsăturile, schimbările aduse de ani. De fapt, reflectează şi la cele spuse de ea.

— Asta cred că i-a lipsit ultimei tale cărţi: simplitatea.

Sorina priveşte frunzele încă verzi ale arborelui din faţă.

— S-ar putea să ai dreptate.

— Te-ai supărat?

Îngândurarea ei îl face pe coleg s-o creadă nemulţumită de francheţea lui.

— Deloc.

Îşi spune, că e mai bine să devină neaşteptat de deschisă.

— Nu m-al găsit în toane bune, adaugă. A dispărut un prieten.

E imposibil să explice exact. Nu poate exprima ce-a păţit arhitectul Ştefan Vlad, o depăşeşte.

— Păcat!

Colegul din Bucureşti a făcut remarca din circumstanţă. Nu e vesel să afli că cineva a murit, dar zilnic pier oameni, nu-i poţi plânge pe toţi necunoscuţii.

g+:

— Tu ce mai faci? schimbă ea vorba.

Încearcă să se intereseze de omul de alături, să pară firească.

— Sunt eseist. Nu ştiu dacă înseamnă mai puţin decât să scrii romane. Se pare că nu am talent de romancier.

— Ţi-am citit eseurile. Sunt originale. Au densitate.

E rândul colegului să zâmbească.

— E bine să afli ce gândesc cititorii.

Şi parcă socotind că a rămas dator se grăbeşte să adauge:

— Să ştii că am întâlnit multe persoane cărora „Vin

ceţurile’1 le-a plăcut în mod cu totul deosebit.

— Ştiu!

Poate grede că se încurajează singură. Dar ea s-a gândit la Ştefan Vlad căruia îi plăcuse ultima ei carte. Nu era însă mai puţin adevărat că Ştefan Vlad avusese gusturi ciudate, bizare.

Curios că se ataşaseră unul de altul, ea şi Ştefan, tocmai de la apariţia romanului „Vin ceţurile11. Ştefan îi oferise o înţelegere neaşteptată, deloc formală. Pătrunsese exact sensul cărţii. Dar volumul nu prea avusese succes. Nereuşita îi unise sufleteşte pe ea şi Ştefan. Ştefan trecuse mai mult prin insuccese, aşa credea. Există un ataşament special, profund, de neşters, faţă de cel care înţelege neizbânda. E mai importantă uneori trăirea psihologică a durerii decât a succesului.

— Te-ai întristat.

— Ţi-am spus, m-ai prins într-un moment nepotrivit. Sunt necăjită.

Încearcă iar să se adapteze numai prezentului, conversaţiei:

— Mă bucur că m-ai citit. Numai asta, şi e un mare compliment.

Ştie că-n ritmul vieţii modeme, agitate, e un lux să citeşti o carte.

»- Şi-acum, le rog să mă ierţi. Se scoală, gata itâe plecare.

— Credeam că vii cu noi.

Colegul încearcă s-o reţină. îi explică din cine este compusă delegaţia, programul. Se străduie s-o convingă că ar fi în câştig întâlnindu-i şi pe ceilalţi.

— Azi nu pot, te rog să mă înţelegi. Scuză-mă!

Vocea îi este caldă, dar hotărâtă.

De la un timp încoace apare din ce în ce mai rar în lume. Prietenii vechi sunt supăraţi, considerând-o încrezută. S-a obişnuit cu reproşurile, nici nu se mai justifică. E în mare restanţă cu timpul.

„Oare m-a citit cu adevărat? se întreabă, depărtându-se de colegul ei. E uşor să asculţi părerile altora, să citeşti

o recenzie, redând opiniile celorlalţi drept ale tale”.

Merge spre ţărmul mării, simţind cu intensitatea despărţirilor ciudata legătură dintre ea şi Vlad.

Cândva acest om nu crezuse în reuşita ei. Când căpătase dovada posibilităţilor ei, o preferase tuturor. Desigur, nu fusese prea cinstit. Ar fi trebuit să creadă în ea de la început, aşa cum făcuse Victor. Victor a încurajat-o pe vremea când majoritatea nu o luau în serios. Dar în ultimele luni Ştefan a înţeles-o mai bine decât oricine. I-a oferit sfaturi neaşteptat de utile, pentru el care, personal, dădea greş. Nu poate spune că-l uitase pe răutăciosul Ştefan Vlad cel de altă dată. Dar nu era ranchiunoasă, iar acum părerile lui Ştefan se dovediseră preţioase.

Se îndreaptă spre faleza portului. Odinioară păşea aici în ritmul zglobiu al adolescentelor.

Străzile-s încă animate. Mai sunt destui străini în oraş.

Briza răcoroasă şi sărată o însoţeşte pe Bulevardul Marinarilor.

Îl are pe Victor, omul la care ţine sincer, căruia îi este fidelă şi care s-a dovedit, la rându-i, un tovarăş de nădejde.

Încă din vara aceea depărtată Victor i-a arătat simpatie, încredere. Mult timp nu i-a mărturisit sentimentele, deşi *a* ea-i simţise afecţiunea. Simţise şi Ştefan Vlad că ea şi Victor se plăceau. Micile lui săgeţi căzuseră atunci asupra lui Victor zadarnice, inutile. Pe urmă a început s-o privească şi Ştefan în alt fel. Prea târziu. Victor îi destăinuise dragostea şi intenţiile sale, iar ea se îndrăgostise de medicinistul serios şi erudit.

Nu uită seara aceea, penultima petrecută de Victor pe litoral în vacanţa anului întâi. Victor a invitat-o la Constanţa numai pe ea, dându-i de înţeles că plimbarea trebuie să rămână o taină a lor. Propunerea lui o bucurase şi o speriase în acelaşi timp. Presimţea că se află în ajunul unei mari hotărâri.

…In noaptea aceea marea strălucea senină, coroanele arborilor falezei încremeniseră aşteptând înfrigurați unmiracol. Tăcerea lui Victor devenise

arzătoare şi disperată. Valurile, stâncile, luminile portului, căpătaseră semnificaţii magice. Pe micul dig de lingă Cazino se topeau aburii apelor. Din eând în când, stropi reci ajungeau pe feţele lor. Sorina simţea cu fruntea, cu nările, cu urechile cit de aproape-i marea.

Treptat, pe cer s-au adunat nori denşi. Au confundat primul strop de ploaie cu respiraţia mării. Pe urmă ploaia s-a pornit impunătoare, strivind ramuri şi flori, gonind oamenii, huruind peste acoperişuri, biciuind faleza, învirtejind valurile mării.

Un timp. ea şi Victor n-au căutat adăpost, rămânând sub şuvoaiele reci.

Pe urmă Victor a luat-o de mină, ajutând-o să urce treptele falezei. N-a dus-o spre arcadele Cazinoului care ofereau adăpost apropiat şi sigur, ci spre trunchiul unui arbore bătrân. Mănunchiurile de apă se frângeau în frunzele arborelui ţipând. Deja uzi, ploaia parcă nu-i mai ajungea. O auzeau deasupra rostogolindu-se buluc peste coroana stufoasă.

Victor i-a atins obrajii cu buzele.

Sub dezlănţuirea cerului sărutările erau fireşti. Buzele lui Victor au zăbovit îndelung pe gura ei. I-a aşteptat cu înfrigurare atingerea buzelor. Sărutul grav şi cald purta un legământ. Nu doar senzualitate, ci şi dorinţa de viaţă, dezlănţuire de patimă mută, îndelung înăbuşită.

— Vreau să trăiesc lingă mare, i-a şoptit Victor apoi, apropiindu-şi buzele de urechea ei.

Legământ, rugăminte, ofertă! Victor i-a cerut să trăiască toată viaţa alături de el, pe malul mării.

Şi după căsătorie atmosfera, relaţiile dintre *ei rămăseseră luminoase. Aveau nevoie unul de celălalt şi, mai ales, se respectau. Munceau, urmăriţi de preocupări. Rareori aveau impresia că sentimentul ce şi-l purtau se subţia, dizolvat parcă în tumultul eforturilor zilnice. Era doar părere! Sfârşeau preţuindu-se mai puternic, susţinându-se moral, căutându-se unul pe celălalt. Sentimentele ce şi le purtau deveniseră mai grave şi profunde.

În ultima vreme însă, Victor era mult prea ocupat de propria-i carieră, de munca şi reuşita profesională. îşi iubea meseria, făcând parte dintre puţinii medici care spuneau „Merită”’, simţind că aşa este.

Alesese deliberat, pe viaţă, provincia, în preajma unei personalităţi medicale de renume internaţional. Muncitor, capabil şi studios, Victor trăise ani în şir în umbra şefului, pentru a ajunge cel mai merituos discipol.

În timpul liber, Victor asculta muzică, răsfoia albume de pictură. În afara literaturii medicale citea şi literatură beletristică, dar numai un anumit fel d<? literatură, pe care o numea „cu fond”.

Odinioară, in timpul studenţiei, a logodnei, fusese interesat de preocupările ei literare. Acum manifesta mai puţină atenţie faţă de scrisul ei, uneori lăsa impresia că îndeletnicirea asta îl nemulţumea.

Se arătase însă înţelegător şi apropiat în faţa insuccesului ultimei cărţi publicate de ea. îi explicase prieteneşte că nu fusese suficient de apropiată de sufletul citi torilor. Încercase să-şi etaleze cunoştinţele literare pe care le avea, o anumită măiestrie a.prezentării1*, abandonând comunicarea cu cititorul care conferise succesul altor două cărţi.

Victor fusese totdeauna un observator perspicace. O-biecţia lui era reală, simţise asta, iar convorbirea abia avută cu colegul din Bucureşti confirma părerea soţului ei. De altfel, încă de pe vremea primelor ei încercări literare constatase exactitatea opiniilor lui Victor.

Şi iar revenirea aceluiaşi gând: altădată Victor participa mai intens la activitatea ei literară. Acum aproape n-o mai întreabă nimic despre scrierile ei.

Pe această fisură pătrunsese Vlad.

Ştefan Vlad pretindea că lui îi mersese mai puţin bine decât lui Victor Tomescu. Nu fusese mulţumit de ceea ce înfăptuise, deşi pregătise o teză de doctorat. Considerase că prietenii săi – Victor şi Ion – realizaseră mai mult, ceea ce nu era chiar lipsit de temei. Din această pricină se depărtase de vechii amici, îi ocolise până în urmă cu

aproape două săptămâni, când fusese salvat de la înec de Panait. Odată cu viaţa recâştigată, Ştefan Vlad redevenise, în cele două săptămâni, apropiat şi deschis.

Ştefan Vlad fugea de prieteni, făcând o singură excepţie, căutând cu insistenţă compania Sorinei. Surprinzător pentru felul lui de a fi, nu se jenase să-i vorbească, în primul rând, despre insuccesele lui. Irascibil şi orgolios de obicei, afişase în faţa ei o sinceritate dezarmantă.

Lui îi plăcuse „Vin ceţurile**. Avusese în orice împrejurare suficiente argumente pentru menţinerea acestei păreri.

Fusese însă cu adevărat obiectiv?

— „Ai să fii în viaţa mea o problemă”.

* Sorina îşi aminteşte aceste cuvinte şi mai ales intonaţia vocii lui.

Vlad a făcut această afirmaţie la despărţire, într-o seară, fără un gest în plus, fără să-i strângă cel puţin mâna. Pronunţase cuvintele cu solemnitatea unui verdict judecătoresc.

Sorina nu avusese motive să-şi înşele soţul. Victor uita uneori scriitoarea din ea. dar nu femeia. Totdeauna Sorina se simţise pe deplin soţia lui.

Nu se îndrăgostise de Ştefan Vlad. Dimpotrivă, îl sfătuise sincer să acorde mai multă atenţie Luciei Simion, o fată tânără şi foarte frumoasă, cu care Ştefan întreţinea relaţii de prietenie.

Nu din cochetărie continuase să discute cu el. Ştefan îi oferea daruri spirituale de care era lipsită. Tocmai el, care odinioară o luase peste picior, sfârşise prin a o înţelege mai bine decât toţi. Avusese în’ el un aliat nesperat în ultimele luni.

Furată de gândurile ei ajunsese pe ţărmul mării, în apropierea Cazinoului.

Apele verzi nu erau mai frumoase decât altă dată.

Dar pentru că un prieten nu le mai vedea, Sorinei i se păreau încărcate de o frumuseţe gravă.

CAPITOLUL OPT

Cu privirea în pământ, Radu păşeşte alene pe digul de lângă portul Constanţa.

Ştie, plimbările sale solitare nu plac maiorului. Dar nu i-au fost reproşate făţiş, nu încă.

Îl preocupă ancheta şi nu-şi dă seama cât de mult s-a dăruit ei, muncii sale. E obsedat de cele, aflate până acum, vrea să cunoască mai mult, să înţeleagă, să ajungă la adevăr.

Surescitarea lui este mai mare decât lasă să se vadă. Asta se pare că nu-i este clar maiorului Bureanu.

Şeful îi aminteşte indirect că trebuie să muncească din greu pentru că nu are suficientă experienţă. Şi lui Radu îi convine, simte nevoia susţinerii moralului. Şi încă intens.

Sfaturile maiorului, deşi cu bună intenţie, slnt reci, au duritatea verdictelor. Şeful remarcă la el stângacia începătorului şi mai puţin febrilitatea şi emoţia, bunăvoinţa şi consumul lăuntric, teama.

Nu este interzis să te plimbi pe malul mării, pe dig. Numai că simte cum acest obicei e socotit straniu.

Dar în mişcare, gândurile lui Radu se ţes logic. De câte ori călătoreşte cu un vehicul sau merge pe jos îşi simte ideile, mai clare şi slobode. Natura îi tonifică organismul, îmbogăţindu-i fantezia şi mobilitatea gândirii.

Ştie preţul fiecărei clipe. De aceea se minte, incercând să se convingă pe sine însuşi că plimbările sale nu şochează pe nimeni.

E pentru a doua oară pe dig într-o zi de lucru.

Adâncui’ile şi lumina după-amiezii schimbă din loc în loc culoarea apelor. Admiră marea, respiră aerul sărat.

Doamna Tomescu a scris şi a publicat destul de mult.

Trebuie să cunoască şi el familia Tomescu. acest cuplu interesant, ştiut în tot ţinutul.

Şi mai există Lucia Simion, Nae Oancea (fostul ei logodnic), Ana Suciu, Mitică Panait şi poate un altul, care-i scapă şi care poate fi adevăratul vinovat.

Simte o nevoie ciudată, o curiozitate mai mult decât profesională de-a sta de vorbă cu doctorul Tomescu şt soţia

sa. Totodaţă se teme de o decepţie ori de nereuşita unei bune cunoaşteri.

Maiorul Bureanu e foarte circumspect. Il preocupă firele de tergal descoperite pe patul lui Vlad. Are dreptate. Din îmbrăcămintea cui au făcut parte?

Despre familia Tomescu maiorul nu pare să aibă o părere personală, vreo idee preconcepută. Nu manifestă o cit de mică bănuială. Au fost oaspeţii lui Vlad în noaptea funestă. Atât pronunţase maiorul Burbanii. Şi deocamdată nu e nevoie să spună mai mult. În general, maiorul nu-şi trădează gândurile eând nu-i necesar.

Iar Radu trebuie să ajungă la Victor şi Sorina Tomescu, la toţi ceilalţi. Desigur, nu se ocupă doar el de toţi, însă rolul său e foarte dificil.

Panait era departe. Radu se întreabă dacă tehnicianul Mitică Panait a meritat atenţia pe care i-au dat-o. E un gând confuz deocamdată, care-l urmăreşte asiduu.

Trebuie poate să stea de vorbă mult, cât mai dibaci posibil, cu Lucia Simion. Şeful i-a reproşat şovăiala, ezitarea, amânarea luării legăturii imediate şi directe cu secretara lui Silvestru.

După unele aparenţe, Lucia Simion a fost prietenă cu ai'hitectul Vlad.

„O asemenea legătură chiar şi numai bănuită nu se neglijează!" recunoaşte Radu.

Maiorul Bureanu dorise s-o interogheze chiar înaintea soţilor Tomescu, pentru a afla părerea secretarei despre familia doctorului. i

Dar Radu încercase să expună un alt punct de vedere. Voia să ştie mai întâi părerea Sorinei Tomescu despre Lucia Simion.

O clipă priveşte doar întinderea mării. Gândurile i se îndreaptă însă spre munca sa.

L-au suspectat şi pe Mitică Panait, deşi nu se afla în localitate în momentul săvârşirii infracţiunii. Era poate cel mai interesat în sustragerea tezei de doctorat şi mai ales a diplomei.

Dar… băiatul nu s-a lăudat că îşi va termina studiile,

nu a amintit că ar putea absolvi vreo facultate, dimpotrivă… părea hotărât să rămână toată viaţa tehnician.

Radu s-a depărtat de uscat.

Sfârşit de sezon, doar câteva persoane pe dig. Două perechi de îndrăgostiţi, trei ostaşi în permisie, câţiva copii în ultimele zile de vacanţă. Şi pescarii amatori pe pietrele ascuţite de la baza digului.

În dreapta, cheiurile portului îşi fac simţită prezenţa.

Vapoare albe şi roşii, macarale şi catarge formează acolo stranii combinaţii metalice.

„Dacă adevăratul infractor profitase de ’reuniunea din casa lui Vlad? Vizita prietenilor fusese, ce-i drept, inopinată. Poate că răufăctorul ar fi acţionat oricum, dar petrecerea îl ajutase. Asta în cazul în care a luat parte la ea!”

Luci Simion n-a fost la petrecere. Se întreabă dacă fata a aflat de existenţa reuniunii. Nu poate rămâne indiferentă auzind de o sindrofie în casa iubitului, la care nu a fost poftită.

„Maiorul are dreptate, am amânat prea mult cunoaşterea acestui personaj!”

Agitat, neliniştit, Radu priveşte macaralele uriaşe din poi; t, încercând să-şi alunge incertitudinile odată cu mişcarea lor.

Urmăreşte cum gheara puternică a turlei mişcătoare apucă baloturile ridicându-le, legănându-le în aer.

O clipă i se pare că oraşul lucrează fără el. Se ruşinează, ca şi cum ar chiuli de la slujbă.

Ce vrea să afle?

Ca şi maiorului, i se pare că lucrurile s-ar simplifica, găsind actele şi servieta.

Criminalul fusese probabil în casă chiar în timpul petrecerii. Mai greu de crezut că se strecurase acolo după aceea. Să fi stat în debaraua camerei de baie?

S-au interesat şi de Ana Suciu. Personal nu-i place, este lăudăroasă şi munceşte atâta ca pensionară numai ca să câştige bani. Asta nu înseamnă că a atentat la viaţa lui

Ştefan Vlad. Doar ea *â* remarcat prima absenţa servietei lui Vlad. E drept c-au pus-o să privească bine în jur şi să observe dacă lipseşte şi altceva din odăi. A fost greu, femeia suferise un şoc la vederea petei de sânge din camera arhitectului. S-a recules anevoie. În cele din urmă a semnalat totuşi dispariţia servietei. Nu le-a fost prea greu să constate apoi dispariţia actelor.

Cel ce le luase avea nevoie de ele, sau dorea doar să inducă în eroare?

Cui îi putea folosi diploma lui Ştefan Vlad? Primul răspuns ar fi: celor care nu o aveau. Ce-ar face Ana Suciu cu diploma lui Vlad? Nu avea rude, nu se cunoştea nicio legătură a Anei cu cineva căruia actul să-i poată servi. N-are de ce s-o suspecteze chiar dacă nu-i place felul ei de a fi.

Mitică Panait rămâne un semn de întrebare, deşi nu era în localitate la ora crimei. Dar dacă era?

L-au suspectat, l-au urmărit…

Panait nu numai că nu s-a lăudat că poate deveni arhitect, dar şi-a subliniat imposibilitatea de a ajunge absolventul unei facultăţi. Totuşi, dacă sub aceste complexe se ascunde ceva? Dacă intenţiona să folosească actele lui Vlad cândva, după trecerea anilor?

Se încurcă în propriile-i ginduri. Există variante. Dacă cineva rafinat, şiret a înscenat furtul actelor pentru a se crede că răufăcătorul a avut nevoie de ele?

Vlad nu era simpatizat de toată lumea. Din câte a auzit, fostul logodnic al Luciei Simion, inginerul Nae Oancea, nu se jena să-şi arate făţiş ura faţă de arhitectul Vlad.

Cu tâmplele grele de atâtea întrebări, Radu se lasă atras de viaţa portului. Vagoane de mărfuri, tractoare cu remorci, macarale cu deschidere automată, docheri şi marinari se mişcă neţinând cont de frământarea lui.

Nu i-a şters de pe lista suspecţilor pe soţii Tomescu, nici chiar pe arhitectul Silvestru. A stat de vorbă cu arhitectul Silvestru şi i-ar place să nu-l mai socotească suspect. Dar încă nu-i posibil. In meseria pe care şi-a ales-

o nu-şi poate permite să aibă slăbiciuni. Simpatiile sunt omeneşti, fireşti. Va reuşi să şi le înfrângă totdeauna?

Acum, de pildă, parcă se teme de cunoştinţa cu familia Tomescu. Şi mai ales de cea cu doamna Tomescu. Are o afinitate înnăscută faţă de oamenii inteligenţi, talentaţi. Va fi cu atât mai circumspect!

Nu crede că nişte intelectuali de prestigiu, care şi-au petrecut seara cu Ştefan Vlad, au atentat la viaţa lui. Dar intră în cercul bănuiţilor vrând-nevrând. Mai ales pentru că Ştefan a avut diferende cu fiecare din cei trei. Se pare că o simpatiza mult pe Sorina Tomescu. Dar ea? Trebuie să afle, sau cel puţin să intuiască părerea ei despre Vlad. Se prea poate ca Vlad s-o fi plăcut mai mult decât era permis, dar nimeni, sau aproape nimeni nu se îndoia de sobrietatea relaţiilor dintre Sorina Tomescu şi Ştefan Vlad.

Chiar dacă trăia convingerea fidelităţii Sorinei, doctorul Tomescu a avut motive să fie gelos.

Pizma s-ar fi putut dezvolta şi în Ion Silvestru. Lucra de ani ca şef în şantier, când a venit Vlad, care aproape că l-a eclipsat în câteva luni.

Oricâte motive de invidie ar fi avut Silvestru, Radu nu-l crede în stare de o faptă atât de monstruoasă.

Îngândurat, Radu coboară din nou privirea spre port.

Marea a devenit neobişnuit de senină, aproape gri.

Şalupe şi cargouri, motonave şi remorchere sfâşie apele. Un vas românesc sună semnalul de adio. Micul vaporaş al căpităniei portuare s-a apropiat de vaporul care-şi ia rămas bun, pecetluindu-i plecarea. La pupă echipajul salută rudele rămase pe ţărm.

Evident, Panait ar fi cel mai interesat în însuşirea actelor lui Ştefan Vlad. Instabil, n-a lucrat niciodată prea mult în acelaşi loc. Totuşi, în Eforie, datorită lui Vlad, ajunsese să lucreze şi să câştige bine.

Dar dacă Ana Suciu are totuşi o rudă sau o cunoştinţă căruia diploma lui Vlad îi poate folosi? Poate numai ca să nu pară suspectă a remarcat dispariţia servietei şi indirect a actelor, ştiind că nu se poate afla legătura dintre ea şi cel care l-a luat. A facilitat ea

pătrunderea răufăcă-* torului în vilă? O putea face!

Sau dacă Luci Simion şi Nae Oancea au vrut să se răzbune şi au luat actele ca să deruteze, să arunce bănuiala crimei doar în ceea ce priveşte furtul documentelor?!

Dispariţia diplomei şi a tezei de doctorat a lui Viad spunea mai mplt, depăşea interesul unui om simplu.

Făptaşul poate fi şi cineva deocamdată nebănuit, care a profitat de conjunctură, având interes deosebit doar pentru teza de doctorat a lui Vlad.

„Mă învârt în acelaşi cerc vicios, îşi spurje Radu exasperat. Se întâmplă tuturor anchetatorilor, sau numai mie, ca începător? Trebuie să solicit mai mult ajutorul maiorului Bureanu. Acum simt doar nevoia să-l întreb, să-l ascult, să-mi spună ce să fac! Vreau să învăţ din experienţa lui”.

Radu s-a depărtat de mal, pământul apare învelit în ceţuri. Verdele peluzelor a devenit cenuşiu, blocurile formează un zid compact ca de cetate.

La orizont, punct alb mişcător de-abia perceptibil între cer şi ape. Un vas. Radu urmăreşte cum capătă contururi din ce în ce mai clare.

Vaporul despică marea, şi deşi-i încă în raza portului, s-a apropiat de farul mic de la capătul digului.

— Trebuie să stea de vorbă cu toate cunoştinţele lui Vlad, în primul rând cu Mitică Panait, sosit la Eforie cu sora victimei.

Panait salvase odată viaţa lui Vlad.

Asupra intenţiilor bune pe care le dovedise in ziua când îl scăpase de la înec nu existau dubii. Dar dacă fapta cle-atunci a fost pavăza sub care şi-a ascuns viitoarea crimă?

Însă era drept să-l bănuiască pe băiat numai pentru că ar fi singurul, sau aproape singurul dintre cei care frecventaseră casa arhitectului? Era el interesat sădevină posesorul unei diplome?

De ce ar fi sustras teza de doctorat?

Şi acceptind că Panait a luat documentele lui Vlad,

unde le-a ascuns? Cum de nu se trădează deloc? Unde, când avea să le folosească? Sau le-a sustras pentru altcineva?!

Mai existau firele de tergal, singurele urme concrete, de altfel foarte preţioase. Maiorul se ocupa în mod special de acest lucru. Lupta să afle din veşmintele cui făceau parte, pentru că nu se asemănau cu niciun costum de-al arhitectului Vlad.

Radu se întoarce spre ţărm, a întârziat, dar a făcut-o cu rost.

Vrea s-o găsească mai întâi pe doamna Tomescu singură. Nu-i plac intervenţiile altora când stă de vorbă cu o persoană.

Crede că va afla mai multe despre Vlad. de la Sorina Tomescu decât de la soţul ei, cel puţin din punct de vedere psihologic.

…Despre Sorina Tomescu se vorbeşte mult, e o fiic. a pământului de pe ţărmul mării. Nu vrea să părăsească ţinutul, a refuzat un post de redactpr într-o editură dii capitală. Scrie şi a repurtat oarecare succes. Ultima carte – un insucces se pare – i-a sporit inexplicabil popularitatea. Cu toate că în ultimul timp apărea în lume din cc în ce mai rar, o cunoşteau toţi, fiind născută şi crescuţi la Eforie.

Radu este curios s-o cunoască, o admiră, dar în acelaşi timp îi şi displace pentru că aude numai lucruri bune despre ea. Niciun om nu poate avea doar calităţi. Ceva nu-i în regulă acolo unde sunt doar laude.

Are impresia că Sorina este egoistă, cu toate că nu a discutat personal cu ea.

Şi despre soţul scriitoarei a auzit lucruri frumoase, dar mai ferme, mai concrete, mai puţin diversificate: un medic foarte bun. Atât. De peste tot numai atât! Poate că celelalte însuşiri ale doctorului erau greu de descifrat!

Va încerca să-şi formuleze o părere personală.

Păşeşte spre ţărm privind portul indiferent faţă de vasul care i-a plecat, încă netulburată de vaporul ce se apropie. Cocoţaţi pe scaunele vehiculelor de tracţiune, muncitorii apropie încărcăturile de colţii de fier ai

macaralelor, docherii aruncă sacii între colţii de oţel.

Marea se ridică foşnind în străfunduri şi izbindu-se de pietre se sfarmă tânguind dureros, iar lacrimile mari, născute din lupta cu stâncile, le ascunde repede printre crăpăturile digului.

Peste albastrul întunecat al apelor se vede, voalat, conturul staţiunii spre care se îndreaptă Radu Rusescu. j

CAPITOLUL NOUA

S-a înnoptat, vântul a început să sufle. Vuietul valurilor arcă in camera de gardă.

Doctorului Victor Tomescu îi plac apele zbuciumate ale mării. În ceaţa înserării undele capătă luciri plumburii.

Se străduie să fie indiferent în faţa celor întâmplate cu Vlad. Obişnuit cu tot felul de tragedii, îşi poate impune cu oarcare uşurinţă să se gândească mai puţin la Vlad.

Totul e să nu se lase pradă gândurilor, să nu le cedeze.

Nu e un om rece, se străduie doar să pară indiferent. Uneori reuşeşte nu doar să pară nepăsător, ci chiar să fie cu adevărat.

Totuşi nu este insensibil şi ceea ce pare reticenţă e deprindere şi luptă continuă.

Victor Tomescu duce bătălii pentru viaţa oamenilor, înfruntări care îi solicită forţe imense, în care consumă rezerve incalculabile de emoţie conştientă şi inconştientă.

Dar odată survenită moartea ştie că nu mai e nimic de făcut! Frământarea sa ar continua zadarnic. Răceala lui în faţa morţii e de fapt înţelepciune, mai exact starea de apatie a luptătorului învins.

Două zile s-a zbătut să nu se lase copleşit de întâmplarea lui Ştefan Vlad, şi dacă noaptea i-a fost mai greu, pe lumină a reuşit să fie mai liniştit; mai echilibrat. Priveşte acum prin geamul sanatoriului întinderea lucioasă, nesfârşită a mării.

Nu-i înţelege pe aceia care cred că doar pădurile şi munţii oferă la fiecare pas un peisaj nou. Pentru el talazurile înspumate, lovind necontenit pietrele ţărmului, sunt mereu altele.

A reuşit să-şi alunge din gânduri chipul lui Ştefan mai bine de patruzeci şi opt de ore.

Numai că în seara asta Ştefan Vlad îl urmăreşte. Victor Tomescu e obosit şi surmenajul îi facilitează apariţia unor gânduri neplăcute. Talazurile înspăimântate şi reci ale > mării nu-i aduc calmul de care are nevoie.

Se străduie să privească marea fără să reflecteze la atacul săvârşit asupra lui Ştefan Vlad, încercând să-şi sugereze că nu s-a petrecut în realitate. ’

Întinderea lichidă de dincolo de ferestrele sanatoriului este diferită: pe alocuri albastră şi liniştită, aproape pală, se posomorăşte în alte spaţii, căpătând culoarea petrolului.

În această seară, în sufletul doctorului realitatea alunga indiferenţa pe care a încercat să şi-o impună.

Şi totuşi, timp de două zile a gonit neliniştea din preajmă-i, reuşind să pară neafectat.

La început nu se putea convinge că drama neaşteptată s-a produs.

Două zile Victor Tomescu şi-a tot repetat că nu s-a întâmplat nimic.

În seara asta, inevitabil, e din ce in ce mai neliniştit, conştient de cruda realitate.

A operat, a controlat evoluţia bolnavilor, a stat de vorbă cu ei mai mult decât în mod obişnuit. A încercat să mişte de Vlad, muncind.

Însă oboseala acumulată din pricina efortului de a para îşi spune cuvântul.

Imaginea lui Ştefan Vlad îl răscoleşte.

Îndrăgostit de meserie, Victor Tomescu trăieşte pentru ea.

Transmite bolnavilor dragostea lui, încredere, deseori suferinzii liniştindu-se doar după o consultaţie de-a lui.

Totuşi lucrează mai mult decât permite echilibrul biologic omenesc.

După contravizită, seara, Tomescu stă un sfert de oră la una din ferestrele sanatoriului. Contemplând marea se

liniştește şi, relaxat, pleacă acasă mai puţin obosit.

Câmpia marină îi este familiară şi la fel de străină ca în ziua când a întâlnit-o prima dată. În seara asta valurile ţipă înspăimântate, zbuciumate.

Victor părăseşte fereastra ştiind că totuşi se va duce acasă indispus şi obosit.

Ţine la casa în care locuieşte, o consideră rezultatul reuşitelor sale profesionale. În plus, îşi iubeşte soţia şi după zece ani de căsnicie consideră că trăieşte pentru profesie şi pentru această femeie. E mândru că împarte cu ea viaţa. Se simt bine amândoi în originala lor casă.

Deşi citeşte destul de mult, Victor Tomescu este şi un foarte bun gospodar.

Lui i se datorează în cea mai mare parte înfăţişarea locuinţei. A ştiut să transforme casa ţărănească a părinţilor Sorinei în cea mai originală clădire de pe litoral. Arhitectul Silvestru, ruda sa, l-a ajutat, dar Victor a sugerat toate planurile renovării, ocupându-se chiar şi de o serie de treburi practice.

Unii îl consideră neobişnuit de dotat.

De fapt, ştie că secretul puterii sale stă în ordinea cerebrală care-i conduce activitatea.

7 – Unde a greşit Ştefan Vlad?

Fiind o fire echilibrată şi muncind perseverent, a reuşit să ajungă în zece ani de profesie un medic cunoscut.

Totuşi, în sinea lui, Victor e nemulţumit. îi lipseşte „flacăra fanteziei” pe care a avut-o Vlad.

Poate spune chiar că lui Ştefan Vlad imaginaţia debordantă i-a frânat la un moment dat progresul rapid în carieră. Din pricina prea multor idei neobişnuite, Vlad n-a reuşit să ajungă la înălţimea posibilităţilor sale creatoare. N-a ştiut să-şi ordoneze ideile deosebit de originale, să le găsească aplicabilitate practică.

Pe Victor’ Tomescu, premiantul, şeful promoţiei, medicul erudit şi bine pregătit, l-a ros adesea invidia ascultindu-l pe Ştefan Vlad. Nu lăsa impresia asta din mândrie, însă Victor tânjise după flacăra creatoare a lui Vlad.

Victor a recunoscut întotdeauna că agitatul Ştefan Vlad poseda idei valoroase. L-a obsedat gândul că fiind o fire nepractică, Ştefan va reuşi treptat-treptat să-şi dovedească o parte din însuşiri. Şi într-adevăr, după ani de anonimat, arhitectul Vlad dăduse la iveală o remarcabilă teză de doctorat.

Doctorul Tomescu a cunoscut o evoluţie destul de frumoasă pentru ca succesele altora să nu-l frământe. Cunoaşte gustul gloriei, al buneistări materiale. îşi priveşte situaţia cu destulă modestie.

Un medic bun înseamnă foarte mult. Numai că în sinea lui crede că o carieră artistică strălucitoare ca arhitect e greu, mult mai greu de realizat.

De eâte ori descoperise în Ştefan Vlad artistul, îl invidiase tainic, ca şi pe soţia sa de altfel.

Odată doar, în timpul studenţiei, îi împărtăşise Sorinei credinţa sa că pentru a scrie cărţi bune îţi trebuie ceva în plus, faţă de ceea ce-i necesar, în mod obişnuit, pentru a ajunge un medic bun.

Desigur, pe atunci făcuse afirmaţia şi ca s-o încurajeze; Fata preţuia la rândul ei studiile istovitoare necesare profesiei lui.

„Talentul, spunea ea, este o însuşire firească, cere un permanent efort de perfecţionare. Aptitudinile native nu se anulează”.

Înclinaţia Sorinei spre literatură se adăugase motivelor pentru care Victor Tomescu se îndrăgostise de ea.

Sorina: plină de tinereţe, în prima lui vacanţă studenţească! El însuşi măgulit de gândul că fata talentată, cu ochi expresivi, gură voluptoasă şi trup cu adevărat frumos, va fi soţia lui.

„Orice izbândă a ei va fi şi a mea”, gândise atunci.

Dar când succesul Sorinei a sosit, entuziasmul lui faţă de talentul soţiei a devenit circumspect. I-ar place mai mult ca femeia lui săfie o bună redactoare şi nimic mai mult.

Publicitatea ei îl stânjeneşte, chiar îl şi jigneşte. Nici

ultima ei carte, care a plăcut mai puţin, nu l-a făcut să-şi susţină vechea dorinţă ca Sorina să ajungă într-adevăr o mare scriitoare.

În schimb, Ştefan Vlad înţelesese cartea „Vin ceţurile”.’ Bravase? Dorise să-i contrazică pe ceilalţi? îi plăcuse sincer cartea?

Cu puţin înaintea accidentului, chiar în odaia sa de primire, Ştefan afirmase că în ciuda unor critici nefavorabile, „Vin ceţurile” este o lucrare remarcabilă.

Deşi amator de lecturi beletristice, Victor tergiversase lectura ultimului roman al soţiei sale. Amânase mereu, pretextând că este foarte ocupat.

Totuşi, îşi încurajase soţia după insucces şi ceea ce-i spusese nu fusese gratuit. Pentru că ţinea la ea, nu-i plăcea să o vadă suferind.

Ştefan Vlad îl convinsese că romanul „Vin ceţurile” era cea mai originală carte a Sorinei, determinându-l să citească romanul. Răul, afirmase Vlad, survenise din faptul că Sorina încercase să dea cărţii o formă ultramodernă. Dorind să arate prea mult ce ştia, măiestria *n* literară fusese neglijată, ştirbind viaţa cărţii. Vlad înţelesese şi ceea ce voise să facă Sorina şi ceea ce nu reuşise.

În drum spre casă. doctorul căpătă dintr-odată convingerea că dacă ar fi avut bunăvoinţă, ar fi înţeles şi el cartea soţiei sale.

Se întristează la gândul că odinioară Ştefan Vlad fusese cel care nu luase în serios năzuinţa Sorinei de a scrie.

„L-a cunoscut bine şi pe Vlad. l-a privit totdeauna cu măf multă pătrundere decât alţii. A recunoscut din primele cuvinte schimbate acel „ceva în plus” pe care-l avusese Ştefan: fantezia, inteligenţa mobilă, profunzimea ideilor.

De aceea l-a iritat înţelegerea pe care în ultimul timp o manifestase faţă de Sorina. Nu fusese propriu-zis gelos, nu ajunsese încă să fie. Dar resimţise un fel de invidie, pentru că ştia că Sorina şi Ştefan sunt uniţi nu doar printr-o anumită structură psihologică, ci că aveau amândoi darul creaţiei.

Ştefan Vlad devenise distant şi rece chiar faţă de el şi Ion Silvestru. În schimb, căuta fără jenă pe Sorina, uitând că în urmă cu şaisprezece ani o luase peste picior, minimalizându-i posibilităţile. Victor fusese lezat de această situaţie, cu atât mai mult cu cit nu uitase vara în care Vlad o socotise pe Sorina o frână în calea prieteniei lor.

Şi după toate' acestea, în ultimele şase luni, Vlad nu se jenase să arate făţiş că singurul om care-i merită confesiunile devenise tocmai ea. Sorina.

Medicul Tomescu nu neagă că un timp a dorit nu doar schimbarea atitudinii lui Vlad faţă de soţia sa, ci chiar dispariţia acestuia din localitate. Afinitatea arhitectului faţă de Sorina îl jignise.

Ce-i drept, în ultimele două săptămâni, Ştefan Vlad se schimbase, revenise parcă prietenul de odinioară.

Numai că (bănuia Victor) noua schimbare nu avea sî dureze.

Însă acum, în faţa posibilei dispariţii a lui Ştefan Vlad, doctorul Tomescu se simte vinovat. Voise cu adevărat ca Ştefan Vlad să plece din localitate, recunoştea. Dar tragica întâmplare a lui Ştefan Vlad l-a adus în stare să jure că n-a dorit niciodată pieirea arhitectului Vlad.

CAPITOLUL ZECE

Grădină bogată, luxuriantă, verde proaspăt neobişnuit pentru începutul toamnei. În această staţiune cochetă de pe malul mării, pe Radu îl frapează vegetaţia îngrijită din jurul locuinţei familiei Tomescu.

Coloanele negre din lemn care străjuiesc faţada au în simplitatea lor o eleganţă inedită. Pietrele mari, albe, neşlefuite dau zidurilor un aspect rural specific dobrogean. Dar sub balconul suspendat cu balustradă din lemn, grinzile atestă bunul gust. subliniat de o simplitate căutată.

Deşi doctorul Tomescu are relaţii printre arhitecţii şantierului, se spune că singur şi-a schiţat noua înfăţişare a clădirii.

Lui Radu Rusescu ii plac intelectualii.

Dar fiindcă vrea să scrie o carte şi nu orice fel de carte, e circumspect în privinţa Sorinei Tomescu. Nu-i plac redactorii care sunt şi scriitori, nu-i agreează. Este de părere că se publică uneori reciproc, fără prea mari rezerve, în detrimentul scriitorilor proveniţi din alte pro-; fesii.

E drept că Radu n-a scris nimic încă. Dar intenţionează s-o facă. Ştie că va munci greu. Poate şi Sorina Tomescu depune eforturi mari, însă face parte dintr-o categorie în care aproape este suficient să scrii, ca să fii publicat.

Radu nu este invidios pe Sorina Tomescu, pentru că el, deocamdată, n-a prezentat nicio lucrare vreunei edituri.

A citit doar una dintre cărţile ei, deşi şi-a propus să le citească pe toate. In regiune se vorbeşte mult despre această Sorina Tomescu, care este rodul acestui ţinut, oamenii de aici se pot mândri cu ea, fără s-o înţeleagă bine uneori.

Totuşi a auzit şi la Bucureşti destule aprecieri favorabile privitoare la „Plaja", romanul care a consacrat-o.

E cartea pe care a citit-o şi el plăcându-i sinceritatea şi încercarea de comunicare directă cu cititorii. Pe alocuri, autoarea încerca însă apropierea de romanul eseu, ceea ce ei îi reuşea.mai puţin. Se pare că „Vin ceţurile", ultima ei lucrare, era un astfel de roman.

Radu a aflat, printre altele, despre Sorina Tomescu că nu are copii, pentru că nu vrea. Scriitoarea nu face secretă concepţia ei că, neputând fi o mamă bună, nu ţine să devină. *f*

„Există şi aşa ceva?" se întreabă locotenentul Rusescu.

Nu a auzit totuşi pe nimeni condamnând-o. Cei cu care a discutat o consideră mai mult lucidă decât egoistă.

Radu Rusescu apasă pe soneria de lângă intrarea principală a locuinţei familiei Tomescu.

' Mai repede decât şi-a închipuit, uşa se deschide.

— Poftiţi!

Sorina Tomescu îl primeşte fără teamă, fără ezitări.

5 Se prezintă legitimându-se, sigur că îşi face datoria, dar strecurând în ţinută politeţe şi chiar o scuză indirectă, tacită.

— Pentru Ştefan?

— Aţi ghicit.

— Aşteptam.

„Trebuie să completez ancheta cu amănunte psihologice de fineţe”, repetă Radu în gând.

— Soţul meu nu a sosit încă de la spital.

Gazda îl informează dintr-odată.

— Este de gardă?

Cunoaşte adevărul, dar aşteaptă confirmarea.

— Nu. Are contravizită.

Este condus de-a lungul unui hol mobilat cam ciudat. Soţii Tomescu au vrut să sugereze apropierea mării, regiunea în care trăiesc. Fotolii în formă de scoică, pd’ o măsuţă o corabie mare cu pânze, pe jos şi pe mobile statuete şi amforă amintind antica Dobroge.

Radu vede cărţi în toate odăile’ ale căror uşi sunt deschise spre hol, dar pereţii încăperii în care e condus în cele din urmă sunt în întregime acoperiţi cu cărţi aşezate în rafturi din lemn de brad. Şi deasupra canapelei pe care e poftit se află poliţe cu volume frumos cartonate.

— Soţul dumneavoastră întârzie?

Nu prea-l interesează răspunsul, vrea să discute iniţial doar cu Sorina, însă trebuie să facă o introducere.

— Nu ştiu exact.

Femeia e simpatică, naturală, comunicativă.

E neafectată de prezenţa lui, nu pare înspăimântată. Radu pune repede întrebarea de rigoare, pe care o va mai repeta şi care suscită gravitate:

— L-aţi cunoscut pe arhitectul Vlad?

De fapt, Radu a făcut mai mult o afirmaţie, dar răspunsul, deşi pare plin de bunăvoinţă, este echivoc.

Femeia îl priveşte cu ochi mari, atenţi, pătrunzători. In ciuda răspunsului ambiguu, Radu îi admiră privirea sinceră, adâncă, cercetătoare.

— Ştefan Vlad era greu de cunoscut!

Sorina Tomescu a făcut complectarea scuzându-se „şi totodată încercând să-şi dea ei însăşi un răspuns.

— De ce?

După liniştea aparentă de până atunci, Sorina devine pentru prima dată uşor agitată, frământată.

— Să încerc să fiu explicită. Dacă pot fi clară în cazul lui Ştefan…

— Adevărul e simplu.

— Nu totdeauna.

Nu vrea să-l contrazică, dar este evident preocupată de un aspect al lucrurilor cunoscute numai de ea.

— N-aş vrea să greşesc! spune.

Indecisă, continuă să se justifice.

Radu o lasă să-şi adune gândurile, să-şi găsească cuvintele.

— Unii îl considerau egoist.

După intonaţia vocii, Radu are impresia că Vlad a fost aşa. dar Sorina se întreabă: „Totuşi care este adevărul?”

— Nu era?

— Muncea. Dorea să realizeze ceva… nu orice… ceva valoros.

— Anume!

— Nu căutaţi negreşit o operă!

Scriitoarea se opreşte. În ochi i se citeşte îndoiala faţă de Radu Rusescu, faţă de ea însăşi.

— V-ar părea bombastică afirmaţia că Vlad lupta pentru propria-i autoperfecţionare?

— Da!

I se pare că Sorina Tomescu vorbeşte,,ca la carte”, exagerând. Totuşi el trebuie s-o lase să-şi exprime părerile proprii.

— Din cele de până acum, i)-am aflat bine în ce constă autoperfecţionarea lui Vlad.

Indirect, Radu o roagă să-i explice. Scriitoarea se uită la el cu ochi mari, întrebători, ca şi cum locotenentul ar trebui să dea răspunsul. De fapt, se frământa, dorind să fie cit mai sinceră.

— Multă vreme Ştefan Vlad nu-a ştiut ce vrea. Dar şi atunci avea idei.

— Valoroase?

Ca şi cum nu l-ar îi auzit, Sorina continuă:

— Cândva l-am crezut ironic şi îngâmfat, egocentric.

— Nu era?

— Poate că era! Dar nu numai aşa!

Nicio emfază în tonul ei. Stă puţin pe gânduri. Încercând să se justifice. Nu are, se pare. nicio îndoială asupra obiectivităţii părerilor sale. Nici Radu Rusescu nu se gândeşte că ar putea fi considerată subiectivă sau foarte bine informată asupra caracterului lui Vlad.

Sorina continuă cu convingere:

— Era capabil, dar nu-şi dorea o funcţie administrativă. Era plin de fantezie…

— Fantezie cu aplicaţii în practică?

— Unii îl considerau utopic, însă teza lui de doctorat s-a bucurat de aprecierea unanimă a profesorilor. Aş spune, de o deosebită apreciere.

— Nu o susţinuse încă!

— Părerile se ştiau deja.

— De la Vlad?

— Nu. De la colegii profesorilor care i-au citit-o şi i-au referat-o.

— Ştiţi că lucrarea a dispărut?

— Ştiu.

— Pe cine credeţi că ar fi putut interesa?

Femeia nu-şi ascunde tulburarea care ţine nu atât de neputinţa unui răspuns cât mai apropiat de adevăr, cit mai ales de propria-i nedumerire.

— Sincer nu ştiu. E ceva ce nu înţeleg.

— Avea duşmani?

— Nu-l simpatizau unii. Dar de la antipatie până la tentativă de crimă…

Vocea îi este neliniştită, întreaga-i fiinţă este agitată; mâinile nervoase strâng faldurile rochiei.

— Cine-l putea duşmăni cu adevărat? insistă Radu. Vă întreb, pentru că l-aţi înţeles.

Sorina î! priveşte atât de fix şi pătrunzător, încât Radu simte că a făcut o greşeală.

— Am păstrat relaţii decente cu Ştefan Vlad.

Şi înainte ca locotenentul să precizeze că nu despre asta e vorba, Sorina ţine să lămurească:

— Nu l-am înţeles totdeauna. Asta-i altceva. Totuşi cred că l-am cunoscut mai bine decât alţii.

Încearcă să se stăpânească, să nu mai pară agitată, dar pentru prima dată foloseşte un ton cam tăios din care nu lipseşte bravura.

Locotenentul Radu schimbă brusc discuţia:

.

— Pe Lucia Simion o cunoaşteţi?

— Puţin.

Ofiţerul nu se lasă:

— Avea acces în casa lui Ştefan Vlad?

— Da.

— Aţi petrecut în compania ei o duminică la Mangalia Sud, pe plajă! Ce însemna ea pentru Vlad?

A întrebat-o cu un ton sigur, care o face pe doamna Tomescu să devină prudentă.

Totuşi, nu pare surprinsă.

— O fată frumoasă. Cred că Ştefan ţinea la ea.

— V-a mărturisit?

— Nu!

Doamna Tomescu neagă, surprinsă, cu întreaga-i fiinţă.

— Mi-am dat seama de asta singură, adăugă repede.

— Şi el ce gânduri avea? insistă Radu.

De data asta Sorina evită răspunsul.

— Poate că ar fi putut fi fericit cu ea.

— De ce credeţi asta? întreabă Radu.

— Lui Ştefan nu-i plăcea să fie contrazis, perturbat…

— Dumneavoastră nu-l contraziceaţi?

Se teme că a jignit-o, dar ea răspunde, senină, aproape cu naivitate:

— Ba da.

Scriitoarea a înţeles insinuarea locotenentului, dar

nu se jenează de prietenia ei cu Vlad. Nu avea motive să se simtă stingheră şi totuşi îi e dificil să explice totul.

Radu a vrut să spună: „Vă prefera, deşi îl perturbaţi; contrazicându-l”.

Femeia a înţeles, dar nu se simte jignită. O preocupă răspunsul la întrebarea pe care şi-o pune ei însăşi. Ar fi fost fericit Vlad cu o soţie frumoasă, liniştită, iubitoare, dar nu prea deşteaptă şi la nevoie de nădejde doar printr-un calm… pasiv?

Locotenentul îi curmă gândurile:

— Nu vă cer numai o caracterizare a arhitectului Vlad. Vă repet o întrebare la care aş vrea să vă gândiţi bine: Cine îl duşmănea?

Privirea Sorinei fuge de la o mobilă la alta, de la un perete la altul.

„Oare ştie ceva? Reconstituie amintiri? E posibil să descopere ceva măcar în trecut?”

Femeia se crispează inconştient, din pricina intensei frământări interioare. Răvăşirea o dezavantajează întrucâtva, e mai puţin frumoasă acum, rigidă chiar, în schimb, e mai umană, mai accesibilă. îl priveşte pe Radu cu gravitatea dinaintea mărturisirilor mari.

— Bună seara.

Un bărbat voinic, cu fruntea înaltă, a apărut în uşa bibliotecii. Ochii lui pătrunzători par stranii, chiar stânjenitori.

Sorina se grăbeşte să-l prezinte pe Radu noului-venit:

— Locotenentul Radu Rusescu. Pentru Vlad… Soţul meu…

Este din nou liniştită, dar Radu remarcă dorinţa ei de a-şi calma soţul, de a-l face să înţeleagă.

Într-adevăr, expresia de pe faţa doctorului se schimbă brusc. Un zâmbet mai politicos decât crezuse Radu îi înfloreşte pe chip: N

— Fiţi binevenit!

Acum doctorul Tomescu se arată nu numai bucuros de prezenţa locotenentului, ci îi acordă şi deosebită importanţă şi preţuire.

z-Te aşteptam?

Sorina se adresează soţului cu un glas care, fără să fie languros, are căldură şi timbru aproape zglobiu. îşi cunoaşte bine bărbatul şi vrea să tempereze ceva care, dincolo de aparenţă ori bunăvoinţă, mai trebuie încă domolit.

— Bine că aţi venit, repetă doctorul.

Se aşază într-un fotoliu şi aşteaptă, privindu-l insistent pe Radu.

„Ce om! îşi spune locotenentul, încercând să nu se simtă stingherit de Victor Tomescu. De ce mă intimidează individul acesta? E prea plin de el, sau mimează perfect siguranţa, o sinceră lipsă de frică?”

Radu doreşte să nu înfricoşeze pe nimeni, metoda intimidării îi repugnă.

Încearcă să utilizeze o manieră rafinată pentru obţinerea adevărului, urmărind subtilităţile psihologice ale oamenilor.

A auzit că, deşi ortoped, Tomescu însuşi se ocupă de psihologia bolnavilor săi.

Acum doctorul Tomescu îi zâmbeşte cu toată faţa, încercând, poate, la rându-i, să se întreacă cu locotenentul într-o dispută spirituală. Dar face o remarcă simplă, confesivă, pentru început:

— Ne obsedează Ştefan Vlad.

A folosit pluralul, vrând probabil să spună că pe el şi soţia sa îi urmăreşte amintirea victimei.

Doctorul devine mai apropiat, în timp ce continuă:

— Aveam nevoie de dumneavoastră.

Rămâne demn, prestanţa i-a rămas neştirbită făcând mărturisirea. Lui Radu Rusescu i se pare că omul acesta poate rămâne cu personalitatea intactă mărturisind orice, îl simte echilibrat, puternic. Ii place raţiunea, prezenţa ie spirit a doctorului.

„Dacă ştii cum să vorbeşti, nicio spovedanie nu e jenantă”, îşi spune Radu.

(

— Îm încercat să nu fiu impresionat, continuă

doctorul Tomescu.

Nu oricine ar recunoaşte asta. Tomescu a rostit cuvintele fără emfază, fără să-şi trădeze egoismul. Explicaţia dată pare logică.

— Totuşi, Ştefan nu-ţpi iese din cap.

Deodată, scriitoarea se simte datoare să vorbească:

— M-aţi întrebat dacă avea duşmani…

Evident, femeia vrea să exprime ceva, să-şi spună tare gândurile la care locotenentul a silit-o să şi le adune.

— Avea. Totuşi nu cred pe nimeni în stare de…

Privirea ei nu mai rătăceşte de la o mobilă la alta, şi-a recăpătat calmul, gravitatea caldă de la început.

— Poate vă temeţi să nu greşiţi în aprecieri…

— Şi asta.

:- Tăcând, puteţi greşi mai mult.

— N-am nici cea mai mică bănuială.

Şi ca şi cum s-ar teme că nu e înţeleasă bine:

— N-o luaţi numai ca o lipsă de curaj. Să hotărăsc cine-l ura de moarte pe Ştefan Vlad… mă depăşeşte! Se pune problema descoperirii infractorului…

Fără să-şi dea seamă, Sorina Tomescu a ridicat uşor vocea, ca şi cum – exprimate tare – cuvintele i-ar deveni mai convingătoare.

— Deci nu vă gânditi la nimeni?

— Nu!

Doctorul interveni brusc, precipitat:

— Să încercăm alt fel.

Şi cum Piadu îl priveşte puţin surprins, se simte dator să adauge împăciuitor”:

— E o simplă sugestie. Poate că n-ar fi rău să recapitulăm cine putea ajunge uşor în apartamentul lui Ştefan Vlad.

— După părerea dumneavoastră cine avea acces în casa arhitectului?

. Doctorul răspunde repede:

— Aparent, arhitectul Silvestru şi într-o oarecare măsură eu şi soţia mea.

— Altcineva?!

Medicul reflectă de data asta.

— Cei care îl ajutau la gospodărie, adaugă după un timp.

— Adică?

— Ana Suciu.

Vocea doctorului este gravă, serioasă.

— O cunoaşteţi?

— Da. Vine şi la noi. Este femeia care ne face curăţenie.

Doctorul Tomescu pare frământat, jenat de un gând.

— Mi-ar place să fiu înţeles bine. Doresc să vă ajut fără să învinuiesc. Adăugă, cu seriozitate: De aceea vă spun ce ştiu.

Surâsul lui Radu e uşor ironic.

— Cine îl mai ajuta la alte treburi gospodăreşti pe arhitectul Vlad?

— Din când în când, un tehnician.

— Era un om sincer?

Un fel de repulsie se reflectă pe chipul doctorului.

— Nu păreţi convins?! întreabă locotenentul.

Tomescu ezită, fără să-şi ascundă evidenta reţinere.

— Nu-mi place omul acela. Dar ţin să precizez că In părerea mea e ceva subiectiv.

— Totuşi, de ce nu vă place?

— Din motive ce nu pot fi considerate obiective.

Radu priveşte fix în ochii doctorului Tomescu, cere explicaţii şi doctorul o simte.

— Nu-mi plac oamenii cu trăsăturile excesiv de fine, dar la el, mai ales privirea… O ţinea mereu aţintită în pământ. Parcă se ascundea…

Jenat de argumentele expuse, Tomescu se grăbeşte să adauge:

— Vlad l-a ajutat mult. Dar şi Panait pe el.

— Cum?

— Ştefan i-a găsit de lucru aici pe şantier şi l-a obligat să se ţină de treabă.

Radu devine nerăbdător să afle cit mai multe lucruri semnificative.

— Aţi fost martorii salvării de la înec a arhitectului Vlad?

— Da.

— Panait l-a scăpat de la înec cu adevărat?

— Fără îndoială.

Tonul lui Tomescu risipeşte orice incertitudine.

— Este, poate, un pretext…

Sorina a pronunţat cuvintele cu nerăbdare, Radu o priveşte interesat, dar Tomescu nu-şi ascunde reproşul şi nemulţumirea.

— Nu credeţi că e util să începem cu persoanele apropiate victimei? ^

Radu nu insinuează nimic, dar ceea ce a exprimat impune prudenţă. Şi cum Tomescu şi soţia sa nu mai spun nimic, continuă:

— Cine mai avea acces în casa arhitectului Vlad?

S-ar părea că soţii Tomescu nu mai au nimic de adăugat. În cele din urmă, doctorul rosteşte:

— Poate Lucia Simion. Secretara arhitectului Silvestru.

Intervenţia ţemeii vine ca o precizare:

— Da, Lucia Simion avea acces în casa lui Ştefan!

Nimic maliţios în glasul Sorinei, dimpotrivă, blândeţe, generozitate, dorinţă de a conferi nişte drepturi acelei fete.

— Ce ştii tu?

Este mai mult avertisment decât impulsivitate în întrebarea lui Tomescu.

— Ştiu! Spun exact ce ştiu.

Doamna Tomescu nu se jenează să recunoască. Dar ca să clarifice rolul şi atitudinea ei adăugă:

— Ştefan ţinea la fată.

Afirmaţia nu-l linişteşte pe soţ.

— Te complici în postura femeii care ştie totul despre Ştefan?

Puţin contrariată, Sorina ezită înainte de-a răspunde:

— Pentru că aparent cel care a comis fapta cunoştea bine apartamentul lui Ştefan. Şi dacă e vorba de Lucia

Simion, ea nu poate săvârşi o asemenea barbarie.

Radu intervine liniştit, dorind să calmeze atmosfera şi totodată să mai afle ceva.

— Credeţi că sâmbătă seara, în timpul vizitei pe care i-aţi făcut-o lui Ştefan Vlad, mai era cineva în casa aceea? în afară de Silvestru, se înţelege.

— N-ar fi fost imposibil. Dar nu cred.

Tomescu face afirmaţia fără să-şi ascundă îndoiala că în vilă mai putea fi şi altcineva.»

— Pentru ce nu credeţi?

— N-am avut senzaţia altei prezenţe.

— Aţi intrat în toate camerile?

— Nu. E o impresie care ţine.! să zicem... de subconştient.

„Are o intuiţie foarte bună sau bravează?" se întreabă Radu.

Nu-i displace doctorul, dar continuă să-l uimească, născându-i totodată şi câteva semne de întrebare.

— Spuneaţi că domnişoara Lucia Simion avea acces în apartamentul lui Ştefan Vlad?

Locotenentul se adresează Sorinei.

— Da.

Şi după o scurtă pauză adaugă:

— Dar, repet, ea n-ar fi putut...

Îngândurat, Radu continuă aproape cu asprime:

— Pe Nae Oancea îl cunoaşteţi?

— Nu!

Doctorul s-a grăbit să nege, dar Sorina ştie că întrebarea i-a fost adresată mai mult ei.

— Îl cunosc foarte puţin, răspunse. În copilărie l-am cunoscut ceva mai bine, deşi era mai mic decât mine.

Afirmaţia Sorinei îl interesează pe Radu.

— Cum era Nicolae Oancea copil? Vreau să spun ce înclinaţii avea? Ce trăsături psihologice deosebite aţi î-emarcat?

— Are importanţă?

— Poate.

Sorina Tomescu nu pare prea încântată că trebuie să

facă efortul de a-şi aminti lucruri atât de îndepărtate.

— Nae Oancea era mult mai mic decât mine. Nu locuiam aproape, ca şi astăzide altfel. Totuşi,' în timpul şcolii elementare mi-a atras atenţia…

Nehotărârea, dar mai ales tăcerea ei e atât de îndelungată, încât Radu e nevoit s-o curme:

— Prin ce?

— Era… curajos.

— Adică?

Sorina nu-şi găseşte cuvintele cele mai potrivite:

— Se căţăra prin copaci… era mai gălăgios decât ceilalţi…

— Doar pentru asta v-a rămaş în memorie?

— Era socotit un copil neastâmpărat… Nu ştiu dacă pe drept.

— Nu era?

— Era. Dar adultul nu poate fi confundat cu copilul.

— N-am spus asta. Pentru mine are importanţă să aflu cum se manifesta în copilărie cineva de care mă interesez. Deci inginerul Oancea a fost un copil zburdalnic?

— Da.

— Şi crud?

— N-am remarcat. Alţi băieţi păreau mai cruzi.

Locotenentul revine brusc la o întrebare pe care a mai pus-o:

— Arhitectul Vlad apărea în societate însoţit de Lucia Simion?

— Nu ştim, răspunde repede doctorul.

— Nu i-aţi văzut niciodatăâmpreună?

'- Ba da. Într-o duminică,'la Mangalia Sud.

— O singură dată?

— Arhitectul Vlad nu avea program comun cu noi.'

Din tonul lui Tomescu reiese limpede că vrea să scape de această parte a discuţiei.

Nici lui Radu nu-i este pe plac, dar trebuie să insiste:

— Erau foarte intimi?

— Nu ştim. Cred că ar fi mai bine să discutaţi cu

domnişoara Simion.

În cuvintele doctorului nicio urmă de aroganţă, doar uşoară povaţă şi dorinţă de-a se amesteca mai puţin în acest capitol al vieţii lui Vlad.

— Erau prieteni intimi!

Sorina a intervenit aproape, blajin.

— Ştefan Vlad mi-a vorbit despre ea. adăugă scriitoarea.

În privirea soţului licări ironia.

— Soţia dumneavoastră vrea să ne ajute, ţinu să precizeze locotenentul Radu Rusescu.

Apoi îi aminteşte doctorului că se oferise iniţial să mărturisească tot ce ştia pentru descoperirea vinovatului. Dar totodată şi Radu a înţeles că numai o femeie mai apropiată de Vlad decât Lucia Simion putea lansa afirmaţia făcută de Sorina Tomescu. Şi, desigur, asta nu-l bucură pe soţ…

— Ţinea la ea mai mult decât lăsa să se vadă.

„E sinceră, sau vrea pur şi simplu să şteargă impresia că ea, Sorina, a fost cu adevărat apropiată de Vlad? O fi exact faptul că Lucia Simion îi era arhitectului mai dragă decât se bănuieşte, sau Sorinei Tomescu îi convine să fie socotită aşa?”

— Sunteţi sigură?

— Aşa mi s-a părut.

„E abilă?” se întreabă Radu.

— Spuneaţi că o cunoaşteţi destul de puţin pe Lucia Simion! se adresă locotenentul scriitoarei.

;- Mai mult din vedere.’

— Văd că aveţi o părere bună despre ea.’

— Da.

— Deşi o cunoaşteţi doar din vedere…

Sorina vorbeşte încet, controlându-se, întrebându-se, dorind să fie corijată.

— Lucia Simion este o fată foarte frumoasă. Dar n-am văzut o fiinţă mai modestă, mai inconştientă de farmecul ei, chiar printre fetele mai puţin atrăgătoare.

— N-aţi vorbit niciodată cu ea?

— Doar de vreo două ori, deşi ne-am născut şi am crescut în aceeaşi localitate. Când am plecat la şcoală în Constanţa, Luci era foarte mică.

— În ce împrejurări v-aţi vorbit?

Radu are impresia că ceea ce întreabă nu mai efete foarte important. *

— L-am căutat o dată pe Ion Silvestru pe şantier. E greu să redau *ce* m-a impresionat la secretara lui. Poate o bunăvoinţă sinceră, care-i depăşea atribuţia. Am reîntâlnit-o nu demult la Mangalia, în duminica de care aminteaţi. Dar pe plajă a fost mult mai retrasă şi reţinută.

— De ce nu a invitat-o Vlad sâmbătă seara'şi pe ea la el acasă?

— Seara petrecută de noi la Ştefan Vlad n-a fost plănuită dinainte.

Sorina crede că a găsit răspunsul potrivit, dar Radu continuă cu o altă întrebare:

— Nici dumneavoastră nu aţi fost invitată în prealabil. Totuşi aţi participat la reuniunea de sâmbătă.

— Invitată mai mult de mine decât de Ştefan.

Doctorul nu-şi ascunse ironia.

— Eu îl cunoşteam de mult pe Vlad, adăugă Sorina.'

— Mai e o explicaţie... psihologică dacă vreţi, intervine direct doctorul. Reuniunea noastră a avut un caracter care nu o privea pe domnişoara Simion. Am serbat aniversarea unei prietenii, a unui legământ de acum şaisprezece ani. N-am fost fideli întru totul promisiunii de atunci. Dar sâmbătă ne-am creat iluzia că vom fi. În urmă cu şaisprezece ani eram de faţă eu şi Sorina, Ion Silvestru şi Ştefan Vlad. Domnişoara Simion lipsea, şi între timp n-a devenit soţia lui Vlad... Nu cred că a greşit prea mult neinvitând-o, chiar dacă ţinea mult la ea... şi apoi... aşa cum spunea şi Sorina, numai în ultimele clipe am hotărât să ne continuăm seara acasă la Vlad.

Tomescu a vorbit cu vervă, căutându-şi foarte puţin cuvintele. Deşi iradiază sinceritate, sprincenele sale stufoase continuă să dea figurii o notă gravă, reţinută, impunătoare.

Intuind că în seara asta nu poate afla mai mult, Radu simte nevoia să se mulţumească cu mai puţin.

La urma urmelor, e psiholog! Totuşi, mai are o întrebare de pus:

— Credeţi că Panait a plecat cu siguranţă din Eforie cu personalul de zece seara? Aşa am aflat… – v întrebarea se adresează doctorului.

— Asta dumneavoastră trebuie s-o dovediţi!

Tonul lui Tomescu nu e sarcastic, dar lasă impresia împotrivirii, necolaborării la această chestiune. Poate e şi obosit… Tomescu şi-a dat imediat seama şi a adăugat:

— Încerc să fiu cit mai obiectiv faţă de Panait, pentru că nu-l simpatizez. Eu nu l-am condus pe peron. Din câte am înţeles, Ştefan Vlad şi Ion Silvestru au stat cu Panait în staţia de cale ferată până la plecarea trenului.

Radu mai aşteaptă ceva de la Tomescu.

— Vedeţi, eu mă ocup în special de anumite aspecte ale dramei. Psihologice, vreau să spun. Continuă, adresându-se numai doctorului. Mi-ar place să ştiu ce fel de om era Ştefan Vlad.

Medicul tace îndelung, nehotărât.

— Era foarte ocupat?

Radu încercase în prealabil să afle de la Sorina Tomescu ce structură psihologică avusese Vlad. Doreşte o recapitulare a datelor în prezenţa doctorului, părerea acestuia ca doctor.

— Toţi sântern foarte ocupaţi.

— Nu m-am exprimat limpede. Locotenentul e uşor iritat pentru că repetă o serie de întrebări. Însă vrea să cunoască şi gândurile doctorului despre Ştefan Vlad.

— Vreau să spun, reia Radu, pe cine ar fi putut interesa actele victimei?

„Poate am să primesc alt răspuns decât acela care pare că se impune uşor şi direct, îşi spune Radu. S-ar putea să aud alt punct de vedere decât acela că cineva spera la mai mult furând documentele arhitectului Vlad”.

— Făptaşul, după părerea mea, este un individ complexat. Rămâne să aflaţi cine dintre cei vizaţi e în stare

să-şi însuşească munca altuia.

„Poate că apare într-adevăr şi alt aspect al lucrurilor. Simplu şi real. Pe destui i-ar tenta să devină peste noapte arhitecţi, dar prea puţini pot crhde că pentru asta e de ajuns să furi actele unui arhitect, Cine-l putea ataca pe Ştefan Vlad ca să-i ia actele? Poate că făptaşul a încercat să dea impresia că l-au interesat actele arhitectului Vlad, urmărind de fapt răzbunarea!”

Tomescu a adus în discuţie un punct de vedere care nu este neglijabil. Cu toate acestea, trebuiesc urmăriţi mai departe toţi cei care au avut de-a face cu Vlad, fie doar pentru a afla amănunte preţioase.

Insuficient rodat cu munca pe care o duce, Radu simte că-l încearcă oboseala.

În această clipă îl admiră pe maiorul Bureanu cu inepuizabila lui energie şi putere de muncă. Înţelege că şi-a ales o carieră dificilă, dar îi place, pentru că-i dezvoltă luciditatea, curajul, perspicacitatea. Şi-apoi îi dă posibilitatea să dezvăluie adevărul…

Acum simte brusc nevoia să fie mai comunicativ, mai înţelegător şi cu soţii Tomescu, să nu-şi mai impună să rămână grav, chiar aspru. Vrea să schimbe atmosfera.

— V-am citit romanul „Plaja”,

S-a adresat sincer scriitoarei, dar înţelege gafa, pentru că i-a citit numai cartea solicitată de publicul larg.

— Interes profesional?!

E atâta politeţe în tonul Sorinei Tomescu, încât tocmai strădania ei de-a nu părea jignită îl stinghereşte pe Radu.

E inutil să o asigure că i-a plăcut. Crede că-i suficient să spună:

— Am citit-o pe nerăsuflate.

Atmosfera dintre cei trei nu poate deveni totuşi senină, fiind prea conştienţi de ce se află aici împreună.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Partea dinspre cimpie a Eforiei Nord, se aseamănă cu o comună dobrogeană.

Pe o stradă care pare uliţă de sat se îndreaptă Lucia

Simion spre casă.

Hotelurile moderne de pe malul mării îi sunt mai străine decât turiştilor care locuiesc în ele vara, două-trei săptămâni. Doar toamna târziu şi în primele zile ale primăverii a pătruns în camerele hotelurilor îngrijite de Leana.

Interioarele sunt sortite să găzduiască doar oameni în vacanţă.

I-a fost imposibil să-şi imagineze cum ar trăi într-o garsonieră de hotel cochetă, dar incomodă pentru o viaţă stabilă.

Lucia Simion crede că nu poate trăi cu adevărat decât într-o casă asemănătoare acelei părinteşti. Desigur, o locuinţă se poate moderniza, înfrumuseţa. Lucia Simion şi-ar dori o mobilă mai rafinată în căminul ei. Doar atât.

A învăţat sensul cuvântului „rafinat44 de la Ştefan Vlad, care îl utiliza ca pe una dintre expresiile preferate.

Treptat se convinsese, Ştefan numea rafinament propriul său gust. Într-o oarecare măsură a împrumutat şi ea preferinţele lui.

Păşeşte acum singură pe strada aproape pustie.

La început a înclinat să-l lase pe Nae Oancea s-o. conducă. Dar s-a răzgândit.

Strada pe care merge e luminată de la bucătăriile de vară încă folosite; deasupra intrărilor principale ale caselor ard becuri. Şi-n fiecare locuinţă una din odăi e luminată.

Vegetaţia inundă curţile. Viţa de vie pare neagră în lumina lunii. În noapte doar clădirile noi, netencuite, păstrează albul pietrei dobrogene.

Pe terenul viran din colţul străzii cresc ierburi sălbatice. Câţiva copii se ascund după o maşină veche, făcând puşti din nişte beţe lungi şi subţiri, cu care ochesc inamici invizibili.

Lucia nu-şi poate opri gândul că la ora asta barul „Can-can” se pregăteşte să înceapă programul.

Dacă nu-i place să locuiască într-un hotel, şi-a dorit deseori să se ducă seara la „Acapulco44, „Potcoava de aur”

sau măcar la „Iunion” în compania lui Ştefan. A tânjit după distracţii, dar Ştefan nu a manifestat niciodatăaceastă dorinţă sau şi-a manifestat-o altfel. Un timp l-a crezut zgârcit, pe urmă s-a convins că nu din cauza zgârceniei nu frecventa el barurile.

Pur şi simplu, Ştefan Vlad iubise natura, foşnetul mării: înotul, plimbările, spectacolele mai mult decât petrecerile şi localurile.

Iar ea a fost îndrăgostită nebuneşte de el.

În ultima vreme, uneori, ajunsese să-l urască. Chiar acum, eând este zguduită de drama lui, nu-şi poate înăbuşi revolta împotriva lui. Prea a deşteptat în ea viaţa şi femeia, fără să-i pese de asta! Sperase traiul alăturea de el. Însă după ce a robit-o, Ştefan a forţat-o să înţeleagă că trebuie să-şi continue viaţa fără a fi alături de el ca soţie.

Nu avea de gând să se însoare. Sau în niciun caz cu ea.

Fusese mârvdru. aproape fericit de eâte ori avusese prilejul să i-o spună. Voţa să rămână liber. Ea putea fi oricmd a lui, fără iluzia unei căsătorii. Căsnicia, îi explicase el, l-ar fi îngrădit, răpindu-i libertatea de care pretindea că are multă nevoie. Cât despre singurătate, nu numai că nu-l stânjenise, dar deseori Ştefan o preferase.

Luciei i-a plăcut de la prima vedere înfăţişarea lui zveltă, distinsă, privirea lucioasă şi ageră, faţa prelungă, măslinie, buzele subţiri, abia schiţate.

Cu puţin înainte de ivirea lui Vlad la Eforie; fusese prietenă cu Nae Oancea, bărbatul cu care urma să se căsătorească peste câteva săptămâni. Părinţii ei, ca şi cei ai lui Nae, începuseră pregătirile de nuntă, când ea se îndrăgostise de Vlad. A iubit, a suferit, a cunoscut dragostea numai prin Ştefan Vlad.

Până când a întilnit privirea fierbinte, curioasă, fascinantă a lui Vlad, crezuse că ţine la Nae.

…Se afla în biroul ei. Şeful ei, arhitectul Silvestru, era plecat, dar trebuia să se întoarcă din minut în minut. Atunci sosise Ştefan Vlad şi, nedescumpănit de absenţa arhitectului Silvestru, se aşezase pe un scaun, hotărât să-l

aştepte.

Ea a fost cea care l-a privit întâi. stăruitoare. A văzut ceva fascinant pe figura lui, care a determinat-o să-l privească şi a doua oară. Nu oricum. Fără voie, ochii i-au trădat, curiozitatea, neastâmpărul.

Simţind-o, Ştefan s-a uitat şi el mai atent la ea.

Lucia Simion era conştientă că este frumoasă. Mulţi bărbaţi întorceau pe stradă capul după ea. Uneori auzea unele grosolănii care o întristau.

Nu s-a mirat când, după ce a studiat-o ou interes crestând, Vlad nu şi-a mai întors privirea spre ziarul pe care-l ţinea desfăcut.

Deşi foarte atrăgătoare, fata nu era nicidecum uşuratică.

Simţind că.a exagerat, se hotărâse să nu mai întoarcă ochii spre el.

Dar pe chipul distins al lui Ştefan Vlad era înscrisă o energie bărbătească irezistibilă. Nici nu şi-a dat seama când ochii ei îl aţintiseră iar, uimiţi.

La sosirea arhitectului Silvestru, între ea şi Vlad se stabilise deja o înţelegere tacită.

În ziua aceea, după orele de program, Vlad a aşteptat-o. Prima şi penultima oară când a aşteptat-o în văzul lumii.

Simplu şi totuşi poruncitor, ca şi cum ar fi ştiut că nu poate fi refuzat, Vlad a invitat-o pe plajă, la ghiol. Habar nu avea că era logodită.

Nu avea costumul la ea. A fugit acasă şi într-un sfert de oră a fost înapoi cu costumul de baie.

Era primăvară şi zilele lungi şi albe nu încălzeau apele lacului sărat. Pe plaja sălbatică a ghiolului erau doar ei.

De ce n-o invitase Ştefan pe malul mării? Mult timp a crezut că din plăcerea de a fi singur cu ea. Pe urmă s-a convins că din discreţie.

Ceea ce a uimit-o la Vlad în acea după-amiază de primăvară a fost siguranţa. S-a bucurat de soare şi apă într-un mod propriu. Nu numai că nu s-a relaxat complet,

dar părea preocupat de ceva, menţinându-şi gravitatea. Totodată, dorinţa reuşitei l-a făcut să pară mândru. Ştefan Vlad nu ştia să curteze o fată, ştia însă să se impună cu multă siguranţă.

.Dar, se gândeşte Lucia acum, dacă el se temea că nu-l pot înţelege? Dacă din această pricină părea doar sigur de el, şi în acelaşi timp rezervat?”

Regretul de-a nu fi încercat să-l priceapă o năpădeşte. Poate dându-i de înţeles că-i este mereu aproape, încurajându-l, l-ar fi cucerit, l-ar fi făcut să aibă nevoie de ea pentru totdeauna.

Ştefan – îşi aminteşte Lucia cu întârziere – era nu numai ferm, dar şi reticent, rezervat. Crezuse că doar mândria, poate orgoliul erau de vină. I se păruse că Ştefan considera adevărat şi drept numai ce vrea el din simplu egoism. Şi din aceeaşi pricină nu dădea explicaţii. Faţă de cei care nu-i erau pe plac se închidea în sine, ascunzându-şi sufletul. Cine îl înţelegea, bine, cine nu, n-avea importanţă pentru el. Explicaţiile erau de prisos.

Dacă ea se înşelase?

Prezentabil şi autoritar, deştept şi mândru, Ştefan o cucerise dintr-odată în după-amiaza aceea de primăvară.

Oare ea cunoscuse cu adevărat sufletul lui?

Nu mai era sigură.

După ce sărutările lui îi împrăştiaseră în tot trupul o înfiorare nemaicunoscută, pe care doar o bănuise în preajma lui Nae, întoarcerea la logodnic devenise imposibilă.

Dar ce cunoştea ea bine din viaţa lui Vlad?

Se convinsese, cu-timpul, că nu înţelege multe gesturi din comportarea lui.

Dar nu dorise, nici nu încercase să le înţeleagă. I se păruse greu, depăşise posibilităţile de cunoaştere.

Şi totuşi se deşteptase zile de-a rândul cu gândul la Ştefan, îl purta veşnic în gând, dedicându-i numai lui toate clipele libere. Fără să i-o ceară, Ştefan Vlad a determinat-o să renunţe la căsătoria cu Nae Oancea.

În sufletul ei a sperat, un timp, că Ştefan se va

căsători cu ea, cea mai frumoasă fată din ţinut. Crescuse fără voie în ideea că orice bărbat ar fi fericit s-o aibă de soţie.

Aflase că în cazul unui bărbat ca Ştefan frumuseţea singură nu este de ajuns. Acest lucru o dezorientase, o descurajase.

Continuase, cu toate astea, să ţină la serile şi nopţile petrecute împreună. Cu Nae nu se întâmplase măcar. O dată ceva asemănător. Cu Ştefan simţea nevoia să meargă la cinema, pe plajă, pe stradă, oriunde, numai să fie cu el.

Ştefan Vlad ieşea rareori în lume. Nu se ducea decit la spectacole foarte bune. Restaurantele care spuneau atât de mult tinereţii ei îl plictiseau.

Îi plăcea în schimb să-şi petreacă duminicile şi unele după-amieze în aer liber. Dar şi atunci nu o invita să-i ţină companie.

Iar ea nu încercase, nu se simţise în stare să-l înţeleagă. îşi dădea acum seama, că deşi-l iubise, nu-l înţelesese.

Şi nici nu poate face acest lucru, doar bănuie că a ştiut să cunoască în profunzime tainele sufletului lui, că nu s-a încumetat sau poate n-a făcut destul efort să-l priceapă. Pentru că Vlad însuşi nu i-a oferit înţelegere. Petrecuseră cu adevărat puţine ore alături, nu ieşiseră în lume amindoi.

O singură dată, într-o duminică, a invitat-o la Mangalia împreună cu familia doctorului Tomescu.

Şi ea, care nu ştia încă bine ce fel de om este Ştefan, a înţeles foarte repede că femeia aceea, Sorina, mai mare decât ea. mult mai puţin frumoasă, pusese stăpânire pe sufletul lui. Ştefan aşteptase de la Sorina Tomesou ceea ce Lucia aşteptase de la el: iubirea. Iar Sorina Tomescu i-o refuzase, iar el, la rându-i, i-o refuzase Luciei. O duruse amarnic naturaleţea, dar mai ales dezinteresul doamnei Tomescu faţă de sentimentele lui Ştefan. Dacă ar fi aflat că şi soţia doctorului îl iubea pe Vlad, ar fi suferit mai puţin. Aşa crede acum. Constatase însă cu acest prilej că există femei care-l pot interesa pe Ştefan, dar dintre acestea ea nu făcea parte.

Abia atunci înţelesese cit de uşor se lăsase ademenită de Vlad. Cum de acceptase ea, Lucia, cu atâta uşurinţă prima lui invitaţie, întâlnirea aceea pe malul ghiolului? O ruşine de moarte o cuprinsese, i se făcuse silă de propria ei slăbiciune şi începuse să-l urască.

Avusese multe obligaţii de onoare faţă de Nae Oancea, căruia ii promisese să-i fie soţie. Numai că el nu ştiuse să se facă iubit ca Ştefan.

Ştefan Vlad avea un fermec irezistibil care o făcuse să alerge orbeşte după el. Fugise după Ştefan Vlad, deşi era logodnica altuia.

Atunci când îi făcuse promisiunea lui Nae Oancea, nu ştiuse ce înseamnă să iubească cu înfiorare un bărbat. Crezuse că dacă-l place pe Nae, este suficient pentru a deveni soţia lui. Dar energia şi distincţia lui Ştefan, aroganţa şi puterea de seducţie, priceperea în mângâieri o Zăpăciseră complet.

Un timp fusese atât de fericită, incit îi era indiferent dacă se va căsători cu Ştefan.

Dar ea nu era o aventurieră. Era născută să fie soţie credincioasă, gospodină destoinică, şi fără voie începuse să rivnească la căsătoria cu Ştefan.

Sperase, până ce constatase că Ştefan este îndrăgostit de Sorina Tomescu.

Nu se considera o fată prea deşteaptă.

Totuşi, în duminica petrecută la Mangalia, în societatea prietenilor lui Ştefan Vlad, făcuse o constatare surprinzător de adevărată şi profundă.

Ştefan o iubea pe Sorina aproape fără să-şi dea seama; mai mult, credea că acest sentiment este destul de bine tăinuit.

Dar era suficient ca cineva să ţină mult la Ştefan (în felul în care ţinea Lucia), ca să-i ghicească afecţiunea faţă de doamna Tomescu,

(Cu. ce o depăşea Sorina Tomescu? Se spunea că era deşteaptă. Şi pentru asta şi-o închipuise, înainte de-a o cunoaşte, că-i arogantă, înfumurată, preţioasă. Dar naturaleţea simplă a Sorinei Tomescu o dezarmase.

Remarcase, cu uimire, la femeia aceea ceva din vigoarea lui Ştefan Viad, ceva din sufletul lui necunoscut, în veşnică mişcare şi căutare.

Sorina Tomescu îi devenise antipatică, iar pe Ştefan Ylad începuse să-l dispreţuiască.

În ultimele două sâptămâni începuse să se revadă cu Nae Oancea.

Purtaseră discuţii fără rost. Nae Oancea nu o ierta. Dai' nu era capabil să renunţe încă la ea. Se simţea umilit, dorea sî se răzbune pe Lucia, pe Vlad, pe el însuşi, nici el nu ştia bine pe cine.

Şi iată că Vlad... Iar ferestrele casei în care locuieşte Lucia Simion ard ca întotdeauna.

Bolta de viţă acoperă liniştită, nepăsătoare, poteca dintre poartă şi uşa principală a clădirii. Câteva tufe de trandafiri sunt încă înflorite. Cei trei caişi sub a căror umbră se odihneşte, vara, o întristează.

★

/ -*k* ★

A auzit că este frumoasă, dar văzând-o în lumina becului rămâne surprins.

Aşteptase pe scaun într-o cameră închiriată până nu de mult sezoniştilor. Deşi casa nu fusese construită pentru a fi închiriată, acest lucru intervenise pe parcurs, schimbându-i ornamentaţia interioară. Nicio cameră nu mai avea personalitate proprie. Acelaşi mobilier în fiecare: pat. dulap, masă. scaun. Necesarul pe zece – douăzeci de zile al unei familii în vacanţă, la mare.

— Pe mine mă aşteptaţi?

Radu auzise cum mama fetei îi şoptise ceva în antreu. Lucia pare neliniştită.

— Pe dumneavostră.

Ochii fetei îl ţintesc cu o expresie care spune: „întreabă odată ce ai de întrebat".

Radu se prezintă şi începe numaidecât:

— L-aţi cunoscut pe arhitectul Ştefan Vlad?

— Da!

Nici acum îngrijorarea nu se risipeşte de pe chipul ei

care nu ştie, sau nu vrea să-şi ascundă teama.

— Voiam să mă mărit cu el.

Lucia Simion face declaraţia deschis, fără fasoane, într-un fel care-l uimeşte pe Radu.

„Era cit pe de s-o chemăm la noi! îşi spune locotenentul. Am fi greşit, pentru că fata nu are de ascuns nimic”.

— Vrem să cunoaştem toţi prietenii pe care i-a avut Vlad.

Lucia nu realizează că întrebarea i se adresează de fapt ei.

— Nu prea i-am cunoscut toţi prietenii.

Radu se hotărăşte să urmeze deocamdată discuţia aşa cum o înţelege fata:

— V-aţi întâlnit vreodată cu prietenii arhitectului Vlad? Sau măcar cu unii…

Lui Radu îi place să pătrundă în sufletul Luciei Si-’ mion mai indirect, mai puţin incisiv. Fata.tace încurcată, nedumerită. Nu este deloc refractară, încăpăţânată, de.rea intenţie faţă de Radu, faţă de ceea ce reprezintă Radu. Dar nu se pricepe la un anumit fel de discuţii, şi de aici faptul că Radu o intimidează.

— Prietenii lui Vlad? repetă Lucia întrebarea pentru a înţelege mai bine.

— Da! I-aţi văzut împreună cu arhitectul Ştefan Vlad? Radu a făcut constatarea că atunci când vorbeşte, fata e mai puţin interesantă decât când tace. Totuşi are în ea o simplitate care o apropie şi o face plăcută.

— O singură dată.

Părul lung şi blond al fetei se revarsă bogat pe pielea bronzată a decolteului. Puţin cam plinuţă, are o carnaţie mată şi proaspătă. Din obişnuinţă sau simplă cochetărie îşi aruncă mereu pletele lungi spre spate. Gestul parcă o linişteşte, consumându-i o parte din tulburare.

— Cu cine se întâlnea de obicei arhitectul Vlad?

— Nu ştiu.

Albastrul ochilor fetei îl ţintesc fără ascunzişuri.

— N-am aflat cu cine se mai întâlnea, repetă Lucia.

— Să ne amintim de o duminică petrecută cu Ştefan Vlad pe plajă. Cine, în afară de dumneavoastră, s-a aflat în anturajul lui Ştefan Vlad?

— Altcineva?

— Familia Tomescu. Domnul doctor şi soţia sa.

— Arhitectul Silvestru şi doamna Colina Silvestru.

— Atât?

— N-am văzut pe altcineva.

— Care erau obişnuiţii casei arhitectului Vlad?

— Aceştia.

— Aţi auzit vreodată de un oarecare Panait?

— Mitică Panait! Da… da.

Pare mai înviorată acum. Radu nu ştie bine de ce. poate pentru că-l poate ajuta.

— De unde-l cunoştea arhitectul Vlad?

— Era finul lui.

Radu nu-i mai pune nicio întrebare, ar vrea ca fata să vorbească singură.

— Vlad avea bătaie de cap cu Miţică, adăugă Lucia Simion.

— In ce fel?

— Avea grijă de el la serviciu… Şi acasă… îi dădea haine, mâncare…

— Avea grijă de el la serviciu?!

— Da.

j-Cum?

Fata cade pe gânduri, nu poate să dea un răspuns imediat.

— Nu ştiu bine. Am înţeles că Panait lucra mai bine supravegheat, dădăcit. Şi Ştefan îi urmărea fiecare pas.

— Venea des în casa acestuia?

Lucia lasă capul în jos.

— Destul de des, din câte am înţeles.

— Dumneavoastră l-aţi întâlnit vreodată?

— O singură dată. Dar Ştefan… arhitectul Vlad vorbea deseori despre Panait.

— De ce?

— Băiatul îi făcea comisioane, uneori repara câte

ceva prin casă…

— Şi Ana?

— Care Ana?

— Ana Suciu.

O clipă, Lucia nu a înţeles exact, apoi se grăbeşte să dea lămuriri:

— Ea făcea curăţenie în casă, spăla rufele, deretica… Un gând o opreşte şi urmează gravă: O cunosc de mult pe Ana Suciu. Este cinstită, cumsecade.

— Cine o supraveghea când lucra la Ştefan Vlad?

Lucia Simion e mirată.

— Nimeni. Şi după o pauză: Aşa cred.

Radu schimbă brusc vorba:

— Când l-aţi văzut, ultima dată pe arhitectul Ştefan Vlad?

— Sâmbăta trecută.

— Pe 1 septembrie?!

’ – Da.

— La ee oră?

— Două… două şi jumătate.

N-o mai întreabă nimic, Radu aşteaptă să continue.

Şi Luda Simion vorbeşte:

— M-a aşteptat după program. Nu avea obiceiul. Dar pleca pentru patru zile la munte. De aceea sâmbătă m-a condus până la poartă.

— Când urma să plece?

— Duminică.

— De ce nu pleca de sâmbătă?

— Spunea că trebuie să se întâlnească cu doctorul Tomescu şi şeful meu. Sâmbătă seara…

— Şi cu mai cine?

Fata răspunde convinsă doar pe jumătate:

— Nu ştiu.

— Sunteţi sigură?

— Ştefan nu mi-a comunicat c-o să aibă musafiri acasă.

— Dar ce v-a spus?

— Că se va duce undeva în oraş ou domnul doctor

Tomescu şi eu arhitectul Silvestru;

— Credeţi că a intenţionat dinainte să-i aducă acasă la el?

— Nu ştiu. Sâmbătă seara a mai venit la el şi soţia doctorului.

— De unde ştiţi?

— Toată Eforia ştie acum.

— Dumneavoastră ee-aţi făcut sâmbătă seara?

Fata pare mai înfricoşată, chiar agitată, supărată, tristă.

— Pe mine nu m-a invitat.

— Şi ce-aţi. făcut?

— M-am plimbat.

Lucia Simion devine neliniştită.

— Până la ce oră?

— Târziu!

— Singură?

Cu inginerul Nae Oaneea.

Face o pauză şi, jenată de ceea ce spusese, adaugă: Am fost logodiţi… înainte.

g – unde. a greşit Ştefan Vlad?

Radu încă nu vrea să lămurească ce înţelege Lucia prin ’„înainte”.

— Pe unde v-aţi plimbat?

— Am stat pe o bancă.

— Tot timpul?

— Aproape… De când cu Ştefan.:, n-am mai fost cu Nae prin localuri.

— Continuaţi să-l întâlniţi. Între timp pe inginerul Oancea?

— De trei luni, numai întâmplător. Sâmbătă seara ne-am certat.

— Cum de v-aţi întâlnit?

— De la un timp dorea să mă revadă.

— De cât timp?

— Cam de două săptămâni.

— Ştiţi şi de ce?

— Fiindcă vedea că nu mă măritam cu Viad…

— Inginerul Oancea mai dorea încă să se căsătorească cu dumneavoastră?

— Nu. Nu mai voia. Şi nici eu.

— Atunci?

Lucia e derutată, neajutorată.

— Voia să mă sâcâie, atâta.

— Ce-aţi discutat?

. *- Sâmbătă?

: – Da.

Radu doreşte să afle de fapt tot ce i-a spus Oancea în ultimele săptămâni. Dar se mulţumeşte deocamdată cu ziua de sâmbătă.

— Îşi batea joc de mine, mă lua în zeflemea pentru că arhitectul Vlad nu voia să se căsătorească cu mine.

— In situaţia asta, de ce l-aţi mai întâlnit?

Răspunsul vine neaşteptat prin sinceritate şi logică:

— Din cauza lui Ştefan Vlad.

Îi este clar. Dar nu vrea, nu are dreptul să fie mărinimos,

— Vreţi să mă faceţi să înţeleg?

Crede, de fapt, că Lucia nu va putea explica bine. Dar atât cât poate, vrea să o audă lămurind ea singură lucrurile.

— Ştefan nu dorea să se însoare.

Radu trebuie să clarifice împrejurările în care s-a petrecut o dramă. Şi dacă adevărul trece prin indiscreţii, nu are de ales. Aşa incit aşteaptă.

— Asta mă descuraja, continuă fata.

E neaşteptat de sinceră. Mai mult decât se aştepta. După convorbirile prudente purtate cu soţii Tomescu şi chiar cu arhitectul Silvestru, francheţea fetei îi face bine. Ceilalţi se jenaseră să-şi dezvăluie trăirile lăuntrice, se ascunseseră în parte dincolo de cuvinte. Lucia Simion însă nu se ruşinează de sentimentele ei.

— Şi atunci?

Fata nu înţelege, aşa că Radu *e* nevoit să adauge:

— Aţi revenit la Nae Oancea?

— Nu, nu! V-am spus. Căsătoria cu el nu mai putea

avea loc.

Pletele fetei se mişcă potrivnice de O parte şi alta a gâtului, în ochi îi arde seânteia unei uşoare revolte, faţa i s-a răvăşit, arată hotărâtă, îndărătnică.

— Poate că Nae Oancea nu renunţase, insistă Radu.

— Cred că da. Renunţase şi el.

— Credeţi numai?

Lucia Simion aşteaptă un semn de înţelegere care nu vine.

R,adu crede că pricepe situaţia mai bine decât fata. Dar vrea s-o lase pe Lucia să vorbească, să justifice totul.

— De două săptămâni vă căuta. Pentru ce?

Radu vrea explicaţii concrete: ’

— Nu ca să ne împăcăm.

— Atunci de ce?

— Să mă chinuie, să-şi bată joc de mine. V-am spus doar…

S*

— Nu înţeleg atunci pentru ce aţi acceptat.

— Eram prea singură… De fiecare dată credeam… mă amăgeam că poate… poate o să-mi placă Nae din nou…” voiam să-l uit pe Ştefan.

Nu se aştepta ca ea să vorbească în felul ăsta. să se mărturisească atât de exact.

— De împăcat cu Nae… nu mai putea fi vorba.

A făcut completarea repede, temându-se că Radu nu o înţelege.

— Să revenim la seara de sâmbătă.

— Nae mi-a dat telefon.

— Reîncepuse să vă telefoneze?

— Da. De două săptămâni. Am mai spus parcă.

— La ce oră v-a telefonat?

— Seara. Nu ştiu exact.

— Aproximativ.

— Aproximativ pe la opt.

— După aceea?

— Cam pe la nouă ne-am întâlnit… puteam să nu mă duc… dar eram prea singură. Şi era sâmbătă…

— Preferaţi cearta eu fostul dumneavoastră logodnic în locul singurătăţii?

„Interesant cum teama de singurătate împinge oamenii chiar spre companii neplăcute”.

— Eram descurajată. E greu pentru o fată tânără să stea singură sâmbătă seara…

— Unde aţi fost?

— Eu aş fi vrut să intrăm într-un local.

Nu se sfieşte să mărturisească, deja a vorbit destul ca să poată spune totul sau aproape totul. Ia început i-a fost teamă de judecata aspră a ofiţerului de miliţie. Însă nu mai simte decât dorinţa sinceră a confesăm. Inconştient. simte că adevărul este în ultimă instanţă purificarea oricărui act criticabil.

— Dar Nae n-a vrut. Nici nu s-a gânclit ta aşa ceva.

Încrezătoare, privirea ei se opreşte pe Radu. Vrea sî se convingă că are cui să se destăinuie, însăânfricoşată puţin do prezenţa lui străină – după un timp coboară ochii.

— Nu i-am spus că Ştefan n-are de gând să se însoare eu mine. Şi-a dat seama singur că arhitectul nu vrea să se căsătorească cu mine, adaugă fata, fără să-şi ascundă amărăciunea.

„Trebuia să discut mai de mult eu fata asta, se mustră Radu. Relatează lucruri cărora trebuie să le acord atenţie, să le dau o deosebită importanţă!”

— Până când aţi rămas cu inginerul Nae Oanoea?

„Oare Qaneea nu ar fi fost interesat de teza de doctorat; a lui Vlad Ştefan?”

— Până la douăsprezece sau douăsprezece şi jumătate noaptea.

— Unde?

— În parc. Pe o bancă…

Radu întrebă cai d, aproape curtenitor:

— V-aţi înapoiat direct acasă?

Vocea nu este a lui, ci a celui care vrea să afle negreşit ceva, fără să sperie persoana cârc vorbeşte.

Teama, sau poate numai agitaţia se citeşte în privirea fetei.

— Da!

Afirmaţia n-a fost făcută cu convingere: mai mult, Lucia Sinii on nu ascunde că o preocupă ceva ce nu a mărturisit.

— Mai aveţi de spus ceva?

Nu o întreabă, îi impune să continue.

— M-am întors singură… până la vila lui Ştefan Vlad.

— Singură? insistă Radu.

— Da. L-am lăsat pe Nae să plece acasă.’.’

Radu nu intervine. Aşteaptă să continue fata, pentru că indiscutabil ea mai are ceva de spus.

— Am vrut să ştiu ce face Ştefan. Ardeam de curiozitate.

— Obişnuiaţi deseori?

— Uneori.

— Nu era prima oară?

— Nu.

— Merita?

— Am vrut să aflu cui mă prefera. Ardeam de curiozitate.

— Aţi aflat?

— Ca de obicei, singurătăţii. Acum însă…

— Deci sâmbătă, după miezul nopţii, v-aţi dus la arhitectul Ştefan Vlad!

— Nu m-ara ’dus în casă. Doar până în apropiere.

— Până unde?

Lucia Simion s-a oprit nu pentru că n-ar vrea să declare adevărul, ci fiindcă nu ştie exact ce să spună.

— Am stat de partea cealaltă a trotuarului… după un copac.

Se întreabă dacă fata vorbeşte serios, dacă o poate crede. Întreabă fără să-şi ascundă un început de neîncredere:

— Cât aţi stat acolo?

— Până la unu noaptea.

„Oare de ce dă pe faţă acest amănunt? Ascunde ceva important? Vrea să mă deruteze? Este sinceră din nevoia de a recunoaşte totul?”

— Ce-aţi văzut?

— Musafirii.

— Se vedeau din stradă?

— Nu. Mi-am dat seama însă că Ştefan nu este singur.

„Ori spune aiureli, ori ţinea foarte mult la el”, îşi spune Radu.

— Aţi aflat cine l-a vizitat?

— V-am spus, familia Tomescu.

— Sunteţi sigură că nu erau la arhitectul Silvestru?

Faţa Luciei se descreţeşte o clipă, evidenţa celor ştiute îi dă siguranţă:

— La parter era întuneric. Lumina a ars până la plecarea soţilor Tomescu doar în apartamentul lui Ştefan. Sus…

Lucia se gândeşte la ceva, frământată, înainte de-a continua:

— De fapt, au ieşit amândoi până la poartă.

— La cine vă referiţi?

— Amândoi arhitecţii au condus familia, Tomescu…’ Domnul Silvestru a ieşit în curte alături de… Ştefan Vlad.

— La ce oră?

— Cam pe la unu.

— Cine v-a văzut?

A pus întrebarea repede, aşteptând cu atenţie, concentrat la maximum.

— Nimeni, răspunde uluită Lucia Simion.

— Sunteţi sigură?

Efectul dorit s-a produs, dar rezultatul nu micşorează alerta lui Radu.

Fata îl priveşte uimită. Dar asta nu-i modifică declaraţia.

— Poate totuşi v-a văzut cineva şi dumneavoastră nu aţi observat! stăruie Radu.

— Nu ştiu.

— Cit timp aţi rămas în faţa casei arhitecţilor după plecarea soţilor Tomescu?

— Am plecat aproape imediat.

— Aproape?!

— După ce doctorul şi soţia sa nu s-au mai văzut

— V-aţi dus apoi la Ştefan Vlad!

Radu n-a întrebat, a afirmat.

— Nu! spune Lucia uluită şi speriată. De ce credeţi asta?

Cum fata nu adăugă nimic, e nevoit să intervină's

— Ca să-i spuneţi că… a avut musafiri.

Nu adaugă: „fără să vă fi invitat41. Speră că Lucia Simion înţelege.

— M-am gândit o clipă să mă duc la el.

— Şi aţi renunţat?!

— Ştefan Vlad a intrat în casă împreună cu domnul Silvestru.

Radu nu pare convins.

— Nu mi-ar fi plăcut să fiu văzută de domnul Silvestru, continuă Lucia.

— Ştiţi unde ţinea arhitectul. Vlad cheia apartamentului?

Fata nu vede nimic rău în întrebare.

. – în cuierul din hol.

.

— Şi cheia de la intrare?

Lucia Simion e uimită.

— Nu ştiu.

— Cel care l-a atacat pe arhitectul Vlad nu a forţat uşile. Nici cele de la intrare.

— Credeţi că trebuia să ştiu unde se afla cheia de la intrare?

— Ana Suciu avea acces la una din cheile de la intrarea în vilă.

Fata e complet dezorientată şi-l priveşte speriată, totuşi o întreabă:

— Dumneavoastră aveaţi vreo cheie?

I se pare că exagerează. Dar răspunsul e cu totul neaşteptat:

— Aş fi vrut să am… sau să ştiu unde pot. găsi cheia lui…

— Pentru ce?

Fata nu e speriată, ci ruşinată:

— Ca să pot intra oricând la el.

Nu sfidează, nici măcar nu pare curajoasă făcând această afirmaţie.

— În noaptea aceea, dacă aveaţi cheia, intraţi?

:- Da… poate.

Nici cel puţin nu pare şocată, supărată de acest interogatoriu. E api'oape straniu, dar fata nu se comportă nici pe departe, ca şi cum ar putea fi câtuşi de puţin bănuită.

— Aţi observat ceva deosebii? Pe altcineva?

— Când?

— Stând… la pândă.

— Nu.

— Care era dispoziţia arhitectului Viad, în timp ce-şi conducea oaspeţii?

— Foarte bine dispus. Vesel.

În atmosferă intervine ceva nou. Radu simte lacrimile Luciei, o fracţiune înainte de a le vedea.

E ceva sacru şi dureros în stropii întârziaţi care se preling pe obrazul fetei.

CAPITOLUL DOISPREZECE

Merge încet fără să înţeleagă dacă a rămas tot timpul în această localitate, sau a plecat şi s-a reîntors. În ultimele şase luni s-a deprins cu tot ceea ce vecie în jur acum.

Doar că acel ceva neplăcut, neliniştitor s-a petrecut, şi schimbarea produsă îl stăpâneşte, chinuindu-l.

Acum simte nevoia să bea, să se îmbete.

Se îndreaptă spre micul bufet dintre cele două bulevarde.

Aici se oprea să bea o bere cât timp a lucrat la Eforie, Chioşcul ăsta familiar îl face să se simtă mai puţin chinuit.

A venit toamna, ceva s-a schimbat în jur doar într-o săptămână. Turiştii trec mai rar spre plajă.

Nu prea-i place compania oamenilor, fuge de ei, mai ales de cei care încearcă să i se bage-n suflet.

Dai' în staţiunea de pe litoral îi place mulţimea care însufleţeşte străzile.

Cele două bulevarde sunt aproape pustii, turismele nu se mai înşiră de-a lungul trotuarelor. Un vânt răcoros se rostogoleşte în jurul său, atribuindu-i plăcerea de-a bea bere.

Dar lui Mitică Panait nu-i vine să se ridice de pe scaun… să plece.

La vilă, sora lui Ştefan Vlad încearcă să se odihnească o orâ-două. De câteva nopţi femeia asta nu mai poate dormi.

S-a hotărât să mai ceară o sticlă. Ridică privirea spre ghişeu şi-l recunoaşte pe… Adrian! Stă cu spatele la el, nu l-a zărit, atent doar la sticlele sale de pepsi cola. Mai cere ceva, parcă o pungă de alune.

„Să-l strig sau să-l las în pace?;' se întrebă Panait.

Adrian nu l-a zărit, iar el a cosumat prima sticlă cu bere. Poate să se ridice repede şi să dispară în tăcere.

După o scurtă ezitare înţelege că i-ar place ca Adrian să-i ţină de urât. Nu-l strigă totuşi.

Este prea obosit şi măcinat de gânduri.

Aşteaptă, e sigur că va fi văzut, Adrian trebuie să se aşeze la una din mese. Nu sunt decât patru.

Într-adevăr, cu sticlele de pepsi în mâini, Adrian se uită după un scaun liber. Pare nehotărit, sunt multe locuri libere.

A ajuns cu privirea la Panait. Pare derutat.

— Ai şi ajuns? îi spuse în loc de bună ziua Adrian.

— Dar tu?

Ciudat din fire, Mitică nu e din cale-afară de curios. E mai mult surprins decât mirat că şi Adrian a ajuns la Eforie Nord. Nu-l întrebă mai mult. De altfel, Adrian s-a dezmeticit.

Se aşază pe scaunul gol de lingă Panait şi zâmbeşte protector. Încet, fără grabă, toarnă pepsi cola în pahare.

— Ştii că totuşi plec în străinătate?

Panait îl priveşte oarecum ciudat, aşteptând. Dar Adrian nu se grăbeşte să-l lămurească.

Tace şi zâmbeşte mai departe, uşor stânjenit.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Deja s-a obişnuit cu încăperea nu prea spaţioasă.

De când are mult de lucru nu-l mai interesează aspectul ei. Important pentru el este doar activitatea dintre aceşti pereţi.

Biroul nu mai înseamnă o cameră anostă, ci locul unde gândeşte, activează, există ca factor social activ. E adevărat că cele mai profunde gânduri ale sale nu se nasc aici. Ideile spontane şi valoroase i se nasc în autobuz, pe drum, pe malul mării sau înainte de culcare.

Radu se întreabă cum va ajunge să trăiască afectiv pe două planuri, fără ca acest lucru să se cunoască. Nu este o fire ascunsă, dimpotrivă, francheţea îl caracterizează. Dar ţine ca o parte din intimitatea sufletului să-i aparţină numai lui. Fără să aibă mania contrazicerii, fără să fie prea ambiţios şi voluntar, nu reuşeşte să urmeze cu fidelitate toate sfaturile şefului său. Şi asta în ciuda faptului că adesea îi cere ajutor maiorului Bureanu chiar şi în gând.

Dar Radu sfârşeşte prin a-şi expune şi punctul său de vedere' nu din vanitate ori prea multă personalitate, ci dintr-o pornire de sinceritate.

— Nae Oancea!

Vocea şefului său e gravă.

— Am înţeles.

— Mai este şi Panait Mitică.

Radu i se uită drept în ochi.

— Da.

— Era plecat sau nu din Eforie la ora atacului?

— Asta calculez şi eu.

— Să recapitulăm. La ce oră a ajuns duminică dimineaţa acasă?

— În jurul orei opt.

— Când a sosit în Gara de Nord personalul cu care a plecat din Eforie?

O clipă Radu nu răspunde, cutremurat de un gând.

— La cinci dimineaţa.

Maiorul reflectează la rândul său un timp şi Radu îndrăzneşte:

— Cinci nu e prea devreme pentru a bate la uşa mamei…

— Depinde.

— Panait a ajuns acasă la ora opt. Ne-a confinnat-o mama lui. Tot ea ne-a spus pe cine simpatizează, o doctoriţă tânără: Năstase Ileana. El, se pare, a făcut totdeauna tot posibilul să-i fie pe plac.

Aţi aflat ce-a făcut în Bucureşti între cinci şi opt dimineaţa?

— Mamei i-a spus că a stat la restaurantul gării şi apoi s-a plimbat în jurul casei în care locuieşte doctoriţa Ileana.

— Aţi verificat?

— Niciunul dintre ospătari nu-şi aminteşte de cineva care să semene cu Panait.

Tace. A omis un – amănunt. Speră că maiorul nu 5-a remarcat greşeala.

Şeful se gândea la ceva mai important.

— Să re verificăm firele de tergal. Aţi început să priviţi lucrurile de la simplu la compus?

— Încerc.

— Din cile ara înţeles i-aţi cunoscut pe toţi oaspeţii lui Vlad din seara odiosului atac.

— Da!

„Ce mult mă încurcă pluralul şefului, îşi spune Radu. Nu ştiu niciodată când se referă numai la mine, mai mult bănuiesc. Mi se pare într-una că se adresează şi altora”.

— Cred că e nefiresc sau, dimpotrivă, foarte complicat ca imul dintre musafirii de sâmbătă să fi făptuit crima.

— I-aţi tăiat de pe lista suspecţilor?

— Nu. Bineînţeles că nu.

Vocea lui Radu e obosită.

— Cred că i-am acordat prea mare atenţie lui Panait, conchise el aproape dezamăgit.

— Invitaţi-l aici şi aflaţi mai precis la ce oră a ajuns la

Bucureşti. Dar repede. Cu Nae Oancea aţi terminat?

Radu îl priveşte surprins.

— Ştiţi bine că nu…

— Eşti convins de sinceritatea mamei lui Panait?

— Da. Crede mult în băiatul ei. Deşi a făcut o mărturisire involuntară: aceea că a crescut un om ascuns, uneori sălbatic, căruia-i place hoinăreala…

*

* *

În staţiune mai sunt turişti şi, după soarele plajei tomnatice, unii se opresc totuşi la chioşcul cu băuturi.

Adrian voi'beşte stingherit. A adus pepsi cola, dar, evident, nu se simte lejer în compania lui Panait.

— Te simţi bine aici?

E uşor ironic, dându-i de înţeles lui Panait că se poate găsi ceva mai bun.

— Da.

Ar vrea să nege. Dar acceptînd neadevărul; a răspuns deja negativ.

Adrian îl priveşte îndoielnic, cu milă,

Panait pare liniştit. Doar ochii îi sunt tulburi, nesiguri, agitaţi.

— Vin des aici în deplasări. Vara e frumos. Dar iernile sunt grele şi-i multă muncă.

Panait urmăreşte distrat spusele celuilalt. E obosit şi se întreabă dacă ceva pe lumea asta merită strădanie.

— Nu ştiu dacă mă crezi, dar plecarea în străinătate nu mă mulţumeşte.

— De ce?

— Vreau să devin eu însumi mai întâi aici, în ţară. Încă nu m-am născut…

Adrian a uitat, parcă se.destăinuise unui om posac, când de fapt stă de vorbă cu un fost coleg de şcoală. Toarnă în paharele golite.

Mitică simte că băutura nu-l ajută azi la nimic. N-a devenit vesel, e din ce în ce mai obosit.

Totuşi speră că după alt pahar o să-i fie mai bine.

— Mă indispun arhitecţii. Să fie invidie? Ce crezi?

Curiozitatea lui Mitică se dezmorţeşte. Întinde iar mâna după pahar.

— M-am întâlnit nas în nas cu arhitectul Silvestru. Era, după câte ştiu. şeful lui Vlad. Dar Ştefan Vlad era mai fantezist, mai talentat.

Mitică e plictisit. Discuţia cu Adrian nu reuşeşte totuşi să-l înveselească.

— Puteam să fiu şi eu arhitect, adăugă Adrian.

Panait tace. E stăruitor Adrian în dorinţa de-a vorbi despre arhitectură.

— Acum mi se oferă bursă la Erlangen. Crezi că îmi foloseşte?

Apatia lui Mitică s-a frânt.

— Te îndoieşti cu adevărat?

— De ce te miri?

De data asta Mitică Panait e curios de-a binelea. Nu-şi mai simte oboseala, ezitarea lui Adrian e prea de tot. Aşteaptă. îi spune din nou celuilalt că nu-l crede.

— Nu mă crezi, pentru că nu ştii încă bine un lucru: omul trebuie să se regăsească în ceea ce face. Să aibă personalitatea sa.

— Aşa-i.

Mitică e brusc de aceeaşi părere, s-a liniştit, recunoscând.

— Renunţând la arhitectură, am pierdut momentul, l-am lăsat ca un prost să-mi scape.

— Iar eu părăsind Politehnica…

— Doreai să devii inginer?

Panait îl priveşte nehotărât.

— Poate.

Stă pe gânduri, puţin speriat, indispus.

— Poţi continua studiile şi acum, îl sfătuieşte sincer Adrian.

— Nu vreau.

— De ce?

„ – Ca să am personalitate.

— Ai mai multă, rămânând tehnician?

— Pot lucra în timpul liber… particular. De ce spui că

bursa din străinătate nu înseamnă foarte mult pentru tine?

Panait doreşte amănunte.

— Mă interesează o călătorie în Germania, adăugă Adrian. Mă preocupă cum lucrează alţii. Dar nu ştiu dacă am să devin mai mulţumit de mine.

Şi cum Panait îl priveşte străin, adaugă:

— Vreau să fiu sincer cu mine însumi indiferent unde locuiesc.

Mitică Panait încă nu şi-a revenit din surpriză, neştiind ce să creadă. Încă îşi mai închipuie că Adrian exagerează, deşi uneori pare sincer.

:- Intâi du-te! Pe urmă află dacă eşti nemulţumit.

— Ai dreptate! Poate cî o să-mi placă, se încurajează Adrian, dar am regretul arhitecturii.

— Asta am înţeles. Poate că şi eu o să folosesc garajul…

— Ce spuneai despre folosirea garajului?

— Eu?… Nimic… Vreau să ajut la finisarea unor garaje. Supliment bănesc… Ce vrei?

CAPITOLUL PAISPREZECEj

Radu e ruşinat de agitaţia.şi neliniştea sa, aproape nedumerit că în Urmă cu câteva zile se plictisea, doar răsfoind dosare în biroul maiorului.

Atunci avea timp să dea frâu moleşelii de la ora prinzului şi să facă observaţii asupra diferenţei dintre faţada clădirii şi camera în care lucra.

Năzuise ca amiaza să devină, treptat, o parte a zilei în care să dea randament maxim.

Preocupat, antrenat acum într-o anchetă dificilă, a ajuns în trei zile să se mire de timpul liber pierdut fără rost atunci. Gândurile îi sunt acum dinamice, incisive, înflăcărate, iar moliciunea amiezii i-a dispărut.

Astăzi o să renunţe la obiceiul să se plimbe înainte de-a sta de vorbă cu inginerul Nae Oancea.

Merge pe jos spre birourile şantierului şi gânduri multe se nasc pe această scurtă distanţă.

Desigur, ar fi nevoie de o plimbare mai lungă, pentru ca gândurile să i se orânduiască aşa cum ar vrea.

Poate că după convorbirea cu Oancea va lega mai logi’c datele adunate până acum. Mai ales dacă va reuşi să se plimbe puţin înainte de-a reveni la miliţie. Nu mult, doar câteva minute hărăzite meditaţiei care duce spre adevăr.

Nae Oancea e un individ nesimpatic. Nu vrea să ţină cont xle acest aspect. Nici Ştefan Vlad nu fusese prea iubit, totuşi avusese şi admiratori sinceri, aproape fanatici. Antipatizat de unii, extrem de admirat de alţii, Vlad a fost ceea ce se numeşte un tip ciudat. De altfel, din toate discuţiile purtate cu foştii prieteni a reieşit că Vlad era un tip original, inteligent, refractar, de un egoism bizar.

Radu Rusescu merge spre birourile şantierului fără entuziasm. Discuţia cu Nae Oancea nu-l atrage. Toate celelalte interogatorii le-a purtat cu interes. Şi-a făcut datoria, ştie că a fost obiectiv. Conversaţiile cu Silvestru, cu doctorul şi Sorină Tomescu, cu Lucia Simion i-au stârnit interes, chiar şi o anumită plăcere.

Simte că de astă dată va fi lipsit de o discuţie agreabilă.

Dar poate adevărul va avea de câştigat.

— Salut…

Silvestru e afară, în faţa clădirii administraţiei şantierului. L-a văzut, salutându-l primul.

— Ocupat tare?

Radu încearcă să pară natural, amabil, plin de bunăvoinţă. Deşi Silvestru s-a grăbit să-l salute, ghiceşte stinghereala, emoţi a şi chiar teama care se nasc la vederea sa.

— Ca de obicei.

Silvestru pare prost dispus, mai preocupat şi mai agitat decât fusese acasă la el.

„Oamenii sunt mai nervoşi şi mai grăbiţi la slujbă44, constată Radu.

— Îl pot vedea pe inginerul Nae Oancea?

A intrat direct în subiect, nu vrea să-i dea emoţii inutile arhitectului.

— Desigur.

Silvestru s-a înviorat, uşurat că locotenentul are

treabă cu altcineva. Politicos, aproape îndatoritor, îl pofteşte în biroul său.

Io

— Ar fi mai bine să nu se afle de vizita mea. Mă refer la salariaţi.

— Am înţeles.

Cu ceilalţi a discutat acasă. Timpul nu-i mai permite însă să procedeze în acelaşi fel cu Nae Oancea. Dar vrea s-o evite pe Lucia Simion. Il roagă pe Silvestru să nu-l conducă pe cit se poate în biroul său, ştie că-n anticamera inginerului-şef o va întâlni pe secretara sa, Lucia Simion. Se prea poate ca aceasta să-l fi prevenit pe Oancea, povestindu-i discuţia cu locotenentul de la miliţie. Însă nu doreşte ca fata să asiste cum e chemat fostul său logodnic să dea lămuriri asupra relaţiilor sale cu Vlad.

— Biroul arhitectului Vlad e liber. V-ar conveni?

— Da.

— Azi avem zi scurtă.

Silvestru e agitat.

— De câte ori îmi amintesc dă Vlad, nu mă pot linişti!

Reticenţa obişnuită i-a dispărut, ar vrea să se mărturisească, dar nu găseşte cuvintele potrivite.

Au ajuns în încăperea pustie care-i servise drept birou lui Ştefan Vlad.

Radu se simte el însuşi apăsat, tulburat. Are impresia că ceva din personalitatea lui Ştefan Vlad, o parte din gândirea şi viaţa lui trăiesc, roiindu-se-n cameră.

Silvestru ridică precipitat receptorul telefonului căutând o ieşire din emotivitatea care-l răvăşeşte. Ii caută pe Oancea, ca şi cum el însuşi ar avea nevoie de el.

— Sunt din ce în ce mai zdruncinat. Nu-mi iese Ştefan din cap! repetă automat.

În general, lui Silvestru îi trebuie oarecare timp pentra a se adapta cu cineva, şi încă de lî miliţie. Acum vrea să se spovedească. Momentul primei ezitări a trecut. Parcă se bucură că tocmai anchetatorului îi poate spune ceea ce simte.

— Credeam că sosirea Corinei va schimba lucrurile.

Radu nu-şi aminteşte cine e Corina, dar îşi închipuie că e soţia lui Silvestru, plecată la Predeal în momentul tragediei din vilă.

— Când am văzut-o intrând în casă-cu copiii, mi-a fost mai uşor. Dar numai pe moment.

S-a oprit, are impresia că nu se exprimă bine, că nu relatează exact starea sa sufletească.

— A doua zi coşmarul a reînceput.

Nu găseşte alte cuvinte.

Radu vrea să răspundă ceva, dar tace, are şi el nedumeriri prea multe. Privirea sa a devenit însă aproape blândă şi-i oferă arhitectului zbuciumat căldura ochilor expresivi, care inspiră încredere şi seriozitate.

Bătaia din uşă, anunţându-l pe Oancea, îl forţează pe Silvestru să-şi impună stăpânire de sine şi oarecare prestanţă.

Inginerul Nae Oancea e un bărbat înalt, voinic, foarte brun, aproape frumos. Are trăsături rotunde, dar ferm masculine.

— M-aţi chemat?

Niciun muşchi nu se mişcă pe faţa noului-sosit. Dă impresia că e stăpân pe sine, este foarte rece, poate nepăsător, indiferent.

— O să discutaţi cu tovarăşul locotenent Rusescu de la miliţia judiciară.

Nicio urmă de amabilitate nu apare pe chipul inginerului. In ochi nu-i străluceşte dram de bunăvoinţă. Se întoarce ţeapăn şi grav spre Radu:

— Poftiţi!

Se oferă distant, neimpresionat, rezervat.

Lui Radu nu-i displace dârzenia acestui bărbat. Niciodată nu i-au plăcut cei care, auzind de miliţie, devin din cale-afară de îndatoritori şi amabili, aproape slugarnici. Bunăvoinţa, fără podoabe ieftine, e suficientă.

Io.

— Va las.

Silvestru.se retrage grăbit să scape de ceva, ele care se va despovăra anevoie.

— E vorba de arhitectul Ştefan Vlad, începe Radu.

Oanoea tace, aşteptârid. Ştie că Ştefan Vlad a fost atacat de cineva, tot ţinutul a aflat.

— L-aţi cunoscut? întreabă Radu.

— Lucram la aceeaşi instituţie, unde vă aflaţi şi dumneavoastră acum.

Se pare că Oancea nu face pe distantul ca să-şi ascundă emoţia. Este cu adevărat un tip rece, nesentimental.

— Să înţeleg deci că l-aţi cunoscut bine?!

— Da, l-am cunoscut când exista printre noi.

Vocea inginerului are o intonaţie care-l surprinde pe Radu. Un fel de indiferenţă de care nu se jenează. Vocea lui are nuanţe dispreţuitoare, ironice, lipsite ele căldură în ci rcumstanţa dramei.

— Bine?

Radu a devenit autoritar, aproape tăios.

— Fosta mea logodnică l-a cunoscut mai bine.

Oancea nu mai este ironic.

Pentru prima dată în glasu' inginerului Nelu Oancea răzbate un fel de autooompătimire.

— Cred că sunteţi informat.

În ochii inginerului se poate descifra ceva ce s-ar putea numi amărăciune. Cuvintele i-au răsunat egale, fără tendinţă de bravare.

— Aţi fost logodit cu domnişoara Simion?

— Da. Urma să ne căsătorim.

— O cunoaşteţi bine, deci.

— Credeam că o cunosc.

Tac amândoi. Chiar şi lui Radu îi e greu să intervină prea brusc.

— Ştefan Vlad mi-a dovedit că n-am cunoscut-© bine. Şi mi-a stricat planurile…

Această destăinuire directă, de neaşteptat ia un om rece, îl stânjeneşte pe Radu.

— Sâmbătă 1 septembrie l-aţi văzut?

— Nu. Întâmplător nici chiar la serviciu. Credeţi că eu l-am atacat?

Este primul care-i pune întrebarea deschis. Toţi ceilalţi pe care i-a interogat ştiau doar că bănuiala planează şi asupra lor, că figurează numai pe lista suspecţilor.

Tot timpul le simţise teama, suspiciunea. Percepuse şi această întrebare: „Credeţi că l-am atacat eu?” dar indirectă, ocolită, tacită.

„Asta pentru că ceilalţi se ştiau mai presus de orice bănuială? Nae Oancea ştie că poate fi, că are motive mai mari decât ceilalţi să fie suspectat?!”

— Încă nu…

Neplăcuta răceală se accentuează în comportarea lui Oancea, chiar şi o anumită aroganţă.

— Cred că aş fi fost în stare s-o fac.

„Dacă-i o simplă bravură, pronunţată totuşi fără; ră,‘ este cu atit mai sinistră”.

— Dar de ce n-aţi făcut-o?

— Nu merita.

— V-aţi gândit la posibilitatea îndepărtării lui Vlad din calea Luciei Simion?

— Oricare în locul meu s-ar fi gândit…

— La asasinat?

— La înlăturarea lui Vlad.

— Indiferent cum?

— Poate.

— V-aţi gândit şi la crimă?

— M-am gândit.

Dezinvoltura lui Oancea îl derutează. Inginerul e sincer şi sfidător, iar emfaza şi răceala lui nu-l fac să se simtă bine. Oancea îşi permite mai multă francheţe decât ceilalţi. Poate e şi mai puţin rafinat, mai lipsit de diplomaţie. Radu nu se regăseşte pe sine însuşi prea uşor stând de. vorbă cu omul acesta. Însă trebuie să se deprindă să aibă tonul optim, să şi-l formeze în orice împrejurare, cu oricine ar discuta.

— Aţi adus discuţia foarte la obiect,

— Dacă m-am gândit să-l omor pe Ştefan VLad, credeţi că l-am şi ucis?

— Nu. Dar vreau să-mi dovediţi că n-aţi făcut-o! Vocea i-a devenit gravă, mai rece decât a lui Oancea.

Adaugă:

— Cit se poate mai concret.

— Am să încerc.

— Face o pauză şi poate pentru a se convinge pe sine însuşi să nu se lase impresionat, intimidat de brusca severitate a lui Radu, adaugă:

— Din păcate, nici acum nu consider nenorocirea lui Ştefan Vlad o mârşăvie…

— Vă daţi seama ce afirmaţie faceţi?

— Sunt oameni cărora le prezici o moarte năprasnică. Vacea inginerului a devenit mai moale, dă impresia că vrea să se explice, să fie înţeles.

— Dumneavoastră nu l-aţi cunoscut pe Vlad, spune. Nu mai e sfidare în vocea inginerului, ci ceva ce seamănă a scuză.

— Eu, da, cu toate că prea mult n-am discutat cu el, şi mai ales niciodată în afara orelor de serviciu.

Nu mai foloseşte vocea rece de la început, dar rămâne ferm, inflexibil.

— Ştiu însă aproape totul despre Ştefan Vlad.

— Adică?!

— Era calculat, egoist?.:

— Concret! Ce înţelegeţi prin egoist? E o trăsătură care se poate atribui aproape oricui.

— Lui mai mult decât celorlalţi.

— Vreţi să mă faceţi să înţeleg?

— Se preocupa doar de ceea ce îl interesa direct, ocolea problemele ce-i dădeau bătaie de cap, dorea să se afirme, protesta mult eind ceva îl nemulţumea, se izola, era nesociabil…

Interesat de psihologia victimei, Radu devine nerăbdător să afle cit mai multe amănunte. Neţinând cont de mimica locotenentului, Oancea continuă:

— Folosea tot timpul liber în scopul intereselor sale personale.

— Cum?

— Scria o lucrare, mi se pare teza de doctorat.

— De unde ştiţi?

— S-a aflat. Nu ştiu numai eu.

— Sunteţi intelectual! Pentru prima dată aud că pregătirea unei lucrări de doctorat înseamnă egoism.

Deşi a stabilit că el nu trebuie să-şi exprime vederile, ci doar să-l facă pe celălalt să şi le dezvăluie, Radu nu s-a putut stăpâni.

— Fugea de la serviciu… să lucreze acasă? îl întrebă Radu pe Nae Oancea.

— Ar fi fost prea de tot! Nu s-ar fi pretat!

„Oare îl interesează dizertaţia lui Ştefan Vlad?” se întreabă Radu.

1 se pare că inginerul insistă asupra acestei preocupări a fostului arhitect.

— Abordase un subiect interesant în teza sa?

— Habar n-am!

Radu stă o clipă în cumpănă, apoi urmează:

— Totuşi, pe cineva a interesat lucrarea lui Vlad.

Oancea aşteaptă şi deşi greu perturbabil pare uşor nedumerit.

— Lucrarea a dispărut.

Licărul uimirii răzbeşte în ochii inginerului câteva clipe. Mirarea i-a înfrânt închistarea şi echilibrul rece, distant.

— Credeţi că din cauza asta…’

Oancea nu spune mai mult. Dar e suficient.

— Ce altceva neobişnuit mai făcea arhitectul Vlad? îl întrerupe brusc Radu, dând impresia că ştie mai mult decât arată, dar nu vrea să trădeze. Asta doreşte.

— Ţinea cont doar de dorinţele sale.

— Explicaţi-vă!

— Atitudinea faţă de Lucia…

A redevenit omul de la început. În cuvintele sale nu e doar supărare, e acuzare, imputare.

„Priveşte lucrurile mai mult din punct de vedere al relaţiilor sale personale, îşi spune Radu. Dar trebuie să recunosc că faţă de el, Ştefan Vlad n-a fost corect”.

— Nu s-a grăbit să se însoare cu ea, se pare că nici nu avea de gând…

Dincolo de ironie, Oancea e revoltat, îndurerat şi jignit.

„Poate că aici e un. punct slab unde merită să se insiste”, dar deocamdată Radu trece mai departe:

— Ce-mi mai puteţi spune despre Ştefan Vlad?

— Avea idei personale chiar şi profesional.

— Anume?

— Unii îl socoteau plin de fantezie. Eu aş spune că era cam năstruşnic în idei… Ca să nu spun altfel.

— Ce puteţi reproşa ideilor-sale?

— Erau total neeconomicoase.

— Deci se poate spune că era lipsit de simţ practic.

— Numai că el îşi închipuia că are dreptate.

Radu arc impresia că Ştefan Vlad e ascuns în fostul său birou şi ascultă. În acelaşi timp i se pare că şi lui Oancea i-ar fi făcut plăcere în mod deosebit să fie auzit de Vlad, vorbind aşa cum vorbeşte, tocmai în camera aceea.

— Se considera superior celorlalţi, urmează Oancea rechizitoriul. ca şi cum Vlad trebuie acuzat şi nu cel care-I atacase. Chiar şi eând încerca să devină comunicativ rămânea rezervat. Mereu voia să dea de înţeles că se deosebeşte de restul oamenilor prin ceva.

r-Din aceas tă cauză avea duşmani?

— Unora nu le era prea simpatic. Dar eu nu l-am iubit, chiar pot afirma că l-am urât uneori. Alţi duşmani de-ai lui nu cunosc.

Categoric şi franc, Oancea e greu de înfruntat.

— Afirmaţiile dumneavoastră merită să fie luate în seamă.

— Totuşi nu eu l-am atacat. Deşi de câteva ori mi-a venit s-o fac.

Inginerul Oancea parcă a stat de când lumea.de vorbă cu organele de miliţie. Nu lasă să se bănuie un dram de emoţie.

Radu nu doreşte să înspăimânte pe nimeni. Dar trebuie să înveţe să domine în discuţie orice fel de caracter

şi în special oamenii aspri, ursuzi, neemotivi, sfidători.

— Ce-aţi făcut sâmbătă seara?

— Sâmbătă? Da… Era normal să aj ungem aici.

A spus-o fără ironie, cu resemnare.

— Întâmplător nu l-am văzut deloc pe arhitect în ziua aceea,

.

— Cum vă susţineţi afirmaţia?

— Pot s-o susţin uşor.

— Din fericire.

Inginerul tace şi Radu simte că celălalt nu vorbeşte un timp pentru a-şi aduna cât mai bine argumentele.

— Sâmbătă am fost la Constanţa în interes de serviciu. Ceva urgent, ivit vineri aproape de sfârşitul programului. Nu era de amânat pe luni. Se poate verifica.

— La ce oră aţi plecat?

— La şapte fix am ajuns în biroul inginerului-şef unde am stat cam aproximativ un sfert de oră. Pe arhitectul Ştefan' Vlad nu l-am văzut la sosire şi nici la plecare, în schimb, după-amiaza am întâlnit-o pe domnişoara Lucia Simion. Dacă asta vă poate fi de folos!

„Să-l fi prevenit fata?" se întreabă Radu.

— Aţi întâl nit-o intimplător?

Inginerul Oancea este uşor derutai şi fisticit.

— Nu chiar.

Oancea ezită, n-ar vrea să spună mai mult, dar continuă:

— I-am telefonat.

— De ce?

— Voiam s-o umilesc… Ştefan Vlad pleca în concediu trei-patru zile. Şi înţelesesem, adică eram sigur că n-o va lua şi pe ea.

E straniu cum cineva nesentimental poate fi atât de sincer. Oancea nu mai e deloc ironic. Vorbeşte cu obidă, afectat. Din duritatea de la începutul discuţiei n-au rămas decât francheţea şi lipsa de teamă.

— Ce doriţi să mai aflaţi?

E la dispoziţia lui Radu. A rostit întrebarea politicos*

dar sigur pe el.

— Nu mă interesează de ce v-aţi întâlnit cu domnişoara Simion, dar…

Oancea înţelege greşit ezitarea locotenentului.

— Vlad nu avea prea mare nevoie de ea. Am încercat s-o întâlnesc eu… să-i spun…

„Curioasă, aproape neverosimilă sinceritatea omului acesta rece, cinic44, gândeşte Radu.

— La ce oră?

— I-am telefonat la opt seara. Am vrut să mă asigur dacă este sau nu cu arhitectul. Dar Ştefan Vlad nu avea nevoie de ea în seara aceea.

— V-aţi dus la ea?

— Nu, ne-am întâlnit pe o bancă în parc. Ca liceenii. Şi nu cred să ne fi zărit cineva, vreo cunoştinţă. Poate am fost văzuţi, dar n-am observat.

— La ce oră v-aţi despărţit?

— Cam pe la miezul nopţii. Am condus-o până în faţa casei sale.

— Dumneavoastră când aţi ajuns acasă?

— La treizeci de minute după miezul nopţii.

Radu tace. Vrea să formuleze cât mai tactic întrebarea următoare.

Dar nu e nevoie. Inginerul continuă cu un zâmbet uşor maliţios:

— Din fericire pentru mine, părinţii mei aveau musafiri. Locuim împreună. Existau şase persoane, şase oamer care pot confirma că am ajuns acasă cam la treizeci de minute după miezul nopţii.

— Cit au stat musafirii.la dumneavoastră acasă?

— Până pe la două şi jumătate noaptea.

„Arhitectul Ştefan Vlad a fost atacat în jurul ore două noaptea”.

— V-aţi condus cumva oaspeţii la plecare?

— Erau invitaţii tatălui meu. I-am însoţit până Îs poartă.

— Îi puteţi numi?

— Se înţelege.

Şi Oancea numeşte şase persoane, cărora Radu le notează numele.

— În afara părinţilor dumneavoastră mai locuieşte cineva în clădire?

— Nu.

— Pe Lucia Simion aţi condus-o până în faţa porţii?

— Am precizat.

Radu vrea să-l întrebe: „Lucia Simion a intrat în casă?” dar ezită.

— Aţi venit direct la locuinţa dumneavoastră?

— Direct.

„Trebuie să verific”.

— Vă mulţumesc!

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Radu ii aşteaptă pe maiorul Bureanu.

Îşi adună observaţiile scrise pe o bucată de hârtie.

Panait Dumitru.

Închide ochii şi-şi lasă gândurile să se liniştească. Nu vrea să forţeze raţiunea. Aşteaptă orânduirea liberă a ideilor. Se minte spunându-şi că nu e grăbit, pentru ca panica să nu-i modifice judecata.

Pe coala din faţă scrie doar numele celor care pot fi deocamdată bănuiţi.

Panait cunoaşte bine vii a arhitecţilor, dar lipsise în momentul atentatului asupra lui Ştefan Vlad din localitate.

Dintre toţi, Panait pare cel mai interesat să aibă o diplomă, numai că n-ar fi putut s-o folosească imediat şi mai mult ca sigur n-ar putea s-o folosească vreodată. Doar s-o comercializeze…

A fost văzut urcându-se în personalul de 22, 30 noaptea şi plecând din localitate. Dar nu a aflat cum – şi-a petrecut timpul în Bucureşti de la cinci dimineaţa până la ora opt. După cum se ştie, niciunul dintre chelnerii restaurantului gării nu l-a văzut, deşi Panait a afirmat că a stat în localul acela, consumând o gustare şi cafea.

Panait nu s-a lăudat nimănui vreodată, inclusiv doctoriţei Ileana Năstase, că va ajunge cineva într-o zi. Dacă ar fi avut cu ce să se laude, ar fi făcut-o în faţa fetei

ce-o iubea. Ar fi adus argumente convingătoare care să-i mărească şansa de-a fi iubit, la rându-i, de Ileana Năstase.

Radu deschise ochii şi scrise sub numele lui Panait:

Silvestru Ion.

Un personaj eclipsat în ultimul timp de Ştefan Vlad. Să lucrezi zece am în acelaşi loc şi apoi să te trezeşti umbrit de cineva sosit doar de câteva luni nu e plăcut. Asta-i şi mai dureros când rivalul este un prieten. Şi apoi Ştefan Vlad s-a insinuat în locuinţa Silveştrilor numai pentru că îi plăcuse vila aceea mai frumoasă dintre toate vechile clădiri ale staţiunii. Ocupase fără jenă două camere, în timp ce la parter familia Silvestru, alcătuită din patru persoane, rămăsese să trăiască doar în două încăperi separate prin glasvand. Mica odăiţă de trei metri pătraţi de lângă bucătărie şi scara de serviciu, unde dormea băiatul Silveştrilor, aproape că nu se putea pune la socoteală. E adevărat că aşa h'otărâse şi familia Silvestru, preferase să locuiască la parter ştiind că în curând se vor muta într-o locuinţă proprietate personală. 'Singura încăpere de la etaj la care nu renunţaseră decât parţial era baia. O foloseau în comun foarte rar.

Silvestru avea destule motive să nu-l simpatizeze pe Vlad. Rămăsese în noaptea atentatului de crimă singur în aceeaşi locuinţă cu victima. Avea mărturia Luciei Simion eare-i văzuse intrând amândoi în vilă la unu noaptea, după ce-au condus familia doctorului Tomescu, veseli, uşor ameţiţi.

Că nu-l credea nimeni în stare pe arhitectul Silvestru de o astfel de faptă nu însemna nimic. Dar oare ar fi săvârşit-o în împrejurări eare-l puteau acuza atât de direct?

Doi martori, Sorina şi Victor Tomescu, cei mai buni prieteni ai săi, declaraseră că părăsiseră vila la ora unu noaptea, lăsându-i împreună pe cei doi arhitecţi.

Silvestru Ion nu numai că nu-şi aranjase un cât de neînsemnat alibi, dar se lăsase vizat, total neputincios.

Radu scrie mai departe sub numele arhitectului Silvestru:

Tomescu Victor.

A fost văzut de către Lucia Simion părăsind vila împreună cu soţia sa. Cei doi soţi habar n-au că au fost văzuţi. Este adevărat că fata n-a rămas lângă locuinţa arhitecţilor decit câteva minute după plecarea familiei Tomescu. Aceştia s-ar fi putut reîntoarce?

Scurtă bătaie în uşă.

— Salut!

Locotenentul Atanasiu intră in birou.

— Mă cheamă şeful?

— Mergi la comandant.

Atanasiu se aşază pe un scaun, preocupat.

— Cred că urmărim tipul degeaba.

— Mi-ar place să-i cunosc psihologia.

— Nu ţi-ar strica!

Atanasiu e puţin jignit, în acelaşi timp vrea să fie înţelegător.

— Eşti psiholog. Te ocupi de sufletele tuturor bănuiţilor. Noi te ajutăm.

Ti dă de înţeles că el are o experienţă mai bogată.

Lui Radu nu-i trece prin gând să se supere şi nu se simte câtuşi de puţin ofensat.

Solicită într-una ajutorul celorlalţi ştiind că este un începător. Cit priveşte punctul său de vedere e altceva. Nu vrea să impună, dar doreşte adevărul şi luptă să nu greşească.

Şi dacă…

Uşa se deschide, silueta masivă a maiorului Bureanu pătrunde în birou.

Feţele celor doi se schimbă. Atanasiu are ceva de şcolar, căruia ridicarea în picioare la intrarea profesorului i-a intrat în reflex.

Ochii lui Radu sunt mai mari ca de obicei. Se simte ca atunci când se prezenta la examen cu materia nesistematizată. Nu vrea ca şeful să vadă pagina cu numele înşirate unele sub altele. Mai are de adăugat altele, daimai ales raţionamente. Coala de hârtie este maculatorul, ciorna gardurilor sale. Nu-i place să-şi

dezvăluie improvizaţiile.

Dar tocmai fila albă de pe birou atrage atenţia maiorului. r’„

O priveşte de la distanţă, scrutând chipul lui Radu.

— Lucraţi?

Radu tace aşteptând, nu ştie cu ce să înceapă.

Maiorul citeşte de departe primul nume de pe lista lui Radu. Pe chipul său plin, gravitatea se împleteşte cu dorinţa de-a privi cazul din toate punctele de vedere, de-a nu omite nimic.

Se întoarce spre Atanasiu:

— Unde şi-a petrecut Panait duminică primele trei ore în zori, la Bucureşti?

— Cei de la restaurantul gării nu l-au văzut.

— La ce oră se schimbă tura de noapte?

— La şapte.

— S-a stat de vorbă şi cu tura de dimineaţă?

— Da. Cu o singură excepţie… Unul dintre ospătarii de duminică dimineaţa era liber în ziua eând organele noastre…

— Luaţi legătura cu Bueureştiul, să fie interogat şi acest ultim ospătar. Urgent!

— Am înţeles.

— Vreu să ascult discuţia de azi-dimineaţă, se adresează maiorul lui Atanasiu.

Nu remarcă nimic suspect, dubios în cele auzi te.

— Ce garaje construieşte Panait?

Radu este curios.

Întrebarea nu-l irită nici pe celălalt.

Atanasiu pare chiar dispus să se oprească şi el asupra acestei chestiuni, în măsura în care urmărirea lui Panait i-ar fi revenit.

Maiorul schiţează un zâmbet indulgent spre Radu, o favoare parcă. Înţelege sârguinţa tânărului – care se pierde în tot felul de amănunte.

— De ce îţi atrage atenţia?

— Se pare că Panait nu a lucrat nicăieri pe aici la finisarea unor garaje.

Radu se opreşte, controlându-şi încă o dată logica în minte. Maiorul tace, aştepiând.

— Singur a afirmat că la Eforie a câştigat mai bine decât în oricare alt loc, confirmă Atanasiu. Cât despre foloasele aduse de participarea la o asemenea muncă…

Radu îşi continuă nedumerirea cu voce tare:

— Poate că altă dată şi-n altă parte…

— Observaţie logică din punct de vedere psihologic, îi răspunde maiorul. Nu ştiu însă în ce măsură este pe de-a-ntregul folositoare elucidării cazului nostru.

Se opreşte, privind drept înainte. In ochi se citeşte dorinţa de-a se impune, dar mai ales'convingerea că are dreptate.

— Am pierdut şi aşa prea mult timp cu Panait. Şi asta pentru că aţi făcut o observaţie raţională.

S-a întors spre Radu, care aşteaptă, dorind din tot sufletul ca lucrurile să se limpezească.

— Aţi remarcat că Panait a luat trenul de la Eforie Sud. Restaurantul „Vraja mării", unde Ştefan Vlad a stat până în jurul orei'zece împreună cu prietenii săi, se află în apropierea gării. Ne-anr permis să-i urmărim îndeaproape traseul acestui Panait pentru câteva considerente: vila arhitecţilor se află la Eforie Nord nu prea departe de ghiol. În mod sigur, Panait a plecat cu trenul din Eforie Sud. Cunoştea bine vila arhitecţilor. Ar fi putut să coboare la Eforie Nord, să-l pândească pe Vlad şi să-l lovească.

— Am formulat numai teoretic această ipoteză.

— Am acceptat-o. Şi faptul că cei din restaurantul Gării de Nord nu şi-l aminteau pe Panait m-a făcut să solicit colaborarea locotenentului Atanasiu. Am să-l rog să ia din nou legătura cu Bucureştiul, pentru ospătarul cu care nu s-a stat încă de vorbă.

— Aş dori totuşi să vorbesc cu Panait, îndrăzneşte Radu.

— Asta, negreşit. Despre Nae Oancea ce-ai aflat 7

Radu se opreşte.

„Nu mi-e plăcut să suspectez pe cineva numai după lucruri de suprafaţă. Nici nu trebuie. M-aş jena de mine

însumi dacă aş face-o. După părerea mea fiecare individ are în el ceva omenesc, o înclinaţie bună, o însuşire pozitivă…

Rămâne real însă faptul că viaţa unui om a fost ţinta unui atac neaşteptat.

„Iar eu trebuie să aflu înclinaţiile morbide a aceluia care a fost în stare să săvârşească o faptă josnică, să fac să-şi primească pedeapsa ce i se cuvine”.

— Sunt câteva date care merită atenţie, spune la un moment dat Radu.

Vrea să fie laconic, practic, să judece conştiincios pornind de la simplu la compus. Aşa cum procedează maiorul.

Nu vrea să fie subiectiv.

Inginerul Nae Oancea nu i-a plăcut, dar se teme că la această antipatie a contribuit tonul şi felul în care s-a comportat acesta cu el, ca anchetator.

Orice om, el însuşi, e sensibil la comportarea celorlalţi. N-ar putea spune că Oancea l-a sfidat. Însă a afişat mai mult decât răceală şi duritate faţă de amintirea victimei. Radu ar avea motive să fie chiar şi subiectiv. De aceea nu relatează nimic despre sentimentele personale ale lui Oancea faţă de Vlad.

— Nae Oancea a stat de la nouă până aproape de miezul nopţii cu Lucia Simion.

— Unde?

— În parc.

— După ce-au fost logodiţi şi…

Maiorul e aproape sardonic.

— La fată acasă n-a fost şi nici ea la el.

Maiorul Bureanu are expresia celui care lasă o chestiune neterminată pentru a se apuca de altceva.

gl – Unde a greşit Ştefan Vlad 1

— Ce-au făcut după miezul nopţii?

Radu, după o scurtă reflectare, începe cu Oancea:

— Inginerul a lăsat fata în faţa porţii casei ei. Pretinde că s-a întors imediat la locuinţa lui. Aveau musafiri. Locuieşte împreună cu părinţii săi.

— Ce fel de musafiri?

Radu îşi aruncă ochii pe listă.

— Nu i-am verificat.

La ce oră au plecat?

— Două şi jumătate noaptea.

.

— Inginerul n-a plecat cu niciunul dintre oaspeţi?

— Pretinde că nu.

— Putea să se ducă la vila arhitecţilor după plecarea invitaţilor.

— M-am gândit şi eu.

— Poate că s-a reîntâlnit cu Lucia Simion. Ea cunoştea bine interiorul vilei.

— Fata a făcut câteva referiri demne de reţinut.

Vrea să fie sincer, dar se teme că dă o interpretare personală evenimentelor, discuţiilor avute eu prietenii lui Ştefan Vlad.

— S-a prefăcut că intră în casă la ea. L-a lăsat pe inginer să se depărteze. După aceea s-a dus şi a pândit vila în care locuia Ştefan Vlad.

Maiorul îl priveşte cu o figură greu de definit chiar şi de Radu. Neîncredere, aşteptare, stupefacţie, surprindere, reproş?

— Interesant!

Doar atâta spune, dar cită semnificaţie are euvintul ăsta!

— Voia să ştie ce face Vlad. A zărit lumină în camera de primire a arhitectului în timp ce se întorcea acasă cu Oancea. Ştia că Vlad trebuia să plece pentru câteva zile. Îşi luase rămas bun de la ea. „Cine era la Vlad la ora aceea?” este o întrebare firească pentru Lucia Simion, îndrăgostită sincer de arhitect.

Atanasiu aştepta şi el’ cu uluire, neîncredere şi mirare. Maiorul Bureanu era din ce în ce mai atent.

— Da! Lucia Simion a ţinut cu adevărat la Vlad. Dar era umilită, jignită…

Radu reflectă la ce anume trebuia să măi adauge”.

— Jignită că nu se afla in locuinţa lui Viad în seara

aceea? întrebă maiorul. – _

— Şi pentru asta. Amănuntul îi dovedea încă o dată că Ştefan Vlad nu-i acorda atenţia pe care ea o dorea.

— Reuniunea din casa arhitectului a avut, din câte am înţeles, un caracter inopinat. Vlad s-a gândit să-şi poftească prietenii la el după ce s-au ridicat de la masa de la restaurantul „Vraja mării”. Nu aranjase dinainte vizita la el acasă.

„Maiorul are multă dreptate41, gândeşte Radu Rusescu.

— Lucia Simion nu avea de unde să ştie. Voia să afle pentru ce nu doarme Vlad la ora aceea.

— Şi a aflat?

— A pândit intrarea vilei. Şi-a dat seama că Vlad avea oaspeţi. Dorea să ştie negreşit cine sunt.

— Unde a stat?

— După un copac.

— E tot ce-avea de gând?

— Atât mi-a mărturisit.

Simte cum aşteaptă de la el un amănunt nou, revelator.

— Din păcate, fata n-a reuşit să afle prea multe. Mă refer din punctul nostru de vedere…

— Adică?

— Declaraţia ei a confirmat întocmai ceea ce ştiam dinainte. In jurul orei unu familia Tomescu a părăsit vila. Cei doi arhitecţi, care locuiau în aceeaşi clădire, au condus-o până la poartă şi s-au reîntors în casă.

— Împreună?

— Fireşte.

Fata a văzut şi pe altcineva în casa arhitecţilor?

ll.

— Nu.

— Foarte important.

— Lucia Simion a plecat imediat ce familia Tomescu s-a îndepărtat.

— Crezi că în intervalul dintre unu şi două noaptea altcineva a intrat în vila arhitecţilor?

— Poate că cineva se afla deja acolo…

— Riscant.

— Am formulat o simplă ipoteză.

— Da. Consideraţi că l-aţi interogat suficient pe arhitectul Silvestru?

Radu simte că are îndoieli. Şi n-ar vrea.

— Am stat mult de vorbă cu arhitectul Silvestru. Mi-e greu să spun dacă şi destul. Dar atunci când am terminat convorbirea cu el. credeam că am aflat foarte mult.

Face o pauză şi-şi cercetează impresia rămasă după discuţia cu Silvestru:

— Am avut convingerea că mai mult nu puteam afla de la el.

— O mai păstraţi?

Radu îşi priveşte circumspect şeful. Acum chiar că se îndoieş te de sine însuşi.

.Să nu fi auzit Silvestru chiar nimic, niciun zgomot suspect în apartamentul de sus? se întreabă. Nu am prea multe dubii in privinţa lui, dar nici garanţii totale nu pot du”.

— Întrucâtva.

Maiorul Bureanu stă pe gânduri. Cântăreşte răspunsul primit. Cil anume e siguranţă şi cit prudenţă in acel „întrucâtva” rostit de Radu?

— Sunteţi sigur că Oancea nu s-a dus., după plecarea oaspeţilor părinţilor săi. spre vila arhitecţilor?

Şi după o recapitulare a gândurilor. maiorul adaugă:

— Aţi interogat oaspeţii părinţilor săi?

— Încă nu. De-abia îm terminat discuţia cu inginerul Oancea.

Şeful a înţeles. Ceva îl nemulţumeşte totuşi.

— Secretara arhitectului Silvestru a plecat acasă de îndată ce familia Tomescu s-a îndepărtat de vila arhitecţilor? *L*

— Aşa mi-a declarat. Deşi nu era obligata.

Întrebarea maiorului pluteşte în aer.

„Cum adică nu era obligată? Ce vrea să spună locotenentul?”

— Se pare că nimeni n-a văzut fata în. timp ce pândea vila arhitectului. Mă întreb dacă, ştiindu-se implicată în atacul asupra lui Vlad, Lucia Simion mi-ar fi spus că în noaptea aceea a stat singură o oră sub fereastra victimei…

— Poate că totuşi cineva a zărit-o. Şi ea ştie. A spus puţin, să ne facă să credem că nu are mărturisiri mari de făcut. Să raţionăm exact cum raţionaţi acum dumneavoastră.

„Şi dacă are dreptate?” îşi spune Radu, privindu-şi şeful cu gravitate şi jenă faţă de sine însuşi.

Figura gravă a subalternului său îl liniştеşte pe maiorul Bureanu. Mai mult, îl stimulează fără a părea fals generos.

— Aţi obţinut informaţii foarte preţioase.

Se întoarce spre Atanasiu:

— Şi dumneavoastră la fel.

De obicei interiorizat şi reţinut, fără gesturi de prisos, maiorul Bureanu îşi plimbă, agitat, stiloul în jurul agendei:

— Staţi de vorbă cu fiecare dintre cei care au fost la Oancea acasă în noaptea de 1 spre 2 septembrie, sâmbăta trecută.

După ce-i adresează aceste cuvinte lui Radu, îl priveşte pe Atanasiu. Ca şi cum prezenţa acestuia i-ar corela mai bine elementele adunate până atunci, continuă:

— Puteţi vorbi şi cu Mitică Panait. Am pierdut ceva timp cu el, fără să aflăm unde şi-a petrecut trei ore în zorii zilei de 2 septembrie. Întâmplător, individul ăsta se află aici…

Nici şeful nu reuşeşte să-şi ascundă neliniştea, încordarea, grija şi. mai ales, incertitudinea.

— Dar celălalt?

Maiorul aproape acuză. Nu pe „celălalt”, ci pe cei doi subalterni care nu i-au acordat încă atenţia cuvenită.

Tinerii îl privesc nedumeriţi.

— L-aţi urmărit pe Panait. Cel puţin aici la Eforie. Tovarăşul Atanasiu ştie chiar ce a discutat cu inginerul

constructor Bârsănescu Adrian. Dar pe Bârsănescu Adrian l-aţi verificat?

— Nu!

— Dorea să ajungă arhitect şi nu a reuşit., Pleacă în curând în Germania. Diploma de arhitect şi teza de doctorat luate de la Vlad îi pot folosi ca nici unuia mai bine.

— În momentul nenorocirii Bârsănescu era în Bucureşti.

— Asta trebuie dovedit, verificat! Şi încă repede. Este un element important în ancheta de faţă, poate cel mai important…

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

Se crede bolnav şi e ruşinat de oboseala care îl stăpâneşte. Să fie vorba de astenia tinerilor care încă nu s-au obişnuit cu programul serviciului, despre care vorbea cir ironie un medic în vârstă?

Şi-a dorit o anumită schimbare a activităţii sale.

Nu ştie cum va fi mai târziu. Deocamdată, în afara nesiguranţei şi a neliniştei, constată că trebuie să devină din ce în ce mai mult altul decât cel dinainte. Mai disciplinat, mai ordonat în gânduri şi acţiuni. Altul? Calităţi şi defecte pot să mai apară, dar fondul rămâne acelaşi.

Radu se află, fără să ştie, foarte aproape de gândurile care i-au frământat pe cei trei prieteni la „Vraja Mării”.

„Dar cât reuşeşte munca să modifice un om? Nu mai mult decât se poate lăsa omul însuşi schimbat!

Am să mă anulez pe mine însumi, cel de dinainte, sau, dimpotrivă, «mă voi perfecţiona?»„ se întreabă Radu, dându-şi repede seama că acum ar trebui să mediteze numai la ancheta pe care o urmăreşte. Dar simte că acum nu mai poate, De câteva zile nu şi-a desprins mai deloc gândurile de la Ştefan Vlad. A ajuns în punctul în care crede că îl dezavantajează orice efort de judecată în legătură cu cazul Vlad. Se simte ca un rătăcit în labirintul propriilor sale gânduri, sătul de întrebări fără răspuns, destul de neîncrezător în judecata sa.

Din clipă în clipă trebuie să apară Panait.

Iar el o să-l interogheze formal pe băiat. Nu se simte inspirat, mobilitatea şi perspicacitatea îi sunt parcă amorţite. Simte că-i mai puţin vioi decât altă dată.

Prin geamul deschis se vede o zi plumburie.

„S-au adunat prea mulţi ioni pozitivi în atmosferă", conchide Radu.

A citit un articol despre influenţa încărcăturii ionilor asupra organismului şi se pare că acele rânduri l-au convins.

Se scoală şi începe să meargă prin birou. Încearcă să-şi imagineze că se află la plimbare într-un parc, că-i o zi însorită, cu parfum de flori în aer, dar nu reuşeşte să se liniştească şi să se detaşeze de gândurile sale.

S-a hotărât să ia o cafea la bufet, produs la care n-a apelat în anii de studiu. Până şi pe masa maiorului apare zilnic cafeaua. Radu n-a simţit până azi nevoia acestui stimulent, mai mult, până acum a privit cum alţii consumau băutura neagră.

A ajuns la uşă, dar telefonul îl opreşte sunând iritat, nerăbdător.

Ascultâhd cuvintele transmise prin fir înţelege cum veştile mari pot înlocui, aidoma bucuriilor, plimbările şi odihna.

CA PITOLUL ŞAPTESPKEZECE

— Nu ştiu. cum au ajuns aceste documente acolo!

Tânărul inginer Bârsănescu Adrian pare sincer speriat, uluit.

— Aparenţele mă acuză. Se ştie doar că voiam să ajung arhitect şi nu am reuşit. Dar cum puteam folosi actele lui Vlad?

— Poate în altă ţară!

Radu joacă deschis. Tot ce ştie şi remarcă la Adrian Bârsănescu îl silesc la sinceritate. Iar faptele îl obligă, trebuie să atace direct.

— Vă referiţi la plecarea mea la specializare? Ori ei! m-ar învinui aparenţele, nu eu l-am atacat pe arhitectul Vlad. 1

Despre Adrian Bârsănescu aflaseră cu toţii numai

lucruri bune. Avea farmec personal, era simpatizat. În şcoală, colegii îl îndrăgiseră, fusese promovat în funcţii UTC de răspundere, dovedindu-se muncitor, conştiincios, bun coleg. săritor la nevoie.

Radu încearcă să surprindă aspectul mai puţin plăcut al firii inginerului' constructor. Totul dovedeşte corectitudine şi seriozitate în activitatea şi viaţa lui Adrian Bârsănescu.

Doar scrisul lui trădează conflictul interior, nerăbdarea, zbuciumul, frământarea lăuntrică, poate chiar o uşoară oboseală. Judecind după scris, inginerul Bârsănescu putea trece drept un tip nervos.

— După părerea dumneavoastră, cine putea strecura actele lui Vlad în locuinţa dumneavoastră?

— Nu ştiu… Mă bănuiţi că am intenţionat să-l omor pe Vlad? Greşiţi.

Adrian Bârsănescu este de o docilitate stranie, aproape blajin. Această aparentă linişte trădează marea frământare, prăbuşirea lui lăuntrică.

,,Poate e numai un om foarte sensibil, atât de simţitor şi vibrant, incit forma scrisului îi exprimă trăirile prea intense… Oricum, cu asemenea scris nu-l văd arhitect, deşi are fantezie, simţul frumosului şi un nemaipomenit talent la matematică. Oare, conştient de acest lucru, de nervozitatea lăuntrică care-l dă de gol, Adrian Bârsănescu poate înfăptui o crimă?"

— Doreaţi mult să ajungeţi arhitect?

— Foarte mult!

— N-aţi renunţat la această idee?

— In aparenţă. În forul meu intim, nu!

„Confirmarea nu-l avantajează. A făcut-o spontan, fără

Să-şi dea seama de urmări?" gândeşte Radu.

— Totuşi, aţi acceptat bursa. În domeniul construcţiei!

— Am avut îndoieli dacă trebuie să accept bursa. Mi-am manifestat deruta. Aveam oarecare rezerve asupra valorii acestei plecări în ceea ce mă priveşte. Ştiu că şi un

arhitect poate fi avantajat de această bursă.

t-Atunci?

— Vreau să mă apropii de arhitectură, nu să mă depărtez.

„Oare îşi dă seama că se acuză?” se întreabă Radu.

— Credeţi că în străinătate puteaţi deveni arhitect?

Cit pe ce să adauge: „având actele lui Vlad”…/

— Eu cred, cel puţin în ceea ce mă priveşte, că punctele mele slabe rămân aceleaşi aici ori în altă parte.

— La ce defecte vă referiţi?

— Nu am simţul perspectivei, şi mai ales sunt un dezordonat. Mă lupt cu acest defect şi uneori aparent şi pentru o scurtă perioadă scap. Dar dezordinea face parte din structura mea. Nu cred că pot scăpa de ea doar schimbând ţara. Sau meseria.

— Omul trebuie să tindă spre perfecţiune.

— Uneori este greu…

Era totul prea simplu, aproape neverosimil. Mai rar şi-a exprimat cineva făţiş îndoiala asupra imperfecţiunii sale şi mai ales lipsa de entuziasm faţă de o bursă în străinătate.

— Nu plecarea în străinătate mă nemulţumea. Fireşte, îmi părea bine să văd şi altă ţară. Dar eu vreau să mă regăsesc, să-mi dovedesc personalitatea, să devin eu însumi. Nu am impresia că acolo voi reuşi. Dimpotrivă. Cel puţin bursa mă obliga să rămân constructor.

— Dar dacă aveaţi diplomă de arhitect şi doctoratul în această specialitate?

— Ar fi trebuit să dovedesc cu fapte, cu rezultatul muncii că sunt arhitect…

— Credeţi că n-aţi fi reuşit?

— Poate că da. Dar aş fi fost mai derutat. Eu nu trăiesc pentru obiecte. Vreau să spun că nu tânjesc să am profituri personale. Vreau, în schimb, să pot crea ceea ce sunt în stare. Pentru aceasta nu am vrut şi nu vreau să omor un om. Nici măcar să-l înlătur de la locul lui. Nu-i în firea mea să fac rău cuiva.

— Doreaţi totuşi să deveniţi arhitect!

— Da! Doream şi mai doresc. V-am mai spus doar:

— Urma să plecaţi în străinătate?

— Da!

— Diploma lui Ştefan Vlad s-a găsit în incinta locuinţei dumneavoastră.

— Da! Şi asta v-am mai spus-o. Şi deodată vocea lui Adrian devine disperată, deznădăjduită, alarmată: Căutaţi infractorul în altă parte.~ Eu nu eram în Eforie în mo-'" mentul acela... O pot dovedi...

— Poate-l cunoaşteţi pe cel care a fost în stare să comită o astfel de barbarie.

— Pe cine să acuz?

CAPITOLUL OPTSPREZECE

— L-aţi cunoscut pe Ştefan Vlad?

Panait îl priveşte cu pasivitate.

— L-am cunoscut.

— De mult?

Băiatul zâmbeşte, parcă întrebându-se ce trebuie să răspundă. Şi cum nu ştie bine, tace. Dar ochii lui Radu îi cer să răspundă.

— Da, de mult.

— De când?

De data asta Panait ştie răspunsul:

— Din copilărie.

— Era naşul dumneavoastră?

— Da.

Panait îşi mişcă buzele ceva mai repede. Nu este deloc neliniştit. Dar sfiiciunea şi nerăbdarea puii, pe rând, stăpânire pe el.

— Deci îl cunoşteaţi de mult pe Ştefan Vlad I

— De mult.

— Datorită lui aţi venit să lucraţi la Eforie?

— M-a ajutat mult în probleme de serviciu.

— De ce aţi plecat de aici?

— M^au chemat ai mei.

Ştia că Panait îl salvase realmente pe Ştefan Vlad de la înec. Fusese drept să-l bănuiască pe băiat în primul rând, pentru că dintre toţi cei care aveau acces în casa lui

Vlad era, teoretic, cel mai interesat să devină mai mult decât un simplu tehnician. Însuşindu-şi diploma arhitectului, Panait putea ajunge, fie şi iluzoriu, licenţiat. Nepotrivirea orarului lui Panait îl convinsese şi pe maiorul Bureanu că băiatul trebuie oarecum supravegheat.

Totuşi, după plecarea tehnicianului din capitală cu sora victimei, spre Eforie, organele de miliţie discutaseră zadarnic cu mama, şi chiar cunoştinţele acestuia, printre care figura şi Ileana Năstase. Mitică nu adusese acasă niciun act străin, niciun lucru ce-ar fi aparţinut lui Vlad.

— Când aţi plecat din Eforie Nord?

— Sâmbăta trecută. Cu personalul de zece jumătate se ăia.

— Curios…

Privirea lui Panait ţinteşte duşumeaua, pleoapele i-au acoperit ochii. Radu se străduieşte să descifreze ceva dincolo de trăsăturile aparent calme ale băiatului.

— Conductorul personalului nu-şi aminteşte de dumneavoastră.

— Ar fi şi imposibil. Era lume multă.

— Aşa am spus şi noi.

Panait e liniştit în continuare, parcă şi dorinţa lui de a se retrage în sine e pusă la încercare mai puţin decit de obicei.

— Ni s-a părut curios faptul că unul dintre cei care a însoţit rapidul de cinci dimineaţa pretinde că v-a văzut în tren.

— I s-a părut.

Panait nu întreabă direct sau indirect ca ceilalţi: „Mă bănuiţi?” Panait se apără. Se fereşte simplu şi neaşteptat de tenace. Locotenentul Atanasiu fusese de părere că băiatul poate fi făcut să devină mai comunicativ. Ileana Năstase pretinsese că Panait este comunicativ cu ea, chiar plăcut.

— Tot ce-i posibil.

Radu încearcă să mânuiască argumentele cit mai dibaci. Ii este teamă că nu va izbuti să realizeze un dialog cu băiatul.

— Aţi coborât pe peronul Gării de Nord, din rapid, la opt dimineaţa… era 2 septembrie. Aşa deduc.

Acum Mitică Panait nu mai stă pe gândun. Dincolo de felul său obişnuit de a tace, instinctul de apărare îl împinge să vorbească:

— Nu!

Băiatul dă semne de nelinişte.

— O cunoştinţă de-a dumitale susţine că te-a văzut...'

— Nu era nicio cunoştinţă de-a mea… prin apropiere.

— Deci ai fost la opt dimineaţa pe peronul Gării de Nord?

— Da… aşteptam pe cineva.

— Pe cine?

Răspunsul băiatului e neaşteptat:

— Pe domnul arhitect Ştefan Ylad.

Băiatul luptă să se apere mai mult decât şi-a inchipuit.

Dar pe chipul lui se citeşte epuizarea, iritarea, chinul.

— Cum v-aţi petrecut timpul în noaptea de 1 spre 2 septembrie?

— În tren.

— Între ce ore?

— De la zece şi jumătate la cinci dimineaţa,

— Ce-aţi făcut între cinci şi opt dimineaţa… pe 2 septembrie?

— M-am plimbat… am fost şi la restaurantul gării.

— Când?

Panait îl priveşte buimac.

— La ce oră aţi fost în restaurantul gării? repetă Radu cu blândeţe.

— Pe la cinci şi jumătate.

— Dimineaţa?

Buzele lui Panait răspund aproape mecanic:

— Da.

— Ospătarii din tura de noapte nu v-au văzut. In schimb, v-a descris foarte bine ospătarul care v-a servit cafeaua la opt dimineaţa.

— Am intrat şi la opt în restaurant.

— A doua oară?

Mitică Panait face o greşeală esenţială, pe care nu încearcă deloc s-o îndrepte: nu întreabă pentru ce i se ia acest interogatoriu.

— Da!

. Acum vocea băiatului a devenit nesigură.

— Totuşi ospătarii care au lucrat la cinci dimineaţa nu v-au văzut.

— Nu mi-au reţinut figura, îndrăzneşte Panait.

Glasul lui parcă oere îndurare, parcă imploră să fie lăsat în pace.

— Era lume foarte puţină. Ce-aţi făcut după ce aţi ieşit din restaurant?

— M-am dus acasă.

— Şi până la opt şi *ceva* dimineaţa ce-aţi făcut?

Figura'lui Panait este exasperată. Dar încă mai rezistă.

— M-am plimbat.

— Mai clar!

— M-am plimbat în jurul casei doctoriţei Ileana Năstase.

— În ce împrejurări v-a dat Ştefan Vlad diploma?

— Nu mi-a dat nicio diplomă.

E în rezistenţa băiatului ceva neaşteptat. Mai ales la un negativist ca el.

— Trebuie să înţeleg că ai luat-o singur?

S-a hotărât să nu mai vorbească la plural. Nu pentru că a ajuns la acuzaţie, ci pentru că i se pare mult mai firesc să vorbească la singular.

— Nu.

Locotenentul priveşte în tăcere chipul tânărului. Dincolo de armonia aparentă, faţa lui exprimă un fel de insuficienţă în gmdire, judecată, apreciere a realităţii…

Se pare totuşi că a înţeles.

Mitică Panait nu luptă din instinct, nu rezistă neaşteptat de mult din dorinţa autoconservării. Băiatul e un conflictual, un negativist. Nu-i place să fie de acord cu alţii, şi din această pricină neagă orice.

— Când aţi ascuns actele victimei în garajul familie: Bârsănescu?

Panait îl priveşte cu ochi mari, din care nu lipseşte uluirea.

Felul lui de a fi l-a făcut să nege totul până acum, niciodată nu i-a plăcut să fie silit să se supună. Chiar unor superiori. Dar mirarea, un tulbure simţ al realităţii opresc cuvintele băiatului.

— Aţi călătorit spre Bucureşti…

Se vede că vrea să-i amintească, că-i singurul din anturaj ul lui Vlad care a plecat din Eforie în această perioadă Dar Panait nu trebuie să ştie pe ce cale s-au găsit actele lui Vlad.

— Nu…

Vocea lui Panait e acum moale, continuă să nege nu din convingere, ci din pricina aceluiaşi conflict interior care-I face destul de greu suportat de către mulţi din jurul lui.

— N-ai călătorit spre Bucureşti?

Radu e ironic, deşi-şâdă seama că nu e cazul. Şi totuşi Panait înţelege nuanţa timbrului locotenentului. Lasă capul în jos. E aproape învins. Totuşi mai încearcă un ultim gest de apărare.

— Nu eu am ascuns actele de care-mi vorbiţi în garajul familiei Bârsănescu!

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

Sirena sună prelung. Văzduhul s-a încărcat de ceva solemn şi grav, tragic şi măreţ.

Anei Suciu i se pare că sirena aduce omagii unui dispărut.

În imaginaţia ei numeroase vehicule însoţesc maşina funerară spre ieşirea din localitate. Dar mai ales sunt prezenţi oameni… Muncitorii şantierului unde a lucrat Ştefan Vlad şi aproape toţi locuitorii Eforiei Nord.

Sirena vuieşte, vestind timpul, ora exactă. Ana Suciu este însă buimacă, tristă, şocată. Interogatoriul nu a reuşit să o facă să înţeleagă dacă Vlad trăieşte. Viaţa unui om încă tânăr şi sănătos i se pare că a luat sfârşit.

Vibraţiile sirenei măresc tragedia, ating sufletul Anei Suciu, care are cultul morţilor.

Îşi imaginează toate cunoştinţele lui Ştefan Vlad. venite la înmormântare. Până şi chipul inginerului Oancea e schimbat. Neobişnuit de crispat, Oancea trăieşte, în închipuirea Anei, o răvăşire lăuntrică de care nu-l crezuse în stare, pe care nu o cunoştea şi mai ales n-o aşteptase. Fiorul răutăţii ascunse s-a risipit. A rămas în Oancea doar încremenirea pioasă în faţa ireversibilului. Pentru că îl urâse cândva pe Vlad îl vrea purificat şi sincer mişcat la funeraliile lui. A uitat, nu mai vrea să-şi amintească sentimentele, răul pe care i-l făcuse Vlad. În hăuirea sirenei, Anei îi apare nedemnă ura din trecut a lui Oancea faţă de Vlad.

Pe Lucia Simion şi-o imaginează liniştită, impunând prin ţinuta rezervată, corectă. Ana ştie din realitate că fata îşi exteriorizează foarte puţin sentimentele. Un bun simţ înnăscut, instinctual, o învaţă cum să se poarte. Cu Ştefan a fost prietenă intimă, şi chiar dacă el nu avea de gând s-o ia de nevastă, Lucia se simţea, în felul ei, nevasta lui Ştefan Vlad. Dar cum această calitate nu e oficială, în imaginaţia Anei fata e sobră, rezervată la înmormântare. Se apropie de coşciug şi îl sărută pe obraz pe Ştefan Vlad. Fără niciun cuvânt, fără lacrimi, fără gesturi teatrale.

Palizi şi răvăşiţi, încă înspăimântaţi şi turmentaţi, Ion Silvestru şi Victor Tomescu trebuie să poarte împreună eu alţi colegi sicriul până la maşina mortuară.

Ana crede acum că frământarea lui Silvestru provine din dorinţa de-a fi cit mai util şi folositor. îşi cheltuieşte emoţia făcând servicii. Şi-l închipuie pătruns de tragismul clipei, năuc, punându-se mereu la dispoziţia treburilor curente. E impresionant nu doar de împrejurările morţii lui Vlad, e cutremurat de tinereţea trecută, ucisă o dată cu colegul de facultate. Îngroapă anii tineri o dată cu Ştefan Vlad, îngroapă ceva din însăşi viaţa lui. Ca o reacţie de. protest împotriva durerii, va face un efort fizic la maximum tot timpul funerariilor.

I se pare că maşina funerară înaintează încet spre

marginea localităţii, către câmpie. Ana Suciu speră că nici doctorul Tomescu n-o să-şi mai ascundă tulburarea după aparenţe. Sângele rece de care dă dovadă de obicei, promptitudinea cu care hotărăşte intervenţiile chirurgicale n-or să-l mai ajute. Realitatea, pe care iniţial nu a vrut s-o înţeleagă bine nelăsând-o să-i copleşească gândurile, va pune totală stăpânire pe el. Obişnuit cu moartea, a putut, la început, să privească şl sfârşitul lui Vlad de la distanţă, fără participare emotivă. Tristeţea s-a infiltrat puternic în adâncul sufletului, măcinându-i echilibrul şi liniştea. Deasupra sprâncenelor o cută dureroasă trădează răspunsul la întrebarea dacă participă într-adevăr la funeraliile lui Ştefan Vlad. Şi mai ales felul în care a pierit Ştefan Vlad. Obişnuit să grăbească vindecarea organismului, să ajute însănătoşirea tămăduind, grozăvia uciderii lui Ştefan îi va apare monstruoasă, nereal de hidoasă. Ştefan a dispărut încă tânăr, în chip stupid. Acest fapt va prăbuşi rezistenţa doctorului Victor Tomescu. L-ă înţeles totdeauna pe Vlad, chiar şi atunci când a început să-i copleşească nevasta cu complimente la adresa cărţilor ei. Nu a fost cu adevărat gelos, nu ajunsese încă să fie. Poate o să pllngă şi el, iar cuta care se ridică perpendicular deasupra sprânoenei drepte va deveni şi mai adâncă.

Albă şi înmărmurită, sora lui Vlad va păşi, hohotind, lingă cortegiul lui. Parcă o şi vede în imaginaţia ei.

Şi pe Sorina Tomescu, Ana Suciu şi-o închipuie stăpânindu-şi cel mai puţin suferinţa. Pare sinceră în durerea ei. Stropii săraţi se preling pe obraz, izvorăsc fără voie, neprevăzuţi. Tot ce nu i-a plăcut cândva la Ştefan a murit odată cu el. Va plânge pieirea unuia dintre oamenii cu care a putut sta de vorbă. Omul care i-a înţeles curiozităţile de femeie preocupată de ceva, dincolo de treburile obişnuite. Va sta de vorbă de acum înainte cu Victor, care-i este nu numai soţ, dar şi un sfătuitor. În lacrimile Sorinei vede emoţie reală în faţa dramei. Femeia care se pricepe să descrie sufletele altora jeleşte tragismul neverosimil al morţii unui prieten, bruscheţea pieirii lui

Vlad, neaşteptata curmare a vieţii lui. Pare cuprinsă de panică, de spaimă şi uluire, pentru că Vlad a murit la o oră după ce a vorbit cu ea. Sorina Tomescu îşi tânguia propria ei moarte, care are să vină cândvă~şi la care nu va mai plânge…

În cortegiul mortuar Ana Suciu nu va trece neobservată. Şi asta pentru că Ana nu lipseşte de la nicio înmormântare din Eforie. A îngropat mulţi oameni api'opiaţi, în felul acesta căpătând cultul înmormântărilor. Socoteşte că funerarii le sunt cinstea supremă adusă cuiva. Totdeauna respectuoasă şi gravă, Ana e rareori profund răvăşită la înmormântări. Dar pe Vlad îl jeleşte sincer, cu adevărat. Nu a venit din datorie la această înmormântare imaginară, ci din nevoia de a-şi lua rămas bun de la Vlad, clientul ei preferat, omul cu care se înţelegea cel mai bine, care avea încredere în ea.

Sirena răsună îndelung, serios şi trist, măreţ şi copleşitor.

Sufletul Anei e trist, regretă tonul pe care-l folosea une-' ori fată de Vlad. Fusese adesea pretenţioasă, supărăcioasă, autoritară. îi plăcuse ca arhitectul Vlad să-i ştie puţin de frică.

Şi Ştefan Vlad avusese jenă, chiar puţină teamă de ea; se străduise să nu o contrazică, purtându-se atent, încercând să-i facă pe plac.

Iar ea, deşi avusese grijă de gospodăria lui, îl supărase uneori, fusese deseori înţepată. Şi totuşi ţinuse mult la el…

A vorbit şi cu miliţianul despre toate astea chiar ieri…' Atunci… luni… se speriase de procuratură, miliţie… de cele văzute în dormitorul lui Vlad. Dar ieri a fost curajoasă şi dârză vorbind cu locotenentul Radu Rusescu. Nu i-a fost ruşine să-şi arate supărarea, necazul.

Să-l caute, să ştie, să poată să-l găsească pe cel ce a atentat la viaţa lui Vlad. E datoria miliţiei!

Ana Suciu nici nu vrea să creadă că Ştefan Vlad ar fi murit, chiar dacă-şi imaginează amănunţit înmormântarea lui. Asta pentru că se pricepe la înmormântări. Niciodată

sirenele n-au răsunat atât de trist, cum vor striga pe ultimul drum al lui Ştefan Vlad.

…În sine, Ana Suciu se bucură că totul nu-i decât în imaginaţia ei.

CAPITOLUL DOUĂZECI

Radu scrie.

Maiorul scoate în evidenţă importahţa studierii celor mai mărunte urme, în aparenţă neînsemnate.

Proiectoarele de lumină au arătat fire albe, albastre şi bej pe salteaua lui Ştefan Vlad. Mai ales în partea unde dormise victima.

Panait s-a simţit învins în clipa când maiorul i-a dovedit că firele bej erau din materialul pantalonilor pe care-i avea chiar pe el.

Firele albe căzuseră din cearşafuri, cele albastre din pijamaua victimei.

Stiloul lui Radu lunecă suspect de repede pe hârtie. scrie – ca un începător – şi atunci când maiorul tace.

Atanasiu nu-şi mai reţine curiozitatea:

— Ce scrii? îl întreabă pe Radu fără niciun reproş, nicio insinuare, ci doar din dorinţa de-a afla ce scrie colegul lui.

— Notez!

Şi cum pe faţa celuilalt stăruie nedumerirea şi curiozitatea. Radu ţine să precizeze:

— În felul meu!

Asta face. Înseamnă totul din punctul său de vedere, scriind mai mult decât expune maiorul. Completează propriile sale păreri şi constatări.

Maiorul i-a pomenit în treacăt numele.

Radu Rusescu a dat dovadă de perspicacitate şi fler, cerând să se cerceteze garajul familiei Bârsănescu. Doar garajul şi nu întreaga locuinţă! De ce? Pentru că îl frapaseră cuvintele scăpate fără voie de Panait în conversaţia cu Adrian Bârsănescu;.poate că şi eu o să folosesc garaj ul”.

Mai ales în toiul discuţiei cu regretul despre ceea ce ai fi putut să faci şi n-ai realizat! Numai că Panait nu a

vrut-să recunoască faptul că a sustras actele victimei sale şi le-a ascuns în garaj ul familiei Bârsănescu.

Doar când i s-a demonstrat că firele studiate la microscop erau incontestabil fibre din pantalonii săi a cedat, recunoscând.

— La acelaşi rezultat se putea ajunge mai simplu şi mai direct, susţine maiorul.

Proba de laborator axfi fost suficientă. Încolţit,-Panait ar fi recunoscut singur cum furase şi ascunsese documentele lui Ştefan Vlad.

— Panait Mitică premeditase totul, subliniază maiorul. A avut grijă să nu lase amprente, deşi nu a purtat mănuşi, închisese uşile învelindu-şi degetele în mâneca largă a cămăşii şi folosise de două ori cotul la deschiderea uşilor. Singurul obiect pe care-l apucase fără precauţii fusese statueta, arma cu care a lovit.

Panait s-a urcat în personalul de Bucureşti care pleacă din Eforie Sud la 2, 30 seara. A fost condus până la peron de Ştefan Vlad şi de Silvestru Ion. Arhitecţii au rămas în gară până la plecarea trenului în care s-a urcat Panait. Restaurantul „Vraja mării'1 se află foarte aproape de staţia de cale ferată a localităţii Eforie Sud. Dar la Eforie Nord infractorul a coborât din tren pe partea dinspre ghiol. A stat pe malul apei în stuf până la miezul nopţii. De la ora 24 şi până pe la ora unu şi ceva în noaptea de 1 spre 2 septembrie a urcat de câteva ori coasta înaltă a malului, cercetând ferestrele vilei arhitecţilor. Geamurile etajului se văd de pe creasta malului, din locul ales de Panait.

Arhitectul Vlad s-a întors de la Eforie Sud însoţit de prietenii cu care fusese la „Vraja mării11. Grupului de bărbaţi s-a adăugat Sorina Tomescu, poftită cu insistenţă de soţul ei.

La un sfert de oră după ce lumina din dormitorul lui Vlad s-a stins, Panait s-a reîntors în locuinţa arhitecţilor. Aceste relatări apar şi în caietul lui Radu.

Numai că sub ele, Radu a scris:

„La ce s-a gândit Panait stând pe malul ghiolului?

Numai la actul odios…? Ce crede Panait despre sine însuşi? Dar despre Ştefan Vlad? Ce sentimente îi purta victimei?”

Maiorul Bureanu dovedeşte cu argumente că Panait şi-a dorit actele arhitectului Vlad.

Radu scrie dedesubt:

„Una-i să doreşti, şi alta-i să obţii actele!”

Radu vrea să afle ce s-a ţesut în mintea lui Panait în afara dorinţei însuşirii documentelor victimei, după cum susţine maiorul Bureanu.

*

★ ★

…Panait şi-a lăsat geamantanul in stuf şi a plecat cu mâinile goale spre casa arhitecţilor. N-a întilnit nicio cunoştinţă.

Avea cheie pentru uşa din spate.

Nu fusese nevoie însă de niciun efort. Arhitecţii lăsaseră uşa din spate descuiată.

— Ştia că poate lăsa amprente, dar nu luase – repeta maiorul – nicio măsură de precauţie. Adică nu purtase mănuşi. Apăsase clanţa intrării în vilă cu cotul învelit în cămaşă…

Radu scrie dedesubt:

„Panait l-a salvat din sinceritate pe Vlad de la înec? Ă ţinut cândva Panait la Ştefan Vlad?”

Se gârideşte, ar vrea să-şi. pună câteva întrebări.

Maiorul continuă, spune ceva importanţ. Radu crede că e necesar să noteze precizările şefului.

Panait s-a întors aducând o statue grea de bronz care reprezenta hotelul Belona. „Cu statuia l-a lovit în cap pe Ştefan Vlad?”

Radu scrie repede:

„Ce gândea Panait în copilărie despre Ştefan Vlad?”

— Panait, continuă maiorul, a urcat aproape fără teamă scara de serviciu a vilei arhitecţilor. Cei doi bărbaţi dormeau profund. Dovadă că Silvestru Ion nu a auzit nimic.

Arhitectul Vlad era şi el cufundat în somn când

Panait a pătruns în dormitorul său. Fără să stea prea mult pe gânduri probabil că Panait l-a izbit puternic, în ceafă.

Panait şi-a dat seama că nu e bine să lase trupul lui Ştefan Vlad în pat. Trebuia să dispară pentru ca Panait să poată deveni cineva însuşindu-şi actele arhitectului. Când? Unde? Avea Să vadă mai târziu!

Pentru început era destul faptul că Mitică Panait îi putea lua actele. Ajungând în vârful scării s-a oprit. In apartamentul de la parter nicio mişcare, arhitectul Ion Silvestru dormşa netulburat.

Coborând încet pe trepte, Panait a ajuns, ducând victima în spate, în vestibulul de jos. Nimic n-a deranjat somnul locatarului de la parter. A târât corpul arhitectului de picioare, spre lac. Dar exact când a ajuns pe plaja ghiolului a văzut două siluete apropiind u-se. După voce păreau bărbaţi. A abandonat trupul lui Vlad şi s-a ascuns.

— Deşi cei doi oameni nu l-au descoperit pe Vlad, lui Panait i s-a făcut frică. Se temea să nu apară altcineva, i se părea că aude paşi. Oricum, actele lui Vlad intenţiona să le folosească mult mai târziu... I-a venit gândul că Ştefan Vlad, găsit pe plajă, poate duce la ideea că a fost atacat acolo, pe malul lacului. Arhitectul obişnuia să se plimbe noaptea, mai ales când avea insomnii.

Oricine, chiar cei doi bărbaţi, care trecuseră pe lângă trupul arhitectului, puteau fi bănuiţi. Ştefan Vlad găsit în casă reducea numărul suspecţilor, pe când descoperit pe malul ghiolului mărea infinit cifra celor ce-ar fi putut deveni infractori. Aşa gândise Mitică Panait.

...Când a ieşit*din apă, Valeriu Manu s-a împiedicat de trupul arhitectului Vlad care se afla în stare de inconştienţă pe plajă.

...Panait s-a întors apoi în dormitorul lui Ştefan Vlad. A şters cu atenţie urmele de sânge, a smuls cearşafurile de pe pat, luându-le cu eL De asemenea, a luat statuia cu care lovise.

De la vilii arhitecţilor. Panait s-a întors pe malul ghiolului, apoi. la cinci dimineaţa, în zorii zilei de vară pe sfârşi’te, s-a urcat în acceleratul de Bucureşti.

Dar l-a apucat teama.

I se părea că lăsase urme de mâl în dormitorul lui Ştefan Vlad şi chiar modelul de pe cauciucul tălpilor sale.

În realitate lăsase o urmă, una singură. Dar Ana Suciu ştersese amănuntele tivind covorul de pe hol, pe scări, spre curte. Panait nu observase că pe salteaua lui Ştefan Vlad lăsase o mică pată de sânge.

La Bucureşti s-a debarasat nu numai de sandale, dar şi de statuie şi cearşafuri, pe care le-a azvhiit într-o gură de canalizare.

Rusescu Radu notează:

„Ce-a gândit Panait în compartiment, pierind spre Bucureşti după săvârşirea faptei? Regreta? Şi dacă nu, de ce?”

Radu se simte dator să afle mai multe despre Panait. Vrea să afle amănunte despre starea sufletească a infractorului. Avocatul o să speculeze tot ce o să creadă de cuviinţă. Radu nu vrea să scuze nimic. El îl cunoştea deja pe Panait. Nu mult. dar deţinea atâtea elemente cu ajutorul cărora să poată aprofunda totul. Panait nu e un individ ca oricare altul, e un infractor. Cum g’ândeşte un ins ca Panait? De-abia după ce va afla psihologia lui Mitică Panait îşi va considera misiunea încheiată.

Ştie că unii consideră că nu-’i suficient.să presimţi fapte”, trebuie,.să obţii probe”. Uneori nici faptele concrete’ nu dărâmă*hotărârea răufăcătorilor de-a săvârşi noi crime.

Radu este conştient de faptul că nu a ştiut să-l facă pe Panait să recunoască singur totul.

Cedase doar în momentul prezentării firelor de tergal din pantalonii proprii, probă care dărâmase rezistenţa băiatului în a nega totul.

.Dar dacă această dovadă lipsea? Totuşi s-au descoperit actele lui Ştefan Vlad în garajul familiei Bârsănescu. Asta ar fi o dovadă suficientă?”

Radu tace, dar îşi notează.

Se opreşte din scris. Nu posedă încă experienţa maiorului, e clar.

Ascultând expunerea maiorului Bureanu, în care aportul lui Radu Rusescu la elucidarea cazului nu e subliniat suficient, ba uneori e chiar criticat, Radu îşi priveşte cu luciditate stângăciile, exagcrându-le chiar.

Continuă să mâzgălească filele albe, adaugă întrebări noi.

Maiorul Bureanu este lămurit, el însă îşi pune o sumedenie de întrebări noi. cărora le caută răspuns.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU

Locotenentul Radu Rusescu îl vede din nou pe Fanai t.

Vrea să-l cunoască mai bine, socoteşte că încă nu ştie totul despre acest om. Fiindcă oricât de monstruoasă ar fi fapta sa, Panait e om. Vrea să afle cum gândeşte, ce simte un ora ca Panait.

Orice individ ţşi are gândurile, judecata lui.

Unde, la ce vârstă a intervenit acea greşeală care l-a determinat, mai târziu, pe Panait să devină infractor?

Niciun om nu se naşte rău. Poate că unii sunt mai buni decât alţii la început. Mai talentaţi, mai inteligenţi, mai ambiţioşi, cu putere de muncă mai mare. Sau mai miloşi, mai generoşi. Dar şi cei mai miloşi au mila limitată, în cele din urmă obosesc, nu pot fi mărinimoşi la nesfârşit.

Undeva trebuie să fie o abatere în educaţia, în viaţa lui Panait. Cineva nu a vegheat destul asupra lui. Care erau adevăratele lui sentimente faţă de Ştefan Vlad?

Radu Rusescu se îndreaptă spre locul unde-i reţinut Panait, întrebându-se cum să şi-l apropie.

★

* *

…Băiatul nu a fost niciodată sociabil, totdeauna s-a închis în sine însuşi, preferind propria lui tovărăşie celorlalţi.

Dar şi aici intervine: de ce? Are complexe de inferioritate? Se crede superior celorlalţi? Cine l-a deprins să ocolească oamenii, să nu-i iubească?

După îndelungi căutări, descoperă că mama lui Pandit, femeie bolnăvicioasă şi astenică, fusese prea pasivă

faţă de copiii săi, lăsându-se copleşită de necazurile ei. îşi iubise băiatul în felul ei, dar nu se ocupase de educaţia lui.

Depăşită de griji, de boli, nu-i acordase suficient timp fiului ei, nu-l povăţuise eând constata la băiat mici cruzimi, lipsă de respect, nesociabilitate faţă de cei din jur.

I-a fost dificil să-l facă pe Panait să fie sincer cu ea.

Introversat, Panait primeşte anevoie pe altcineva în lumea gândurilor sale. Acum îşi dă seama Radu Rusescu de ce pătrunderea lui, a unui ofiţer de miliţie în universul intim, devenise o povară insuportabilă.

Radu îl găseşte pe Panait cu ochii în jos. Poate că până atunci nu se uita în podea, dar auzind paşi s-a grăbit să-şi plece privirea.

„Poziţia sa preferată este asta", gândeşte Radu, privind capul plecat al reţinutului Panait.

Se străduie să recunoască în spatele trăsăturilor frumoase, angelice, viclenia şi perfidia.

O întrebare directă privind motivele crimei ar fi o greşeală.

— Mama dumitale ştie ce-ai făcut?

Un rid între sprâncenele lui Panait. Chipul i se însufleţeşte. apoi devine neliniştit.

— Nu.

— Dar o să afle.:

Băiatul pare apăsat şi chinuit, mai speriat de povara pe care o va purta mama sa, decât de cea pe care o poartă el.

— Ţii la mama dumitale?! îl întreabă Radu.

Panait dă afirmativ din cap şi chiar se hotărăşte să pronunţe abia şoptit:

— Da!

„Cine ţine într-adevăr la cineva este semn sigur că-i încă om.

Poate că întrebările mele par banale, neinteresante, bizare, îşi mai spune Radu. Dar ele mă apropie de adevăratul Panait. Vreau să aflu cum gândeşte, ce gândeşte despre sine, despre alţii.

— La tatăl dumitale ţii?

— Nu.

— De când?

— De când mă ştiu. De altfel, a murit când eram tare mic.

Chipul băiatului se agită uşor. Panait nu are trăsături mobile, dar sunt momente în care resentimentele i se citesc pe faţă.

— Nu se ocupa de mine şi nici de mama. Boala ei îl enerva. Se distra mult…

Panait a făcut completarea singur.

Radu simte că aici e un punct vulnerabil, că pe aici s-a putut strecura deficitul în educaţie.

— Şi sora?

Panait e supărat, agitat, apoi trist.

— Îmi este milă de mama!… Sora? E altfel decât mine… Energică… gospodină… Pe ea o iubeau ai mei!

„Milă, gândeşte Radu. Oare înţelege că acum trebuie să-i fie şi mai mult milă de mama sa?! Că îi aduce o nenorocire mai mare decât toate neatenţiile tatălui şi chiar ale bolilor sale? Pe sora lui pare gelos”.

— De ce crezi că o iubeau mai mult pe sora dumitale?

— Aşa!

Panait exprima, prin intonaţia glasului, că ştie el ce, ştie despre preferinţa părinţilor faţă de sora sa.

„Nu-i o scuză. Panait ar fi putut ca tocmai datorită suferinţelor mamei, a calităţilor surorii şi a preferinţelor rudelor faţă de ea să jure că va ajunge cineva, un om dintr-o bucată. Nu a avut înclinaţiile necesare. Ceva din structura sa interioară nu l-a îndemnat spre autoperfeoţionare”.

Radu îl întrebă pe Panait cu toată naturaleţea de care este în stare:

— Crezi că mama dumitale o să înţeleagă? O să te ierte?

Nimic enfatic, moralist în vocea lui Radu. A întrebat cu francheţe şi curiozitate. Şi Panait simte înţelegerea din glasul lui Radu.

— N-o să înţeleagă! N-o să mă ierte.

Panait s-a întristat, dar în vocea lui e siguranţă. N-a făcut afirmaţia dorind să Pie aşa, ci având certitudinea că este aşa.

— Regreţi?

— Da!

Răspunsul sună ciudat chiar după confesiunile oarecum sentimentale dinainte. În totală contradicţie cu acel Panait care a negat la primul interogatoriu luat de Radu. Acum îşi recunoaşte vinovăţia cu regret, dornic să-şi condamne fapta în proprii săi ochi.

.Dacă s-ar convinge *ă nu a greşit, Panait ar putea fi mai împăcat lăuntric? Numai că băiatul a înţeles gravitatea faptei săvârşite. Dar e sincer, sau îi este mai comod să spună *da*?"

— De Ştefan Vlad îţi pare rău?

— De mine… N-am vrut…

— Fiindcă eşti reţinut?

— Şi de asta… Şi fiindcă… Ar vrea să spună: „am făcut o faptă odioasă, am ajuns un infractor11, dar nu are putere să mărturisească întregul regret.

— Adineauri păreai indispus.

Panait îl priveşte cu mirare.

— Da. Atunci când ai afirmat că mama dumitale nu o să înţeleagă. Numai din cauza ei regreţi?

„Din punct de vedere al mamei se consideră vinovat. Pe undeva înţelege că a săvârşit o faptă culpabilă.11

— Vlad avea să-mi dea bani. Dar îmi pare rău, oricum… Şi nu numai din cauza mamei… Deşi din cauza mamei m-am întors din drum…

„A început să se justifice, să se scuze. E un pas. Dar Mitică Panait nu ştie. nu poate vorbi mult despre el".

— Bani? Ştefan Vlad avea să-ţi dea bani?

— Da.

— Împrumuta de la dumneata?

— Mi-i strângea. Mă obliga să nu lucrez particular decât…

— Şi nu ţi-a prins bine?

— Mă forţa… Mă silea…

— La ce?

— Să nu greşesc, să mă biciui ca să ajung în faţă…

— In ce fel să nu greşeşti, de ce să ieşi în faţă?

— Voia să fiu cum nu sunt.

— Tu nu voiai să ieşi în faţă? Nu voiai să fii mai bun?

— Ba da!

— De ce l-ai atacat? Puteai să pleci.

— Asta-i. Nu l-am atacat.

Se opreşte, privindu-l pe locotenent o fracţiune scurtă de timp. Radu Rusescu încă nu a înţeles.

— L-ai apreciat vreodată pe Ştefan Vlad?

Panait aprobă cu bărbia. A obosit.

Panait tace, aşa că Radu e nevoit să-l ajute:

— Crezi că n-a meritat?

— Nu mă înţelegea… Dar n-am vrut să-l omor.

— Eşti sigur?

Radu nu e convins, crede că Panait confundă regretul de acum cu impulsivitatea de atunci. Totuşi în ochii băiatului e ceva care-l face să întrebe:

— Regreţi?

— N-am vrut să-l omor.

Panait simte cu toţi nervii fiinţei sale că e aproape inutil să spună adevărul. Ştie că întâmplarea este neverosimilă. Totul a luat o întorsătură nedorită. Dar mai simte că marea nedumerire pe care o duce în suflet, absurditatea morţii lui Vlad, neînţelegerea care planează în juru-i, pot fi împărtăşite acestui Radu Rusescu.

— Te-ai dat jos din tren la Eforie Nord?

— Da. Dar nu ca să-l omor pe Ştefan Vlad.

— Atunci… de ce?

— Ca să-i dau statuia… Macheta hotelului Belona.

Mărturisirea stârneşte suspiciune în mintea lui Radu şi deşi dornic să-l asculte mai departe pe Panait, o clipă nu ştie ce întrebare ajutătoare să pună.

După o ezitare, Panait urmează aproape strigând:

— Ştefan Vlad îşi dorea o machetă a Eforiei vechi.: Mama a găsit întâmplător la Consignaţia o statuie de bronz reprezentând hotelul Belona… A cumpărat-o, gândind să i-

o dăruiască lui Vlad… Mama ţinea larelaţiile dintre mine şi el. Dorea să ne înţelegem, îl considera un binefăcător.

Poate băiatului i-ar fi plăcut ca lucrurile să se fi petrecut astfel. Nelegiuirea îl apăsa, voia atenuarea tragismului.

— Pentru ce nu ai făcut această mărturisire de la început?

— Nu aş fi fost crezut.

— Acum, eu te cred?

— Nu. Dar v-ar place să mă credeţi… N-am premeditat uciderea lui Ştefan Vlad.

— Din păcate nu poţi dovedi.

— Ştefan Vlad ar povesti totul dacă ar trăi… Deşi nici el n-a înţeles mare lucru… De aceea s-a întâmplat… Speram mereu la înţelegerea care nu venea.

— Povesteşte!

— M-am dus la „Vraja Mării” în seara zilei de 1 septembrie să-i duc statuia. Dar anturajul, mai ales doctorul Tomescu, m-a intimidat.

— Tocmai doctorul?

— El îmi înţelegea firea mai puţin decât toţi. Mă credea nătâng, eu eram timid… Am uitat de machetă. Nici pe peronul gării nu mi-am reamintit. Dar la Eforie Nord, în gară, am descoperit că plecam cu macheta Belonei înapoi acasă…

— Merita să te dai jos din tren pentru asta?

— Mama a dorit mult să-i dau statuia lui Vlad. Era convinsă că după aceea rel’aţiile dintre mine şi el aveau să fie mai bune.

— Îi puteai spune mamei că ai uitat să oferi darul.

— Nu se făcea. Vlad mă condusese la gară… fusese amabil… înţelegător… îmi era ciudă să duc statuia înapoi.

— Pentru ce nu i-ai oferit-o, îndată ce-ai adus-o?

— N-am adus-o eu. Mama mi-a trimis-o prin cineva. Puteţi verifica…

— De la gară de ce nu te-ai reîntors direct la vila lui Vlad?

— Doream să-l găsesc singur… La „Vraja Mării”

aflasem că va avea musafiri. Oricum, trebuia să aştept trenul următor…

Curios. Ipoteza nepremeditării începea să-l cucerească pe Radu Rusescu.

— Dacă nici Vlad nu m-a înţeles… cum pot spera să fiu crezut…

Panait se opri brusc. Privirea îi rătăcea nesigură în jur, apoi se uită în jos, aşteptând frământat.

— Continuă!

Radu Rusescu doreşte, înainte de a trage o concluzie, înainte de a respinge mărturisirea lui Panait, să asculte totul.

— Am avut grijă doar să nu fac zgomot.

— Totuşi n-ai lăsat amprente.

— Le-am şters după ce l-am lovit pe Vlad…

.

— L-ai. lovit totuşi!

— Fără intenţie… N-am vrut să-l omor.

Panait se clătină, obrazul îi este palid, buzele îi tremură, nu poate vorbi, se sufocă.

— Haide… linişteşte-te!

Vocea lui Radu a devenit protectoare. E gala să lase sfârşitul mărturisirii lui Panait pentru altă dată. Dar în Mitică Panait s-a aprins dorinţa de-a spune tot ce se Sntâmplase. Alb la faţă, caută cu ultimile forţe să-şi recapete graiul.

— Vlad s-a înfuriat că l-am trezit din somn.

— Cum l-ai trezit?

— Am aprins lumina… şi am aşteptat… N-am stat mult. Zâmbeam… Eram încurcat… Vlad nu a fost mirat… dar s-a supărat foarte tare… era târziu… voia să doarmă… Avea dreptate… dar eu coborâsem special din tren… ca să-i dau statuia… „Mama îţi trimite macheta” – asta i-am spus…

dar Ştefan Vlad m-a jignit, mormăind: Infirmule, schizofrenicule…

— Atunci l-ai lovit!

— Am aruncat statuia spre pat… N-am vrut nici cel

puţin să-l lovesc… Dar Ştefan Vlad s-a mişcat, şi-a întors faţa în pernă şi statuia l-a izbit în ceafă… în timp ce eu repetam: „Mama ţi-o trimite!”

Era adevărat ceea ce povestea Panait? Radu constată că este greu să creadă totul.

— Chiar aşa… întâmplător l-ai… izbit?

— Vedeţi?… De aceea v-am lăsat să credeţi… orice. Nu m-aţi fi crezut…

— Ai luat actele?

— M-am speriat foarte tare… că l-am omorât… Totul era să nu se dovedească vinovăţia mea. I-am luat actele… mai departe tot ce s-a afirmat este adevărat… s-a petrecut întocmai.

— I-ai luat diploma şi lucrarea de doctorat… ca să le foloseşti?

— Pentru ca vina să cadă eventual asupra altuia.

— Când ţi-a venit ideea să ascunzi în garajul familiei Birsănescu documentele furate?

— Stând de vorbă cu Adrian la Bucureşti, pe stradă…”

— De ce?

— Adrian Bârsănescu dorise să urmeze arhitectura şi mai ales… pleca în curând la Erlgngen.

— Urmăreai deci ca eventuala vină să cadă asupra lui?

— Asupra altuia, oricum.

— A lui, în cazul de faţă.

— Adrian putea să pară vinovat. Venea uneori în Eforie, dorea să devină arhitect, pleca din ţară…

— Dar dacă găsea Bârsănescu actele înaintea noaslră?

— El nu şi le-ar fi însuşit şi nici n-ar fi putut dovedi cine le-a strecurat acolo!

— De unde cunoşteai garajul?

13 – Unde a greşit Ştefan Vlad?

— Eu am tras lumină în el.

— V-Lui Adrian nu i-ar fi fost greu să deducă cine a strecurat acolo actele.

— Mă putea bănui, dar nu s-ar fi priceput cum să-mi dovedească vinovăţia. Şi nici să se scuze prea bine pe el.

— Greşeşti. Bârsânescu a ştiut să-şi dovedească perfect nevinovăţia tocmai prin mulţimea faptelor care-l acuzau

— Oricum, nu el a dovedit furtul. Deşi se putea gândi la mine. mă putea bănui… Lucram în Eforie, îl cunoşteam pe Vlad, ştiam topografia garajuluisău… De fapt… ţin la Adrian.

— Curios!

— Speram să nu descoperiţi actele. Era colegul de care mă ataşasem cel mai mult în şcoală. Poate singurul. Mă gândeam, speram că-mi va purta noroc…

— In rău?

Fruntea lui Panait pare chircită, faţa exprimă neputinţă.

— Nu te-ai gândit, ri-ai vrut să foloseşti actele lui Vlad?

— Ba da… abia după ce le-am ascuns în garajul familiei Bârsănescu.

— Când voiai să devii arhitect?

— Mai precis *unde* voiam?… Poate doar în gând.

— Unde?

Radu stăruie, simte că există şi altceva nu doar iluzie.

— În străinătate… poate. Peste câţiva ani aş fi plecat cu O.N.T.-ul luând cu mine actele lui Vlad.

— Ai fost mai laş şi mai neputincios decât oricând. Nu crezi?

— Şi da… şi nu. Dar regret totul.

— Ce-ai prefera? Ştefan Vlad să fie mort sau viu?

— Viu.

— Asta pentru că te-am prins?

— Pentru ca frământările mele să fie mai mici. Acest rău lăuntric ar dispare poate dacă Vlacl ar trăi…

Radu îl priveşte pătrunzător, cu oarecare satisfacţie. Asta dorea să ştie! Niciun om nu e plămădit numai din trăsături negative. I se pare că citeşte pe faţa lui Panait chinul copilului complexat, neglijat, dezorientat.

— Când ai pus actele în garaj?

— Ce importanţă mai. are?

Faţa lui Mitică Panait e atât de palidă, speriată, învinsă, dar mai ales nedumerită, incit Radu se întreabă cum a fost ajutat băiatul de cei din jur.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI DOI

Nu şi-a imaginat că plecarea din Eforie va însemna atâta linişte.

Pe peronul gării, în faţa ghiolului, absolventul Manu Vaier iu constată c-a început să se liniştească. Simte că-i descătuşat, eliberat de o povară.

Se miră de ciudăţenia tenacităţii sentimentelor sale de dragoste faţă de Maria.

Începutul sfârşitului l-a marcat întâlnirea cu trupul mutilat al arhitectului.

Acum în faţa unei situaţii atât de tragice, crede că va scăpa şi de obsesia Măriei.

Însă numele ei continuă să i se pară frumos.

„Să fiu influenţat în aceasta de o rămăşiţă din vechea afecţiune?” se întreabă cu suspiciune Valeriu.

Maria e un nume simplu, dar în sufletul lui are o rezonanţă deosebită.

Trupul înţepenit de pe plajă l-a ajutat să-şi formeze un nou fel de a privi lucrurile, să vadă dramele altora mai mari ca ale lui.

La început spaima nu i-a permis să se gândească la altceva. Însuşi chipul Măriei s-a depărtat. Valeriu judeca acum viata altfel decât înainte. Totul şi de fapt viaţa căpătase. dacă nu o valoare nouă, alt sens, altă interpretare.

Şi-n această nouă inversiune importantă a venit liniştea lui, căutarea şi găsirea unui echilibru.

Analizându-şi sentimentele, Valeriu Manu constată că nu mai este supărat pe Măria.

Semn sigur că ea nu mai există pentru el. Aşteaptă cu bucurie să plece de pe această plajă, să urce crestele munţilor. Ciudat! Nu mai doreşte s-o aibă parteneră de excursii pe Maria.

Mult timp a crezut că nu poţi scăpa de o dragoste decât. iubind, schimbând o afecţiune cu alta. A nu mai fi obsedat de Maria însemnase, în gândurile sale, cî aştepta o nouă întâlnire cu o altă fată.

Ştia acum că-i suficient sa treci printr-o întâmplare tragică şi dură, pentru ca intensitatea unui sentiment să se micşoreze sau să se mărească.

După evenimentul neobişnuit, imaginea Măriei a pălit. Preocupări noi şi-au făcut loc în gândurile sale.

E greu de explicat cum înţelepciunea, calmul, liniştea au căpătat un rol deosebit în viaţa sa.

Simte că tihna – dar nu o amorţire pasivă, ci activă şi luminoasă – e idealul de-acum al lui Valeriu. Cunoaşte în sfârşit valoarea afirmaţiei că activitatea, munca este cel mai important factor al vieţii.

Înţelege acum că cei care trec printr-un şoc puternic devin alţii după suferinţă.

În urma traumatismului trăit, acordă şi el altă valoare faptelor.

În această nouă viaţă nu rolul femeii a dispărut, ci doar cel al Măriei. Poate pentru că liniştea a devenit elementul esenţial pe care îl apreciază. Maria înseamnă zbucium. A izgonit-o cu adevărat din suflet, a lăsat-o să plece.

Se miră cit s-a chinuit să o uite, pentru ca deodată să constate că a reuşit.

Într-o zi, brusc, fără efort i-a devenit indiferentă. A dispărut din sufletul său, s-a minimalizat, şi-a pierdut însemnătatea.

Ştie că va mai iubi cândva. Dar acum libertatea îi este de ajuns, n-o caută încă pe cea care o va înlocui pe Maria.

Important e că s-a confruntat cu sine.

*

* *

…A întâlnit-o pe Maria în magazinul de artizanat din Eforie.

Ceva din atitudinea lui i-a atras fetei atenţia. A

salutat-o şi atât.

— Ce faci?

Ea a pus întrebarea cu căldură, lipsită de formalism. Poate fi şi aşa, când vrea.

— Mă pregătesc de plecare.

’ Răspunsul o intrigase. Încercase să descifreze pe chipul lui o urmă de interes faţă de ea.

Nu s-a ferit de privirea ei. A suportat-o cu răbdare, nit mai avea ce ascunde.

— Singur?

Devenise insinuantă, strecurând in întrebare ceva din obişnuita cochetărie.

— Da.

Sinceritatea din glasul lui a descumpănit-o şi mai tare.

— Ai vrea să vin şi eu?

Nu avusese probabil intenţia, dorea numai să-şi încerce puterea de atracţie.

— Nu.

— De ce?

— Mă simt mai bine singur. Cel puţin deocamdată.

Îi lăsase şansa să-şi închipuie că fuge de ea, poate iubind-o încă.

Insă naturaleţea lui a convins-o mai mult decrt dacă i-ar’ fi strigat în faţă că nu o mai iubeşte. Aproape se înspăimântase. Nu ţinuse niciodată prea mult la el, dar se obişnuise să fie adorată.

— Minţi!

Aruncase cuvântul repede, cercetându-l, stând la pindă, aşteptând ca el să-şi trădeze tulburarea pe care i-o provoca.

— Niciodată nu mi-a plăcut să mint.

O clipă i-a cântărit vorbele. Jumătate convinsă că ar putea fi adevărate.l-a întrebat pe neaşteptate:

— Nu-ţi mai plac?

A zâmbit. Dincolo de indiferenţă, frământarea ei feminină îl amuzase.

— Mă preocupă altceva.

N-a înţeles exact sensul cuvintelor, le-a dat altă interpretare dorit cea reală. Crezuse că iubeşte o altă femeie.

A lăsat-o să creadă, şi asta nu din răzbunare. Infinit mai important era că se verificase, având-o în faţă. Şi se convinsese că figura ei nostimă, nasul ei în vânt, cei câţiva pistrui acoperiţi cu pudră nu mai însemnaseră mare lucru pentru el. Constatase că Maria era prea artificială, că feminitatea i s-a şters.

— Sărut mina.

Strecurase nu numai politeţe în glas, dar şi scuze. Nu dorise s-o jignească, s-o umilească.

Dar ea a simţit adevărul. I-a întors spatele fără vreo formulă de politeţe. Sau poate a crezut totuşi că Valeriu joacă teatru bine, înfruntând-o.

Recunoaşte, la rându-i, că supărarea ei i-a adus oarecare satisfacţie, chiar dacă Maria i-a devenit indiferentă. A savurat bucuria eliberării, a izbânzii socotită îndelung o neputinţă.

…O tragedie l-a făcut să nu mai iubească ce nu era de iubit.

Lumea de pe peron se agită. Înţelege că se apropie trenul.

Priveşte ghiolul şi resimte ceva din senzaţia pe care a avut-o la apropierea de trupul lui Ştefan Vlad.

Poate pe viitor atracţia pentru locul acesta să-i reînvie. Deocamdată farmecul ghiolul nu-l reţine. Doreşte să nu vadă o vreme întinderea domoală a apelor.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI TREI

În salonul de terapie intensivă. Ştefan Vlad delirează.

— Infirmate… schizofrenicule… să vedem cum o să te descurci singur.

Sora medicală îi numără bătăile pulsului pe minut. Miracolul s-a săvârşit. Ştefan Vlad a scăpat cu viaţă. Numai că vorbeşte încă incoerent, nu se înţelege nimic.

— O să am grijă de el. Promit!

Sora medicală încearcă să-l aj ute.

— Sigur că o să ai grijă…

— E sensibil…

Despre cine o fi vorbind?&

— E atât de frumos! N-am văzut niciodată un copil mai frumos!

«– Cum îl cheamă?

Ştefan Vlad tace. Pe figura lui sunt întipărite suferinţa, neliniştea, frica. Adoarme. Doarme sau intră din nou în comă?

*

* *

De data asta arhitectul a deschis ochii. Nimic familiar în jur. Il doare capul foarte tare… Se reîntorcea din… de unde venise în camera asta? Vis? Coşmar? Zbor? Moarte?

Ce-a fost?

Ceva grav, cumplit, înfricoşător.

Ciudat că-n plutirea asta stranie se gândise mai ales la Mitică.

Mitică! Nici cel puţin Dumitru. Şi în acte băiatul se numea Mitică, pentru că aşa se intâmplase şi cu tatăl lui Ştefan Vlad. I-au dat finului său un diminutiv drept nume oficial…

În special amintirea acelei scene tainice şi ruşinoase l-a apăsat, chinuindu-l în plutirea dintre viaţă şi moarte.

…E drept, Mitică nu a avut niciodată voinţă. De mic fusese comod şi leneş… Bolnăvicioasă, zărind mai mult în pat, mama băiatului nu-l ajutase măcar c-un sfat, n-a avut puterea să-l îndrume la vreme.

Sora mai mare preluase sarcinile gospodăriei. îl cruţase, la rându-i, dar îl neglijase pe Mitică nemaiaVând timp şi pentru educaţia lui.

Fără tată aproape de când se ştia, ţinut mai mult’ în casă, parcă ferit şi de lumina soarelui, însingurat, copilul crescuse firav, bolnăvicios. îl durea mereu gâtul, suferea de ameţeli, mereu era palid şi speriat. Nu învăţa bine, dar nu era nici printre ultimii din clasă. Avea sclipiri de inteligenţă, spirit de observaţie, însă cădea zile întregi în apatie, devenind submediocru, inactiv. Nimeni nu stătea suficient de vorbă cu el… Mama băiatului încercase uneori.

Dar îndelungata aşteptare a lui Mitică se trans forma în nervozitate extremă cinci mama voia să se apropie mai îndelung cie el. Prea mult timp aştepta Mitică in van încurajarea, atenţia, grija mamei sale, pentru ca atunci când o primea în sfârşit să fie fericit. Cind mama se ocupa de el, de emoţie devenea impulsiv, irascibil, chiar rău. Aşteptarea, dorul îndelung de mamă, de tată deveneau supărare enervare.

…El… Ştefan… era singurul care înţelesese psihologia lui Mitică… credea că a înţeies-o. Mai ales mic Mitică îi fusese» drag. Băieţelul era frumos, calin, timid, fermecător… Dar neglijat, sensibil şi, bolnăvicios, calităţile s-au transformat în defecte. Ştefan Vlad a sesizat metamorfoza. Dar avea viaţa lui, griji… Trebuia şi el să aibă timp să muncească, să se afirme, să facă faţă solicitărilor, să aibă cind gândi.

Totdeauna suferise Ştefan Vlad de păcatul de-a dori să mediteze. Ca să gândeşti, trebuie să fii singur. De aceia nu se însurase. Mulţi îl socoteau egoist. El însă dorise mereu să facă ceva neobişnuit… o construcţie urncă, o staţiune originală, un oraş nemaivăzut… Preamulta fantezie îl împiedicase totdeauna… sigur că fusese şi egoist, foarte egoist^ uneori. Dar nu de aceia nu se însurase… Aştepta să se regăsească sufleteşte în femeia iubită, să crească moral în apropierea ei. Poate că nu ajutase prea multă lume, dar nici nu asuprise… ‘ Şi totuşi… pe Mitică îl jignise de moarte, moral îl lovise aproape mortal.

Încercase să-l ajute. îl luase lingă el, pe şantierul de pe litoral, să-i poarte de grijă, să-l îndrume. Dorise să-l determine să-şi sfârşească facultatea.

Mitică nu prea lucra cu plăcere… sau muncea numai ceea ce voia şi când avea chef.

De la distanţă îl înţelesese, de aproape Mitică îl făcuse să-şi piardă controlul. Chiar rostite între patru ochi cuvintele grele pe care i le arunca fără milă traumatizau psihicul sensibil al tânărului.

Se răstea des la el, deşi în secret îl iubea. îl iritaseră

lenea, comoditatea, şmecheria, nesinceritatea băiatului, pe care-l urmărea zilnic, şi zilnic intervenea, dai' brutal, pentru a-l corija.

Aparent, Mitică devenea un tehnician din ce în ce mai bun… începuse chiar să câştige bine.

Dar ziua aceea groaznică… cuvintele acelea de-a dreptul neumane îl apasă pe Vlad, îl chinuiesc… L-a găsit pe Panait aruncând cu noroi în zidurile proaspăt vopsite ale unui hotel, de-abia dat în folosinţă.

Pe faţa lui Panait se citea amuzamentul, era aproape vesel.

Dar Ştefan, care abia predase clădirea, simţindu-şi batjocorite munca, forţa, sănătatea consumate pentru construcţia aceea, îşi pierduse controlul. Se trezise ţipând:

— Schizofrenicule… neputinciosule… n-ai să ajungi niciodată om.

Panait, zâmbind, palid, fugise.

'v L-a găsit mai târziu plângând in spatele vilei lui Ştefan. S-au ocolit câteva zile…

Pe urmă s-au întâlnit… în valuri… Ştefan Vlad era să se înece… şi Mitică Panait a sărit să-l salveze.

Vlad îşi jurase apoi că nu avea să mai ţipe la băiat. îi era ruşine de cuvintele pe care le rostise. Pentru că Mitică avea o personalitate aparte. Ştefan Vlad ştia bine că băiatul e un hipersensibil.

Nu-i ieşea din cap suferinţa de pe chipul lui Mitică in timp ce plângea lingă vila lui. Jurase să nu-l mai insulte după ce Mitică îl scosese din valuri.

Dar îl găsise lucrând particular, în timpul orelor de serviciu. Cu trei zile înaintea serii petrecute la „Vraja Mării". Ştia că băiatul are mare nevoie de bani… Nu atât pentru el, cit pentru mama, pentru medicamente, pentru reparaţia apartamentului lor.

Corect şi pretenţios cu el însuşi, Ştefan Viad nu putea fi altfel nici cu semenul său. Nu ţipase. Dar îl trimisese pe Panait la muncă. Fusese corect… totuşi… deşi încercase să fie calm… nu discutase destul, nu-i explicase suficient de ce nu-l lasă să lucreze particular în orele de program.

Toate astea nu le ştiau decât ei doi… Era taina lor. Se jenau amândoi să povestească altora, se ruşinau imul de altul.

Şi acum e speriat, îngrozit de ceea ce i-a spus lui Mitică în ziua aceea, când l-a surprins aruncând cu noroi în hotelul nou, de-abia construit.

Asistase la un fel de act de huliganism din punctul lui de vedere ca un desăvârşit constructor… Dar… de ce-l insultase?

Şi de ce rana de la cap, coşmarul prin care trece ii amintesc de Panait? Pentru ce tot timpul a plutit împreună cu băiatul ăsta acolo între viaţă şi moarte? Fiindcă Mitică l-a lovit? Şi de aceea, de aceea…

— Uitaţi cine a venit!

Lângă Ştefan Vlad se află Sorina Tomescu. Sora de salon o priveşte cu admiraţie.

Doar pentru o clipă. Prudentă, sora nu vrea s-o lase prea mult pe vizitatoare în salonul acela… Dar… nouavenită e ziaristă şi…

— Ce faci?

Sorina încearcă să zâmbească.

— Eşti tot… tu… Sorina!

— Şi tu!

— Nu… eu… Eu nu mai sunt eu.:

— Nu te obosi.

— Ce face Panait?

— L-au prins! Fii liniştit 1

— Deci el?… Am greşit…

— Ce spui?

— E greu să înţelegi.

— Eşti bolnav.

— N-a vrut să mă lovească. L-am iertat.

— Îţi lipseşte puterea. Eşti prea slab în clipa asta. Nu ai forţa să urăşti, să te înfurii…

— Nu-i vorba de asta… Eu am fost acolo… unde voi n-aţi fost.

Sorina se străduie să nu se sperie.

Vlad nu-şi revenise… şi totuşi ea îl cunoştea… Ştefan

vorbeşte serios, deosebit de grav.

— În coma aceea... sau după aia. vezi ce simplă e viaţa, cit e de uşor să eviţi răul...

— Înţeleg!

— Intuieşti. Tu poţi intui.

— Da!

— Multe neplăceri se pot evita.

— Ştiu!

— Poate fiindcă sini lipsit de puteri văd relele pe care le poţi face când ai vigoarea, puterea de partea ta.

— Panait a greşit...

— Şi eu!

— Tu?!!

— Nu m-am priceput să-l fac om. O să spun totul la proces.

— Dai-Panait a vrut să te ucidă.

— Eu am fost la rându-mi neînţelegător, aspru, prea aspru cu el. Nu m-am priceput să-l fac om. Nu a vrut.

— Erai să mori.

— N-am fost prea bun...

— Avea el dreptul să te judece?

— Nu până la crimă... Dar avea!

— Mai mult decât alţii?

— Da. M-am angajat să-l ajut... Şi n-am făcut altceva decât să-l acuz mereu, jignindu-l. E greu să-ţi explic... Acolo, între viaţă şi moarte, am văzut cât sunt de vinovat. El a greşit, dar nici eu nu mi-am făcut datoria...

Sorina ar fi vrut să-l întrebe ce mai gândise acolo când plutise între viaţă şi moarte. Dar era destul pentru ziua aceea, pentru forţele lui serios diminuate acum. Ştefan Vlad avea să povestească totul altă dată.

Ca scriitoare era curioasă să-l cunoască şi ea mai îndeaproape pe Mitică Panait, sa-i cunoască sufletul, frământările. Să-i ajute... Amândoi aveau nevoie de ajutor acum, şi ea, Sorina, nu putea fi indiferentă după cele aflate de la Ştefan yiaa stând lingă patul lui de suferinţă.

LYDIA LASCU-MOCANU

— Putem vedea şi intrarea principală?

Ana deschide cea de-a doua uşă.

O scară interioară bine întreţinută acoperită cu covor nou coboară din hol la parter. Nimic deosebit nu atrage atenţia bărbaţilor, nici Anei care cunoaşte amănuntele casei.

UNDE A GREŞIT ŞTEFAN VLAD?

Maiorul îşi întoarce privirea spre procuror.

— Aici cercetăm mai târziu, hotărăşte procurorul. Priveşte în jos micul vestibul al intrării principale. O uşă din glasvand marchează graniţa dintre apartamente.

— Uşa din faţă e încuiată?

— Cred că da, răspunse Ana. N-am încercat-o.

Lei 7, 50